

Akademie klasické homeopatie

Sborník

přednášek z V. homeopatického kongresu

Psychiatrické nemoci a možnosti homeopatické léčby

Ostrava, 8. – 10. 4. 2016

Akademie klasické homeopatie

Sborník

přednášek z V. homeopatického kongresu

Psychiatrické nemoci a možnosti homeopatické léčby

Ostrava, 8. – 10. 4. 2016

Úvod

K výročí 25 let vzkříšení homeopatie v ČR: ohlédnutí za dvěma sty lety její historie

Od počátku 19. století do roku 1989

Jak to bylo na začátku aneb příprava půdy

Na české území homeopatie „vkročila“ na začátku dvacátých let devatenáctého století. V tu dobu se šířila vyspělým světem jako nedílná součást vědecké a technické revoluce a je nasnadě, že nemohla minout ani české země, které byly jednou z nejvzdělanějších oblastí tehdejší Evropy. Díky své praktičnosti a efektivnosti homeopatie velmi rychle zaujala roli běžné a oblíbené léčby.

Cesta k nové léčebné metodě byla pro českou populaci snadno přístupná. Právě v časech rozkvětu české homeopatie totiž bývalo pravidlem, že vzdělaná část obyvatelstva ovládala hned několik cizích jazyků. Nepřímá svědectví o tom přináší německy či francouzsky psané homeopatické knihy, které se běžně vyskytují ve veřejných i soukromých knihovnách nebo jsou k mání v antikvariátech. Kupříkladu úplnou náhodou jsem v arcibiskupské knihovně v Kroměříži v roce 1995 objevil „Organon léčebného umění“ Samuela Hahnemanna. Publikace vyšla francouzsky v roce 1832. Od vzniku samostatného Československého státu po roce 1918 pak knihy s homeopatickým obsahem vycházely také v češtině. Nesporně to ukazuje na tehdejší připravenost českého čtenáře na užívání homeopatie a práci s ní v rámci lékáren, lékařských ordinací i jednotlivých domácností. Zcela obvyklá byla výroba homeopatických léčiv, které spolu s kvalifikovanou homeopaticko-lékařskou pomocí ustanovily z homeopatie běžnou léčebnou metodu.

Jak to bylo dál aneb krizové období pro homeopatii

Složitě období v letech 1938 až 1953 zamíchalo osudem světa, českých obyvatel, ale i homeopatie jako takové. Navzdory tomu byly i za této bouřlivé etapy homeopatické léky a kvalifikovaná homeopatická lékařská pomoc volně dostupné. Rovněž přes náročné podmínky v padesátých a šedesátých letech dvacátého století výroba homeopatických léků i nabídka homeopatických konzultací a pomoci přetrvávala, byť v notně omezené podobě. Literatura uvádí, že poslední oficiální homeopatická lékárna ukončila svou činnost v roce 1964.

Podle svědectví mých pacientů přesto fungovala homeopatie „potichu“, nebo chcete-li „undergroundově“, dál stejně jako v jiných státech, nejen v těch se socialistickým systémem. V letech 1991 až 1995 – tehdy k mému nemalému překvapení – totiž do mé poradny přicházeli pacienti, kteří měli s českými homeopatickými léky a českými homeopaty bohaté a pozitivní zkušenosti.

Mé služby vyhledávali do homeopatie zasvěcení a homeopatií vyléčení lidé. Přicházeli osobně nebo za mnou posílali své blízké. Šlo zejména o starší obyvatele nejen z Opavska,

Hlučínska, Bílovecka, Novojičínska nebo Ostravy. Ale přijížděli i lidé z Brna či Prahy. V listopadu 1992 jsem se sešel s lékárníkem z Českého Těšína, který v období let 1972 až 1991 dodával homeopatické léky vlastní výroby do celé České republiky. Nejvíc mě udivovalo, že si do mé ordinace nepřišli pro bylinky ani pro rady v duchu lidového léčitelství. Žádali homeopatické léky a homeopatickou léčbu. V roce 1991 tedy byla pro homeopatii připravená velmi dobrá půda. **A spíš než o návrat šlo o jakési znovuzrození, nebo lépe vzkříšení homeopatie.**

Od roku 1989 až do současnosti

Za dobu pětadvaceti let se homeopatii v České republice podařilo dosáhnout velkého a i na první pohled zřejmého vývoje. Ukázalo se, že homeopatie je nejen vědou teoretickou, ale také praktickou a velice užitečnou. Rád bych celých pětadvacet let shrnul a pojmenoval, co se české homeopatii povedlo a co už ne.

Jak to bylo potom a co se povedlo

- 1) Dostupnost vysoce odborného homeopatického ošetření a léčby.
- 2) Dostupnost homeopatických léků, a to jak českých, tak zahraničních.
- 3) Výroba ryze českých homeopatických léčiv, zahrnující sběr surovin, výrobu léčivých tinktur, dynamizaci i tabletování.
- 4) Dostupnost kvalifikovaných lékárníků schopných poskytnout homeopatické poradenství. Lékárenská poradenská homeopatie je vůbec na velice vysoké úrovni.
- 5) Přístupnost homeopatického vzdělání. Dostane se ho opravdu každému, kdo projeví zájem.
- 6) Živá komunikace mezi homeopaty (v souvislosti s homeopatickými kongresy).
- 7) Dostupnost homeopatické literatury.
- 8) Pokud je homeopatie jako lékařská diagnostická a léčebná metoda v rukou profesionálů, má u nemocných jednoznačně dobré jméno. Za lékařem-homeopatem míří pacienti jak s banálnějšími a obvyklými zdravotními problémy, tak přichází s tím, že mají zájem o koordinaci léčby vážnějších chorob. Pacienti lékařské homeopatii důvěřují.
- 9) O homeopatii existuje **pozitivní povědomí** ve smyslu: „Když si nevíš rady, běž k homeopatovi.“ Jednou ze skutečností, která tuto úvahu potvrzuje, je, že **veškeré diskuze o homeopatii se nevedou v kategoriích „pomáhá – nepomáhá“**. Naopak dialogy o ní odpovídají dnešním představám o tom, jak mají vypadat pravé diskuze o jakékoliv vědecké metodě. Ne všechny jsou samozřejmě na místě. Nežádka se debaty o homeopatii bohužel vzdalují exaktní medicíně a míří k filozofii a náboženství. Tento

směr však nemá s Hahnemannem vypracovanou medicínskou praxí pranic společného.

- 10) Pacienti, respektive potenciální pacienti, zastupují nejrozličnější vrstvy české společnosti a je zcela běžné, že každý z nich má svého homeopata. Rozhodně to poukazuje na lepší postavení homeopatie u nás, než například v Zámorí, kde každý Američan nemá svého homeopata, ale psychiatra.
- 11) Pozitivně se k homeopatii staví také média, v rámci nichž novináři vesměs (až na drobné výjimky) homeopatii podporují, nebo alespoň tolerují.
- 12) „Na homeopatii“ vyrostly už tři generace pacientů. Děti, homeopaticky léčené v roce 1991, dnes už mají své děti, pro něž je homeopatie úplně běžná. Dokonce je tu skupina dětí, které jinou než homeopatickou léčbu neznají. Takových dětí stále přibývá.
- 13) Za dvacet pět let homeopaté získali stabilní a pevnou pozici. Velmi často je právě lékař-homeopat první volbou pacienta. V mnoha situacích homeopata vyhledá sám lékař a svěří mu do péče složité případy, s nimiž si neví rady. Řeč je o pacientech s astmatem, epilepsií, autoimunitním onemocněním nebo s onemocněním, jež vyžaduje chirurgický zákrok. Autorita lékařů-homeopatů v očích jejich kolegů roste. Právě o zdraví lékařů, lékárníků a veterinářů i o zdraví jejich blízkých se starají lékaři-homeopaté.
- 14) Poměrně velké procento studentů středních a vysokých škol v oboru lékařství, lékárenství, medicíny, biologie a psychologie o homeopatii ví a přijímají ji veskrze kladně.
- 15) K homeopatii mají kupodivu dobrý vztah také státní instituce a úřady. Státní ústav pro kontrolu léčiv víceméně bez výhrad registruje a schvaluje homeopatické produkty i jednotlivé technologie českých výrobců, které bere velice vážně. Možná s typickým byrokratickým tempem, tedy velice pomalým..., přesto na počátku 90. let proběhla registrace homeopatických léků zahraniční výroby a v roce 2000 taktéž výroby české.
- 16) Oficiálně u nás mají schválené laboratoře a udělené licence pro výrobu léčivých homeopatických látek a homeopatických léků tři subjekty. Technologie výroby homeopatických léků je certifikovaná, kvalita léčivých látek je ověřována a schvalovaná mezinárodními autoritami. Výrobce českých homeopatik mají GMP.
- 17) Musím zdůraznit, že čím dál víc odborníků a pacientů volí léky vyrobené právě v Česku a českou technologií. Čeští výrobci homeopatických léčiv jsou akceptováni i v zahraničí. Kupříkladu jedna australská pobočka nadnárodní farmaceutické firmy si vybrala právě českého výrobce a uzavřela s ním smlouvu na výrobu homeopatických léků pro celou Evropu. Dle registračního rozhodnutí budou dováženy do Velké Británie a všech států Britského společenství národů.

- 18) Homeopatika vyrobená českou technologií se prodávají přes internet v osmi státech Evropy – na Slovensku (tam především), v Německu, Polsku, Rakousku, Švýcarsku, Maďarsku, Litvě a na Ukrajině.
- 19) Ze strany Slováků, Poláků, Rusů, Rakušanů, Švýcarů, Norů, Francouzů a Němců se dá dokonce hovořit o „**homeopatickém turizmu**“. Českou republiku totiž často navštíví z jediného důvodu – nechat se vyšetřit českým lékařem-homeopatem a nakoupit si české homeopatické léky.
- 20) Během 25 let se ustanovila přirozená hierarchie, počínaje poradnami, které homeopatii využívají jen občas, a konče čistě homeopaticky zaměřenými ordinacemi. Roste také počet pediatrů a praktických lékařů, kteří homeopatii volí jako svou hlavní léčebnou metodu.
- 21) Stále více českých lékařů a jiných odborníků ve zdravotnictví volí právě cestu české homeopatie a stále více jich začíná spoléhat na své vlastní léčebné metody a postupy, než aby se opíraly o cizí, které mnohdy neodpovídají realitě.
- 22) Přibývá lékařů, kteří homeopatii provádějí profesionálně, ne jen jako doplňkovou léčbu v rámci ordinace. Přičemž výjimkou nejsou lékaři, kteří pacientovi nabízí možnost vybrat si, zda chtějí být léčeni alopaticky nebo homeopaticky.
- 23) Odborníci vzdělaní v homeopatii využívají při diagnostice a léčbě rovněž metodu archetypální populační homeopatie.
- 24) To všechno výrazně zlepšuje výsledky léčby a zvyšuje čísla homeopaticky úspěšně vyléčených pacientů.
- 25) Za dobu pětadvaceti let se homeopatii v České republice podařilo vybudovat systém homeopatického vzdělávání pro nehomeopaty. Homeopatické přednášky probíhají poměrně pravidelně v rámci běžných celostátních kongresů a konferencí pro lékaře, lékárníky a střední zdravotnický personál.
- 26) A samozřejmě nesmím opomenout zmínit velký zájem, který odborná veřejnost projevuje o specializované kurzy homeopatie.
- 27) Během posledních pěti let vykryštovala tradice profesionálních setkání homeopatů - homeopatické kongresy a kazuistiky v Ostravě. Na setkáních zaznívají a jsou živě prodiskutovávány originální myšlenky a zkušenosti předních odborníků z celého Česka. Od počátku lze sledovat vzestupnou kvalitu přednášek, které jsou nyní bezesporu na světové úrovni. Celkově se zvedl a maximálně dovršil také „homeopatický obsah“ jednotlivých prezentací.
- 28) Co se týče přednášek, jejich kvalita opravdu neskutečně vzrostla. V České republice se vymezila elita přednášejících, kteří své prezentace staví na svých vlastních

zkušenostech a praxi, nikoliv na názorech a představách zahraničních guru nebo cizojazyčné odborné literatuře.

- 29) Homeopatie také velmi rychle proniká do běžné veterinární praxe, která se může chlubit profesionály dosahující evropské, ne-li světové úrovně. Zmiňme např. MVDr. Jiřího Zábojníka nebo MVDr. Lucii Vladařovou.
- 30) Možnost vzdělat se v homeopatii nanejvýš důkladně zařadila tento obor mezi kvalifikované lékařské metody, přičemž se neobejde bez stejně vysoce kvalifikovaného homeopata. Ne každý se může stát chirurgem, stejně tak ne každý, kdo prošel homeopatickým školením, musí a může být homeopatem. Mezi opravdu profesionální lékaře-homeopaty patří ti, kteří objevili velký potenciál homeopatické metody. Mohou tak více věřit sami sobě a nemusí se spoléhat na pomoc zvenčí.
- 31) Univerzitní, státní, krajské i městské knihovny projevují velkou poptávku po homeopatické literatuře. Bez nadsázky v České republice nenajdete knihovnu, ve které byste nenašli úctyhodnou sbírku homeopatické literatury.
- 32) Zlepšuje se kvalita vydávané literatury.
- 33) Zlepšuje se kvalita homeopatie na internetu.
- 34) V současné době můžeme v rámci České republiky mluvit o dostupnosti homeopatie na všech možných úrovních.
- 35) Lze dokonce hovořit o takměř „**homeopatické soběstačnosti**“ České republiky.

Co se nepovedlo?

Samozřejmě že v průběhu celých pětadvaceti let se homeopatie neprocházela jen růžovým sadem.

- 1) Prodělala si svá dětská onemocnění i nemoci puberty, přičemž šlo kolikrát o choroby velice těžké. Podléhala infekcím zvenčí, bývala bita, povětšinou svým urostlým svalnatým bratrancem – alopaticí.
- 2) Jisté procento těch, kteří se v Česku hlásí k homeopatii, se stále obávají samostatnosti a „dospělosti“ a ohlíží se po tom „velkém strýčkovi“ z Kalifornie, Baden-Badenu, Lyonu nebo z Nového Dillí. Není sebemenších pochyb, že homeopatie měla a dodnes má zdravé jádro, protože se vyvinula ve zdravou a rozumnou bytost.
- 3) Stává se, že se k homeopatii, stejně jako i k jiným směrům moderní medicíny, hlásí podivné osoby, které poškozují dobré jméno homeopatie. Bohudík jich není moc a pacienti je z převážné většiny rychle rozpoznají a jejich další služby odmítnou.
- 4) Chybí celostátní autorita v homeopatii.

- 5) Diskriminační charakter zákonu o reklamě, který k homeopatickým lékům přistupuje stejně jako k drogám nebo nebezpečným jedům a látkám.
- 6) Bohužel zaniklo na profesionální homeopatii zaměřené periodikum, jehož cílem bylo spojovat různé obory a profese i s jejich rozličnými názory.

Co musíme zajistit, co zde chybí aneb nutné plány do budoucna

- 1) Spolek sdružující všechny názorové skupiny homeopatů.
- 2) Specializovaná homeopatická knihovna s možností online překladu cizojazyčné literatury do češtiny.
- 3) Komunikace homeopatického světa s univerzitami. A pozor: nejen že nekomunikujeme. My je ani neoslovujeme, ani neumíme zaujmout, a zdá se, že to vlastně ani nechceme.
- 4) Znovu připomeňme nouzi o klasická díla homeopatické literatury, ať už se jedná o texty v původním jazyce, nebo o překlady (kupříkladu tvorba S. Hahnemanna, C. Heringa).
- 5) Potřeba více se věnovat přípravě mladých homeopatů.
- 6) Homeopatická charita. Měla své místo v minulosti a má jej i dnes. Homeopatická léčba je ve většině států poskytována zadarmo těm, kteří za ni nemohou zaplatit.
- 7) Vědecký výzkum toho, co všechno homeopatie dokáže v léčbě různých onemocnění, a to v rámci standardů klasické medicíny, vědy založené na důkazech. V této souvislosti je skutečně nezbytná naše spolupráce s akademickou obcí.

Závěr

Česká homeopatie prošla cestou přirozeného výběru. Od počáteční euforie a úžasu, které vzbuzovala jako alternativní medicína, až po lékařský, profesionální, mistrovský a vyvážený přístup. Kdo se v homeopatii zhlédl jako v hlavní alternativní filozofické metodě, ten ji časem opustil a zakotvil v čínské medicíně, psychosomatice, józe, bylinkářství, rehabilitaci a jiných, zdánlivě jednodušších oborech. Kdo však měl srdce skutečného homeopata, ten se jím nakonec stal. Jak u nás, tak v zahraničí

Homeopatie v České republice je také v porovnání například se Slovenskou republikou, Velkou Británií nebo Holandskem čím dál více lékařská a vyspělá, čím dál tím více kvalitní a méně léčitelská, čím dál víc vědecká a méně mystická. K homeopatii vede mnoho cest (například přes alternativu). Kdo však pochopí výhody lékařské a uvědomí si její obrovské možnosti, už u ní navždy zůstane.

Česká homeopatie začínala jako československá homeopatie. Pak ji však politicko-historické události rozdělily na českou a slovenskou. Každá z nich šla svou vlastní cestou. Česká homeopatie spíše rozvíjí svou lékařskou, odbornou a praktickou stránku, zatímco na slovenská klade důraz právě na onu stránku mystickou.

Demografie a sociologie homeopatie: Homeopatie svou praktickou stránkou významným způsobem zasahuje všechny vrstvy naší společnosti. Jeden významný pražský politik mi prozradil, že v podstatě každý druhý poslanec Parlamentu ČR se léčí homeopaticky a co víc: nestydí se to, alespoň mezi svými přáteli, přiznat. Přesto každý z nich nakonec hlasuje pro zákony protěžující alopatii. Za oněch 25 let se homeopatie v Česku změnila na českou homeopatii.

Za oněch 25 let se homeopatie v Česku změnila na českou homeopatii.

MUDr. Alexandr Fesik

Introduction

25th Anniversary of Homeopathy Resurrection: looking back through two hundred years of its history

From the beginning of 19th century to 1989

What were the beginnings like ? or preparing the ground.

Homeopathy “walked on“ the grounds of the Czech lands at the beginning of twenties of the nineteenth century. At that time it had been spreading through the developed world as an inseparable part of the industrial and technical revolution and it is obvious that it could not avoid also the Czech lands that belonged to the most highly educated parts of Europe of the time. Due to its practicality and effectiveness homeopathy soon became a common and favorite way of healing.

The way towards a new medical approach was for the Czech population easily accessible. The Czech homeopathy flourished at the time when an educated part of population as a rule used to speak several foreign languages. An indirect testimony of that is books that are written in German or French, which are commonly to be found in public as well as private libraries or are available in antiquarian bookshops. For instance purely by chance I have discovered Hahnemann’s *Organon of Medicine*“ at the Archbishop Library in Kroměříž. The book was published in French in 1832. Since the establishment of Czechoslovakia after 1918 homeopathic books were published also in Czech. Undoubtedly, it documents the then preparedness of the Czech reader to use homeopathy and work with this approach also in pharmacies, doctor’s offices as well as in households. Manufacture of homeopathic remedies was quite common at the time and together with a qualified help from homeopathic doctors it had built a base for homeopathy as a common medical approach.

How did the story go on? or the times of crisis in the history of homeopathy.

The complex times of 1938 – 1953 shook the fate of the world, that of the Czech population and of homeopathy as such. Despite an uneasy situation even during the stormy times homeopathic remedies as well as homeopathic help were freely accessible. Also regardless of demanding times that the 50s and the 60s of the 20th century had brought, the manufacturing of homeopathic remedies as well as the offer of homeopathic consultations sustained, even though in a considerably restricted form. Bibliography claims that the last homeopathic pharmacy closed down in 1964.

According to the testimonies of my patients homeopathy was used ‘in a silent way’ or if you want, was taken ‘underground’. It continued to be used similarly as in other countries, not only in those under the socialist regime. To my big surprise during the years 1991 – 1995

patients that had a substantial and positive experience both with homeopathic medicine and with Czech homeopaths were visiting my office.

My services were sought by people who had a knowledge of homeopathy and were cured by homeopathy. These were coming in person or were sending their relatives to my office. They were mainly elderly people from the Opava, Hlučín, Bílovecko, Novojičínsko or Ostrava regions. But also people from Brno or Prague were coming. In November 1992 I have met a pharmacist from Český Těšín, who during the period of 1972- 1991 was distributing homeopathic remedies from his own manufacture all over the Czech Republic. What surprised me most was that the people coming to my office required neither herbs nor advice in the spirit of folk medicine. They asked for homeopathic remedies and homeopathic treatment. So in 1991 a good ground for homeopathy was prepared. And rather than a comeback it was a rebirth or even better - a resurrection of homeopathy.

Since 1989 up to these days.

In the course of the past twenty-five years homeopathy in the Czech Republic has managed to make a big step forward in its development, which is obvious even at the first glance. It turned out that homeopathy is not only a theoretical science, but it is an approach that is both practical and highly useful. I would like to reflect on those twenty-five years of its development and look at what the Czech homeopathy succeeded in and what it was not that successful in.

How things developed later and what can be counted as success ?

- 1/ Availability of a highly professional homeopathic treatment.
- 2/ Availability of homeopathic remedies, both Czech and from abroad.
- 3/ Manufacture of purely Czech homeopathic remedies, including the collecting of raw material, manufacturing of healing homeopathic tinctures, drug dynamization and tablets preparation.
- 4/ Availability of qualified pharmacists, who are able to provide a homeopathic consultancy.
- 5/ Accessibility of homeopathic education. Everyone who is interested is eligible.
- 6/ A lively communication amongst homeopaths (in connection with homeopathic congresses).
- 7/ Availability of homeopathic literature.
- 8/ If homeopathy as a diagnostic and a medical approach is in the hands of professionals, it has definitely a good reputation amongst the patients. The patients head for the doctor-homeopath's office both in the case of banal and common health problems as well as they

come being interested in the coordination of treatment in the case of more serious diseases. The patients have trust in homeopathy that is offered by doctors.

9/ Homeopathy enjoys a positive response from the population in the sense of : “If you do not know what to do, go to the homeopath.” One of the things that supports this claim is that the only discussions regarding homeopathy are those within the polarities “it helps – it does not help”. On the contrary dialogues concerning homeopathy reflect these days’ ideas how a genuine discussions about whatsoever scientific method should look like. Not all of them, of course, are relevant. Unfortunately, debates concerning homeopathy often divert from exact medicine and move rather in a direction of philosophy or religion. This however has absolutely nothing to do with the Hahnemann’s framework of medical practice as he had created and defined.

10/ Patients, more specifically potential patients, represent a most diverse layers of the Czech society and it is quite common that each of them has his own homeopath. Definitely this is an evidence of a better status that homeopathy has in our country compared to the status of homeopathy abroad, where every American does not have his homeopath, but they do have their psychiatrist.

11/ Also there is a positive response towards homeopathy from the side of the media when most journalists (except for a few exceptions) support homeopathy or at least tolerate it.

12/ Already three generations have been brought up using homeopathy to treat their health issues. The children who were in homeopathic care in 1991 have their own children nowadays, for which homeopathy is quite common. There is even a group of children that do not know any other treatment than homeopathic. And a number of such children is continuously growing.

13/ In the course of the past twenty-five years homeopaths have achieved a stable and solid position. Quite often it is a doctor-homeopath, who is the patient’s first choice. In many situations it is even the doctor himself who will seek out a homeopath and will transfer them complex cases who he cannot move forward. These are patients treated for asthma, epilepsy, auto-immune disease or a state that needs an operation. The authority of doctors-homeopaths in the eyes of their colleagues is increasing. And it is exactly doctors-homeopaths who take care of health of their doctor colleagues, pharmacists and veterinary doctors as well as of health of their close relatives.

14/ A considerably great percentage of high school and university students specializing in medicine, pharmacy, biology and psychology know of homeopathy and a majority of them respond to it in a positive way.

15/ Surprisingly enough also state institutions and authorities have a good relation towards homeopathy. The State Institute for Drug Control more or less without any reservation registers and approves homeopathic products as well as individual technologies introduced by Czech producers, which they take very seriously. Perhaps with a typical bureaucratic

speed, which means very slow ..., yet at the beginning of the 1990s the registration of homeopathic remedies manufactured abroad took place and similarly in the year 2000 homeopathic remedies manufactured in the Czech Republic were successfully registered.

16/ Officially, in our country there are three subjects whose laboratories, manufacturer licences and homeopathic medicines licences are authorized. A technology of medical manufacturing of homeopathic remedies is certified, the quality of medicinal substances is controlled and approved by international authorities. Manufacturers of Czech homeopathic remedies are licenced GMP holders.

17/ I must emphasize here that a growing number of experts and patients chooses medicines that are manufactured in the Czech Republic and the Czech medicine manufacture. Czech manufacturers of homeopathic remedies are accepted also abroad. For instance an Australian branch of a supranational pharmaceutical company has selected a Czech manufacturer and concluded with them a contract for manufacture of homeopathic medicines to cover all Europe. According to a registration decision they will be imported to Great Britain and to all countries of the Commonwealth.

18/ Homeopathic remedies manufactured by Czech technology are sold online in eight European countries – mainly in Slovakia, also in Germany, Poland, Austria, Switzerland, Hungary, Latvia and the Ukraine. Actually in the case of the Slovaks, the Polish, the Austrian, the Swiss and the Germans we can even speak about what is called “homeopathic tourism”. Often the only reason for their visit of the Czech Republic is to have an appointment with a Czech doctor – homeopath and to purchase Czech homeopathic remedies.

19/ In the course of past 25 years a natural hierarchy has been established - from counselling offices that use homeopathy only sometimes up to specialized homeopathic offices. There is also an increasing number of Pediatricians and General Practitioners who choose homeopathy as their primary medical practice.

20/ A growing number of Czech doctors and other experts in public health services chooses Czech homeopathy and an increasing number of them starts to rely on their own medical practices and approaches rather than using foreign ones that often do not reflect the reality.

21/ There is an increasing number of doctors who work with homeopathy on a professional level, not only as a complementary treatment within their standard office practice. There are even doctors – and they are not exceptions – who offer their patients a choice whether they want to be treated allopathically or homeopathically.

22/ Experts educated in homeopathy use for a diagnosis and a homeopathic treatment also a method of an archetypal population homeopathy.

23/ All of the above considerably improves the results of therapy and at the same time increases the numbers of patients who are successfully cured.

24/ In the course of 25 years homeopathy in the Czech Republic has succeeded in building up a system of homeopathic education. Homeopathic lectures are held regularly as a part of usual national congresses and conferences for doctors, pharmacists and medical staff. Surely, I cannot forgot to mention a huge interest of the expert public in specialized courses in homeopathy.

25/ In the course of the last five years a tradition in professional meet-ups of homeopaths have crystallized, namely homeopathic congresses and case studies seminars in Ostrava. These are an opportunity for lively discussions and debates over unique thoughts and experience of leading experts from the country. Ever since the beginning an increasing quality of lectures can be observed that undoubtedly achieves the world standard now. Also 'homeopathic content' of particular presentations has reached its peak.

26/ As far as lectures are concerned, their quality has unbelievably increased too. In the Czech Republic the elite of the presenters has crystallized. As a rule their presentations are based on their own experience and practice, not on opinions and ideas of foreign gurus or on specialized literature published abroad.

27/ Homeopathy also has an impact on the common veterinary practice that can boast with its professionals achieving European, if not world standards. Let's name for instance MVDr. Jiří Zábojník and MVDr. Lucie Vladařová.

28/ A possibility to get a thorough homeopathic education has shifted this branch amongst the rank of qualified medical practices. Alongside a highly qualified homeopath is equally important. Not everyone can become a surgeon, similarly not everyone who has received a homeopathic training can become a homeopath. Those who have become a real professional doctors-homeopaths are those who have discovered a huge potential that homeopathic practice has. They can trust themselves more and have no need to rely on getting help from the outside.

29/ There is an increasing demand from university, state, regional and municipal libraries regarding homeopathic literature. Without an exeggeration you will not find a library, in which you would not find a solid collection of homeopathic literature. The quality of literature published is improving too (eg. ELFA). And also the quality of homeopathy online is on increase.

30/ Nowadays within the Czech Republic we can say that homeopathy is available on many different levels. We can nearly talk about the country's "homeopathic self-sufficiency".

What was not successful ?

Surely enough, those twenty-five years were not a walk through a rose garden and not only for homeopathy.

1/ Homeopathy suffered its child and teenage illnesses and these were sometimes very serious. It gave in to infections coming from the outside, it used to be beaten most often by its beefy and heavily-built cousin – allopathy. A certain percentage of those who pledge allegiance to the flag of the Czech homeopathy still somewhat fear their own independence and “adulthood” and keep looking back at the “big Uncle” from California, Baden-Baden, Lyon or New Delhi. There is no doubt that homeopathy up to these days has always had hard core as it has developed into a healthy and sensible being.

2/ Sometimes it happens that weird people claim to belong to the field of homeopathy as much as this happens in other branches of modern medicine. Such people harm a good reputation of homeopathy. Thank goodness there are not many and in most cases the patients can recognize them soon and refuse further to use their services.

3/ There is no recognized national authority in homeopathy in the country.

4/ A discriminating character of the Law of Advertising that approaches homeopathic remedies in the same way as narcotics or dangerous poisons and substances.

5/ Unfortunately, a journal whose focus was on professional homeopathy and its aim was to interconnect various fields and professions in order to bring forth the diversity and plurality of opinions ceased to exist.

What do we need to ensure, what is missing? or necessary plans for the future.

1/ An association unifying all opinion groups of homeopaths.

2/ A specialized homeopathic library with a possibility of online translation of foreign literature into the Czech language.

3/ Communication of the homeopathic world with universities. And beware: not only that we do not communicate. We do not address them, we do not know how to capture and captivate their attention and it seems we do not really care.

4/ Let's remind once again a lack of classical homeopathic literature, may it be either texts in the original language or their translations (eg. works published by S. Hahnemann, C. Herring).

5/ The need to devote more time to train young homeopaths.

6/ Homeopathic charity. It used to have its rightful place in history and so it has nowadays. Homeopathic treatment in the majority of countries is offered for free to those who cannot afford to pay for it.

7/ A scientific research of all that homeopathy can do in terms of different illnesses that is done within the standards of classical medicine - a science that is evidence-based. In connection to this our collaboration with the academic world is truly essential.

Conclusion

Czech homeopathy has walked along the path of natural selection. From the initial euphoria and amazement that it first evoked as alternative method of healing to medical, professional, master and balanced approach later. Those who were attracted to homeopathy as a main philosophical method left it in the course of time for the Chinese medicine, holistic medicine, yoga, herbalism, physiotherapy and other seemingly more simple fields. Those however who had the heart of a genuine homeopath, became homeopaths in the end. Both here and abroad.

The Homeopathy in the Czech Republic compared for instance to homeopathy in Slovakia, Great Britain or the Netherlands is increasingly becoming more medical and developed, its quality is increasing and it is becoming less healer-like in its character. It is becoming more scientific and less mystical. There are many ways leading to homeopathy (for example via alternative medicine). Those who understand its medical advantages and are aware of its immense potential will never leave it.

The Czech homeopathy started originally as Czechoslovakian homeopathy. Later however the political and historical events divided the country into Czech and Slovak Republics and each has set off for its own journey. The Czech homeopathy has been developing rather its medical, professional and practical side, whilst the Slovak homeopathy emphasizes rather the mystical part.

Demography and sociology of homeopathy: Homeopathy with its emphasis on practicality has a considerable impact on all the layers of our society. One eminent Prague politician disclosed to me that actually every other Member of Parliament uses homeopathy for healing and even more: they are not ashamed, at least amongst their friends to say so. In spite of this fact each of them in the end votes for the laws favouring allopathy. Nevertheless, during those 25 years homeopathy in the Czech Republic turned into Czech homeopathy.

MUDr. Alexandr Fesik

Psychiatrie v běžné praxi praktického lékaře

MUDr. Marta Štecová

Abstrakt

Praktický lékař ve své každodenní praxi velmi často potkává člověka s duševním onemocněním. Potřebuje se během krátké chvíle rozhodnout, zda situaci zvládne s pacientem sám, či zda bude lepší nasměrovat pacienta k psychiatrovi. Jinak je třeba jednat se starým člověkem, trpícím demencí, jinak s dítětem s úzkostnou poruchou. Možnosti komunikace v ordinaci, kde v čekárně čeká dalších dvacet pacientů, jsou limitované. Přesto však lze nalézt způsob, jak se v krátkém čase rychle zorientovat, správně komunikovat a správně rozhodnout.

Abstract: Psychiatry in General Practitioner's daily practice

In their daily practice General Practitioners meet very often people with a mental disease. In short time they need to decide, whether they can handle the situation themselves or it will be better to direct the patient to the psychiatrist. There are different ways to treat patients. An old person suffering dementia needs a different approach compared to a child burdened with an anxiety disorder. Possibilities to discuss the case with the patient thoroughly are limited in GP's office as at the same time other twenty patients are waiting outside. Despite this situation, it is possible to find a way to understand the situation, communicate in the right way and make a right decision.

Schizofrenie

Schizofrenie je velmi těžké psychické onemocnění. Řadí se mezi psychózy. Příčiny nejsou kompletně známy. Předpokládá se porouchanost dopaminových systémů v určitých oblastech mozku /mesolimbický a mesostriální systém/. Za další možné příčiny se považuje napadení organismu virem, dále působení chronického stresu. Z psychologického hlediska se uvádí pojem tzv. schizofrenogenní matka – znamená špatnou rodinnou komunikaci, tzv. dvojnou vazbu. Mnoho dalších potenciálních příčin je v současné době předmětem výzkumu. Vždy se ale spojí určitá dispozice s jedním nebo více spouštěči.

V zásadě u schizofrenie jde o poruchu mnoha duševních funkcí – myšlení, vnímání, emocí, paměti, narušení vnímání času, dochází k rozpadu kognitivních funkcí. Schizofrenik přichází o možnost selekce informací, je informacemi zahlcen a vytváří si svou vlastní realitu, ve které žije.

Pozitivní symptomatologii jsou např. intrapsychické halucinace, bludy, inkoherní myšlení, ztráta kontaktu s realitou, poruchy řeči jako neologizmy, echolálie, perseverace. Typické jsou paranoidní ladění, oploštělé emoce, ambivalence, ambivalence. K *negativní symptomatologii* patří ochuzení osobnosti, apatie, abulie, anhedonie.

U schizofrenie dochází vždy ke ztrátě náhledu nemoci – pacient sám sebe nevnímá jako nemocného člověka. Většinou dochází k narušení normálního vývoje osobnosti člověka – vývoj se zastaví, nebo se ubírá špatným směrem. Mozek schizofrenika se makroskopicky a mikroskopicky liší od zdravého člověka. Nález však nejsou pro nemoc jednoznačně signifikantní.

Schizofrenie se obvykle objevuje se mezi 15. a 35. rokem života. 1 % populace trpí touto nemocí – každý stý člověk. 1/3 pacientů se vrací do normálního života, 1/3 zůstanou chronické problémy a 1/3 nereaguje na léčbu. 10 % schizofreniků končí svůj život sebevraždou.

Jádrová schizofrenie je hebefrenií a katatonii. Dalšími typy jsou simplexní a paranoidní schizofrenie.

Sílu a potenciál pomoci pacientům, u kterých se schizofrenie teprve začíná rozvíjet, mají dle mé zkušenosti léky **Silicea**, **Thuja** a **Aurum metallicum**. **Silicea** pomáhá se zastavením poškození kognitivních funkcí, **Thuja** pomáhá se zastavením bludného ladění a **Aurum metallicum** stabilizuje náladu.

Deprese

Je to nemoc a porucha v určitých oblastech CNS a týká se neurotransmiterů – zejména serotoninu. Může se vyskytovat samostatně, nebo jako součást bipolární poruchy, může sekundárně doprovázet jiná onemocnění, např. Parkinsonovu choroby. Existuje také organická deprese, jejíž příčinou jsou různá degenerativní onemocnění CNS.

Hluboká, neodklonitelná deprese se nazývá endogenní. Bez léčby se většinou prohlubuje a může skončit dokonaným suicidiem. Reaktivní deprese je reakcí psychiky na něco, co je pro člověka v dané chvíli nezvladatelné. Tato deprese bývá plytší, odklonitelná.

Součástí depresivního syndromu je neschopnost prožívat radost, ztráta vůle, apatie, ztráta zájmu o budoucnost, o rodinu, o blízké. Deprese má být léčena včas vhodnými antidepressivními léky, neboť duševní utrpení pacienta při depresi může vést k sebevraždě.

Alkoholismus

Má či nemá genetické kořeny. V mnoha rodinách se vzorec popíjení, pití, navštěvování hospody či tichého popíjení doma předává z otce na syna, ze syna na vnuka. Kdy končí „normální“ pití a kdy začíná závislost?

Alkohol provází člověka odnepaměti. Vyvinuly se různé metabolické cesty, jimiž lze alkohol odbourávat. Jednotliví lidé tak mohou mít odlišné systémy odbourávání alkoholu. Proto také existují různé druhy „pití“ a různé druhy závislosti na alkoholu.

Klasická léčba alkoholismu spočívá v režimových opatřeních, návyku na abstinenci a v systematické psychologické práci se závislým člověkem.

Alkohol dokáže změnit osobnost člověka, rozbít rodinu, připravit člověka o práci. Závislý člověk je jen velmi zřídka schopen se své závislosti postavit a boj s ní vyhrát. Mnohdy alkohol pouze překrývá jinou, větší duševní trýzeň člověka – může např. skrývat trauma, somatickou bolest či jiné utrpení.

Demence

Demence není jen porucha paměti. Je to ztráta téměř všeho, čím člověk kdy byl. Představuje ztrátu důstojnosti, ztrátu myšlení, ztrátu poznání a nabytých zkušeností. Demence je vymazání historie člověka z mapy života.

Výzkum a léčba demencí ještě nejsou zcela v popředí neurověd, avšak počet takto nemocných lidí se rapidně zvyšuje. Mnohdy jsou tyto nemocní odkázáni pouze na péči rodiny, která je následně na pokraji krachu vzhledem k obrovské zátěži, kterou demenční nemocný představuje.

Srovnání demencí:

Senilní, vaskulární a multiinfarktová demence

Senilní demence je druhá nejčastější demence. Příčinou bývá mozkový infarkt či krvácení do mozku. Příčiny jsou totožné s příčinami vzniku aterosklerózy – vysoký tlak, obezita, porucha metabolismu tuků a cholesterolu, ischemická choroba srdeční, kouření, ateroskleróza mozkových cév.

Senilní demence způsobuje spíše ostrůvkovité výpadky, části osobnosti zůstávají dlouho zachované. Nastupuje v pozdějším věku. Bývá komorbidita srdečních a vaskulárních nemocí. Začíná pseudoneurastenickým syndromem, pacient je unavený, slabý, vyčerpaný, začíná zapomínat, je zesláblý. Málo jí, málo pije. Pokud je nemocen, nemívá teploty – imunitní odpověď je slabá. Mívá kožní problémy (mozek a kůže jsou z jednoho zárodečného listu – ektodermu). Začne být přecitlivělý na hluk, na zvuky, může být lekává a mít jemné neurologické příznaky jako vertigo, mohou následovat pády.

Multiinfarktová demence je zapříčiněna malými, mnohočetnými infarkty drobných arteriol. Vznikají mikrotromby a embolizace, je umístěna korově a dochází k tzv. kortikálním projevům. Je zde přítomna porucha mikrocirkulace a porucha utilizace glukózy v mozku. Vzniká po 60. roce a projevuje se poruchami novopaměti při zachování staropaměti. Dochází k akcentaci premorbidní osobnosti (nevlídnost, mrzutost, sobeckost apod.). Dochází k poruchám fatických, praktických a gnostických funkcí (postiženy jsou vyšší korové funkce). Je akcentována rigidita osobnosti, patrný je zesílený egocentrismus, afektivní labilita, otupené myšlení, depresivní syndrom. Osobnost pacienta spíše zvýrazňuje negativní

premorbidní rysy, ale je dlouho zachována. Je také zvýšená sugestibilita. Tento druh demence bývá často doprovázen amentně delirantními stavy nebo druhotnými epileptickými záchvaty. Dochází ke ztrátě vyšších citů, neurologické příznaky odpovídají status lacunaris cerebri. Může probíhat plíživě nebo se rozvine náhle (například po mozkové mrtvici).

Alzheimerova demence

Tvoří téměř 50 % všech demencí. Dochází k celkové atrofii mozku, k úbytku šedé hmoty a ke zvětšení mozkových komor. Patří mezi degenerativní onemocnění. Mikroskopicky dochází k poruchám neurofibril, ukládání beta amyloidu, poruchám acetylcholinu.

Osobnost pacienta je postižena celkově a výrazně, přičemž nejvýraznější a nejnápadnější jsou poruchy paměti. Paměť je postižena difúzně, nejnápadněji paměť krátkodobá. Myšlení je ochuzené, výpadky v paměti pacient zpočátku nahrazuje konfabulacemi. Řídne slovní zásoba, v řeči se objevují zvláštnosti jako perseverace, verbigerace, palilalie apod. Vznikají persekucní bludy, např. blud „okrádanosti“, bludy jsou bizarní a nesystemizované. Začátek může být plíživý, ale i náhlý – to často po operacích v celkové narkóze. Dochází k ochuzení a ztrátě zájmů, ke změnám osobnosti, úpadku v etickoestetické sféře, k poruchám sexuálního chování. Jsou zřejmé výrazné poruchy vyšších korových funkcí, kognitivních funkcí, postupně dochází k úplné deterioraci intelektu, oploštění emocí, snížení sociability a často opět nasedají amentně delirantní stavy.

Mánie

Jedná se o chorobně elevovanou náladu. Mánie se vyskytuje buď samostatně, nebo jako součást bipolární afektivní poruchy, kdy se střídá s depresí. Existuje také tzv. přesmyk do mánie – k tomu může dojít při dlouhodobém užívání antidepresiv.

Manický pacient nemá náhled své chorobnosti, má exaltovanou náladu, utrací peníze, je schopen vše rozdat, připravit se i o střechu nad hlavou. Může se vážně zadlužit, zaplést se do podivných obchodů apod. Má zrychlené myšlení – myšlenkový trysk, rychle mluví – logorhea, je nekritický ke svým schopnostem, přeceňuje své znalosti, dovednosti, stává se sobě nebezpečným.

Mánie je často doprovázena také psychotickými příznaky, pacienti mívají halucinace, různé vize, bludy velikášství apod. Během mánie bývá výrazně snížena potřeba spánku, pacient celé noci nespí, pracuje, tvoří, vynalézá či cestuje. Není neobvyklá zvýšená sexualita, pacient se dopouští sexuálních excesů a nevěř, o nichž pak vesele hovoří se svým partnerem. V mánii často pacient nezřízeně pije, pořádá bujaré večírky, na kterých všechny hostí, pak se různě potuluje, je nezvěstný. Komorbidita s užíváním alkoholu a drog bývá vysoká.

Tzv. „rychlí cykléři“ jsou pacienti, u kterých se rychle střídá mánie s depresí bez nějakého normálního mezistavu. Bývá refrakterní na léčbu. Počítají se alespoň čtyři cykly za rok.

Jako příčiny mánie se uvádí poruchy purinergního systému, proteinkináza C, tryptofan. V zásadě jde o poruchu na úrovni transdukce signálů, na úrovni druhých a třetích posílů. Celoživotní prevalence je v rámci bipolární poruchy 1 %.

Ohledně léčby mánie se nasazují thymoprotiva (valproát, karbamazepin – Biston), lithium, Clozapin, Risperidon, elektrošoky, atypická antipsychotika, dieta bez tryptofanu, Tamoxifen, alopurinol.

Často je nutno léky kombinovat – např. atypická antipsychotika II. generace a valproát, dochází pak k neurologickým komplikacím a non compliance.

Jak poznat intoxikaci lithiem?

Intoxikace začíná na hladině lithia 2mmol/l a více. Vyvíjí se postupně v závažný, život ohrožující stav. Nejprve se objeví průjmy. Pacient je dysartrický – řeč je divná, setřelá, není mu rozumět. Začne mít svalové záškuby, které přejdou v hrubý tremor, pak nastoupí somnolence a nastupují neurologické příznaky. Pacient začne být meningeální (nepředkloní hlavu na hrudník), končetiny jdou do hyperextenze, objeví se nystagmus a bloudivé pohyby bulbů, zvrací. Následně stav progreduje do svalové slabosti, pacient se neudrží ve stoje, spustí se epileptické záchvaty, dojde ke zvýšení reflexů, k srdeční arytmii – maligního typu, kardiovaskulární kolapsu a postižený upadá do komatu. Pacient vždy potřebuje interní a neurologické vyšetření a umístit na JIP. Je žádoucí výplach žaludku, trvalá nasogastrická sonda, protože lithium v žaludku dlouho zůstává. Dále je nutná hydratace kolem 5 litrů denně a je potřeba sledovat ionty. Zvládat minerální rozvrat a rozvrat hydratace a koma.

Kdy hrozí předávkování lithiem?

Při lékových interakcích-nesteroidní antirevmatika, tetracyklin, thiazidová diuretika/snižují vylučování lithia ledvinami/.

Při dehydrataci.

Při sebevraždě – předávkování.

Hlavní homeopatické léky v psychiatrii

MUDr. Alexander Fesik

Abstrakt

Jedním z bodů, jímž může být homeopatie pro společnost prospěšná, je užívání homeopatických léků jako pomocných nebo hlavních v léčbě psychiatrických pacientů. Psychiatrie každého dne je velice jemná a nejednoduchá záležitost. Každý krok spojený s psychiatrickým pacientem vyžaduje korektnost, obrovskou pružnost, velké znalosti a umění spolupráce jak s pacientem, tak s jeho blízkým okolím i systémem moderní psychiatrické pomoci zajišťované státem. Odborná moderní a klasická homeopatická literatura nabízí poměrně širokou škálu možných řešení problémů psychiatrických pacientů.

Ve svém příspěvku se autor zamýšlí nad praktickým hlediskem této otázky. Částečně vychází z literatury, částečně ze své vlastní praxe a ze zkušeností předních světových homeopatů, psychiatrů, kteří zavádějí homeopatické postupy do svých ordinací.

Abstract: The major homeopathic remedies in psychiatry

One of the moments when homeopathy can contribute to the society is in the treatment of psychiatric patients either as a minor (complementary) remedy or a major one. Everyday psychiatry is a very subtle and not an easy thing. Every step made in relation to the psychiatric patient requires tact, a great amount of flexibility, profound knowledge as well as the art of cooperating both with the patient and with people close to him and at the same time collaborating with the system of modern psychiatric help as it is provided by the state. Specialized modern and traditional homeopathic literature offers a considerably wide range of solutions that are available and which are related to psychiatric patients.

In his contribution the author contemplates the practical aspects of this isme. Partly he builds upon literature on the topic, partly on his own medical practice as well as on the experience of leading experts in the field of homeopathy and psychiatry who introduce homeopathic approach into their practices.

Jungovská normalita, EQ, homeopatická Thuja a poznatky z neuroscience

PhDr. Lucie Baronová

Abstrakt

Příspěvek se zabývá odlišným přístupem k „normalitě“ u význačných psychologů 20. století s důrazem na C. G. Junga a jeho pojem „stín“. Různě chápanou normalitu dává do souvislosti se dvěma současnými trendy v západní společnosti, jimiž je a) rostoucí „medikalizace“ nepříjemných aspektů života, kdy lidé nadužívají psychiatrické léky, přitom nejsou nemocní, jen se nedokáží vyrovnat s náročnými situacemi, a b) dlouhodobé nežádoucí potlačování emocí při současném zachování zdánlivé vnější dokonalosti s projevy perfekcionalismu.

Příspěvek ukazuje, jak je někdy složité se u pacienta s aspekty léku Thuja dopátrat rozhovorem jeho skutečných potíží a jejich příčin, které má tendenci utajovat. Na příkladech z praxe je analyzován archetyp Thuja, který se objevuje v rodinných anamnézách jako vrstva poukazující na utajenou sexuální vinu, pravděpodobné porušení attachmentu s matkou a bazálních perinatálních matric, a proto možný psychologický kořen některých depresí, sebedestrukce, OCD a halucinací. Pomocí Neuroscience jsou některá psychiatrická onemocnění i postupy jejich uzdravování dobře prokazatelné. Zároveň odtud plyne řada podnětů pro praktické chování homeopata ke klientovi.

Abstract: Jungian Normality, EQ, homeopathic Thuja a Learnings from Neuroscience

The article deals with various approaches to the term “normality” at prominent psychologists of 20th century, especially C. G. Jung and his notion of “the shadow”. Various concepts of normality are geared to the actual trends in Western society: a) the growing “medicalisation” of unpleasant aspects of life leading to overuse or even abuse of psychiatric medicines for people who are not ill, but only unable to cope with demanding situations, and b) long-term undesirable suppressing of emotions with parallel keeping “the image of perfection” from the outside view. The article shows how difficult it sometimes is with a patient with aspects of Thuja to get down to the real description of problems and their reasons, as Thuja patients try to conceal them out of shame. On the examples from family anamneses the Thuja archetype is discussed showing how it indicates that there is a layer of concealed sexual guilt, likely violated attachment with mother and basal perinatal matrices, and so a possible psychological root of depressions, self-destruction, OCD and hallucinations. Thanks to Neuroscience some psychiatric diseases and their curing process are well proven and also it provides many practical tips for the homeopathic practitioner of how to approach the client.

Úvod:

Samuel Hahnemann považoval **Thuju occidentalis** za druhý nejvýznamnější homeopatický lék – ihned po Sulfuru. Přišel na něj vlastně náhodou, když vyšetřoval kněze s příznaky kapavky. Kněz se však dušoval, že neměl s nikým pohlavní styk. Hahnemann tehdy navrhnul, aby tři dny posečkali. Kněz se zatím spontánně uzdravil. Vyptáváním pak vyšlo najevo, že před onemocněním pobýval v zahradách a žvýkal větvičku Thuji occidentalis (zerav západní). Hahnemann tak připravil z Thuji lék, který se stal prostředkem léčby metly tehdejší doby – kapavky. A také na sykotické miasma.

Souvislost Thuje, utajené erotiky, viny a sexuality, lži, sebeklamu a iluzí, jež odvádí z reálného života, ale i závislostí na alkoholu, tabáku a drogách, na kávě, čaji, cukru, soli a zejména na THC. Ulevuje od snů s obsahem, za něž se jejich nositel stydí nebo které jsou děsivé. Zmírňuje také zátěž pocházející z perfekcionalismu, úzkosti, OCD a pravděpodobně i autistických rysů. Je to lék na oběť zneužívání, ale i na násilníka (typická oscilace mezi rolí oběti a agresora).

Nejvíce o Thuji prozradí archetyp řeckého Boha Dionýsa, který charakterizuje souvislosti do neuvěřitelných detailů (viz část III). (1)

I. Jungovská normalita, EQ a neuroscience

Latinské adjektivum „*normalis*“ česky znamená „pravoúhlý“ či „pravidelný“. Pravidelnost normality z nás snímá břemeno hrůzy vyvěrající z nepřekonatelných rozporů života, takže se nám normalita stává velmi často jakýmsi alibi, jímž přenášíme pozornost od svých problémů na někoho jiného. Nalezení hranic mezi oblastí toho „normálního“ a tím, čemu přisuzujeme roli odchylky, je obtížné, hranice rozmazané a cesta klikatá. A to nejen v medicíně, ale i biologii, politologii či sociologii. (2)

Například ve staré Spartě bylo zcela normální, že byli muži homosexuální a ženy se na svatební noc nechaly oblékat do mužských šatů a vlasy si nechaly stříhat dohola. To všechno proto, aby mohl být zachován rod. Obrana rodu a život ve vojenských táborech způsobily, že v této společnosti byly mnohem víc četnější homosexuální než heterosexuální kontakty.

Než se budeme věnovat pojmu „normalita“ podrobněji, je dobré si uvědomit, že vidíme méně než 1 % elektromagnetického spektra a slyšíme méně než 1 % akustického spektra. 90 % buněk v těle má vlastní mikrobiální DNA a nejsou tedy „MY“. Atomy v našem těle jsou z 99,9999999999999999 % prázdný prostor a ani jeden už není ten, s nímž jsme se narodili, ale všechny vznikly při erupci supernovy. Člověk má 46 chromozomů, což je o 2 méně než má brambora. Existence duhy je závislá na tom, že máme v očích kónické receptory – pro zvířata, která nejsou těmito receptory vybavena, duha prostě neexistuje. Takže na duhu se nedíváme, my ji svým pohledem tvoříme. A to je moc zajímavé, protože všechny ty barvy světa, které vidíme, představují právě méně než 1 % elektromagnetického spektra. (3)

Podobně je to s „normalitou“ – je to člověkem vytvořený koncept. Pojem „normalita“ je velmi zvláštní a má více významů a způsobů chápání. Někdy je jím myšlena „většinovost“. Což v důsledku znamená, že na to, co se vymyká „středu“ Gaussovy křivky, a je tedy méně četné, je pohlíženo jako na něco „vymykajícího se“ či „divného“, „nevysvětlitelného“. Od toho už je jen krůček k pojmům jako „nebezpečné“ a „choré“, tedy patologické. Přičemž rozložení jevů podle Gaussovy křivky, je vlastně pro přírodu „normální“, protože příroda právě díky méně frekventovaným periferním jevům experimentuje a vytváří prototypy pro extrémní případy, aby připravila záložní funkční typy pro různé změny životního prostředí. Většina organismů na silnou radiaci zahyne. Těch několik jedinců, kteří se vymykají „normě“, však přežijí a stanou se „superodolnými“.

Představa normality mezi lidmi velmi často sklouzává do oblasti „průměrnosti“. Co je jiné, je obvykle šmahem označováno za podezřelé či choré nebo nenormální. Asi se shodneme na tom, že jen málokdo by řadu umělců zařadil mezi „normální“, přesto to neznamena, že musí být nutně v patologii.

Psychické utrpení postmoderního člověka roste – alespoň tak můžeme soudit z poměrně dramaticky rostoucího počtu pacientů užívajících antidepresiva a anxiolytika. Při tom neumírá tolik dětí jako dříve, dožíváme se vyššího věku, materiálně žijeme v nejlepších podmínkách v celé historii. Nechat si napsat antidepresiva se stává „normální“. Otázka však je, zda je to vhodné a přínosné.

V současné době bývá obvyklým jevem – tedy „normální“, že se lidé nechtějí stavět čelem k naprosto běžným útrapám života. Část emocí označují za negativní a zcela se je snaží ze svého života vytlačit do stínu. (Myšleno v Jungovské podobě. Tedy předstírají, že tyto emoce nemají, nebo si je prostě nepřiznávají, potlačují je nebo je vidí na druhých a hlasitě na ně upozorňují.) Jak však řekl otec psychologie, Sigmund Freud: kteroukoli emoci v sobě pohrbíme, můžeme čekat, že vyleze ze svého hrobu později a v mnohem děsivější podobě. A to se zřejmě momentálně postmodernímu člověku děje: emoce, které mají svou funkci, jsou odmítány. Např. vina, která má člověka, je-li správně prožita a zpracována, nasměrovat od neproduktivního chování k produktivnímu. Moderní člověk ji jen málokdy zpracovává: skrývá ji, potlačuje a pokud možno projikuje na jiné.

Výzkum v oblasti emoční inteligence (EQ) provedený Golemanem (Goleman, 2011) a zejména výzkumy v oblasti neuroscience (Grawe, 2004) ukazují na to, že duševní choroba může u jinak zdravého člověka vzniknout na základě různých podnětů, zejména jejich souhry: na základě vrozené genové dispozice a pod vlivem slabšího připoutání k opatrovatelům se již v 10 měsících rozvíjí v mozku okruh vyhýbání a silná inkongruence. Vzniká více negativních emocí, jež vedou k prohloubení odmítání dítěte. Již v mladším školním věku jsou v důsledku vyhýbacího základu osobnosti tyto děti učiteli více odmítány a trestány. Jedná se však o implicitní struktury já, které jsou jakýmkoli vzpomínkám nedosažitelné, spadají totiž vývojově do období před zralostí hippocampu. Neuroscience, psychoterapie i pole emoční inteligence se shodují: čím více nezpracovaných emocí, tím větší riziko duševních nemocí. Přičemž

zpracování emocí vede k uvědomění si vlastních potřeb a ke kongruentnímu chování v životě (Grawe, 2004). Thuja occidentalis pomáhá emoce zklidnit, zpracovat a dojít do „hlubin“, kam se naše vědomé já nedokáže dostat.

Naprostou nevhodnou reakcí je ovšem emoce potlačovat. S ústupem církve a jejích mechanismů odpuštění nyní zůstává postmoderní člověk, kterému v životě něco selhalo a není spokojen, na pospas sobě samému a svému individualizmu, zatímco dříve ulehl do měkké náruče víry (Novotný, 2004). Thuja je nazývána „strom života“ – údajně rostl v ráji a představoval božskou jednotu protikladů a život věčný.

Potřebné emoce, které dříve zprostředkovávala církev (např. emoce odpuštění), se nyní krkolomně importují z Havaje a zůstává spíše odříkávanou formulkou, než očištnou kataraktickou emocí, jež naplňuje potřebu vnitřního klidu a přijetí.

Žal nad ztrátou, frustrace, nespokojenost a nenávisť – vše je nyní v důsledku společenských tlaků utajené, skrývané, a proto tak zdravotně sžírající. Tyto emoce však mají svou funkci. Moderní svět nám sugeruje, že se musíme cítit stále dobře, a pokud ne, někdo vám něco dělá, jste obětí systému, a ten by vám také měl „pomoci“. Tedy nejlépe chemickými léky, ať necítíte pokud možno nic. Necítit však znamená nemít přístup ke svým potřebám. Proto je dobré naučit se emoce regulovat a nalézt za nimi potřeby a ty kongruentně naplňovat. (4)

Pro naše účely zde budeme chápat „normalitu“ a zdraví jako Rogersovu bio-psycho-sociální jednotu, v řeči neuropsychoterapie jako kongruenci a konzistenci (Grawe, 2004).

Vysoce důležitý je pojem „normalita“ v psychologii a psychiatrii, protože ukazuje na to, kdo je nemocen a potřebuje léčbu. I zde se ovšem pohledy liší, zejména historicky:

Např. Sigmund Freud zastával názor, že každý je do určitého stupně nemocen, že všichni mají nevědomé neurózy ovlivňující myšlení, cítění a chování. C. G. Jung naproti tomu nesouhlasil s tím, že by byli všichni duševně nemocní, připouštěl však, že každý má psychologické komplexy, na nichž staví mysl, ale ty nemusí být nutně dysfunkční.

„Normalita“ podle Junga znamená celistvost, tedy žít naplno plný rozsah lidské zkušenosti a emocí – od utrpení až po euforii v celkové dynamické rovnováze. Neurózy podle něj vznikají, pokud se dostaneme do permanentní nerovnováhy, např. do pocitu, že trpíme neustále (úzkost, utrpení a deprese u pacientů homeopatického typu Thuja). Nebo pokud příliš často a prudce přecházíme z jednoho extrému do druhého (bipolární porucha). Pacient Thuja má silné změny nálad, bývá smutný, může mít sebevražedné nálady. Obrovská vina a ztráta sebevědomí se často projevují i jako pocit křehkosti, vnitřní prázdnoty – má pocit, že je ze skla, že se rozpadne na tisíc kousků.

Analytická psychologie obecně vidí „normalitu“ v rovnováze mezi vnějším a vnitřním světem. Tudíž nároky práce, rodiny a společnosti na straně jedné a nároky vlastní povahy, talentu a potenciálu na straně druhé. V dnešní době se přeceňuje svět vnější, je málo důrazu na svět vnitřní a lidé se užírají tím, proč nemají nebo nemohou mít něco z vnějšího světa. Rovnováha

je porušena. Homeopatie ji umí obnovit, zatímco chemické léky podle našeho názoru ne – umí jen zakrýt bolesti plynoucí z lpění.

Jungovi bylo vyčítáno, že se orientuje příliš na patologii, ale z jeho díla je patologii věnována přibližně pouze jedna třetina. Jednoznačně však hovoří o tom, že utrpení není ještě patologie. Setkával se s lidmi, kteří byli zdraví, ale trpěli ztrátou smyslu a prázdnotou.

Zajímavý je z tohoto pohledu názor v současnosti obrovského proudu tzv. psychologie štěstí, nebo-li pozitivní psychologie (Seligman, 2013). Ta úspěšně pracuje převážně se zdravými lidmi, kteří však v životě velmi trpí. Hledání smyslu života je totiž provázeno pocity nespokojenosti, až neštěstí. Jeho nalezení pak pocitem štěstí. U nás se takoví jedinci často dostávají k psychiatrům. Jde o snahu rychle vše řešit „různým řezem“ a o neochotu na sobě pracovat. Lidé se mylně domnívají, že když jakkoli trpí, jsou nemocní.

Psycholog Erikson spatřuje „normalitu“ v tom, že se v každé fázi života věnujeme tomu, co je pro ni typické. Například cystické akné u mladého muže, který neustále jen sportuje, chodí do školy a poslouchá maminku, poukazuje na „nenormalitu“ toho, co má dělat puberta. Potlačený konflikt a sexuální potřeby se „tlačí na povrch“ – kůže ukazuje, co vře pod povrchem – a navenek je to, ovšem kromě akné, dobře utajeno. (5)

Zajímavé u Junga je, že je velmi opatrný než aby něco nazýval patologií. U psychóz, kde člověk ztrácí náhled na to, co ještě reálné je a co už ne, je obzvlášť obezřetný. Často jen upozorňuje na to, že tito lidé jen vidí tu část reality, kterou ostatní už ne, a že to přece neznamená, že takové segmenty reality neexistují. V Jungově teorii zahrnuje „normalita“ cestu k většímu uvědomování si nevědomého (jehož je dramaticky více, než vědomého) a zahájení dialogu s těmito částmi. (6)

To odpovídá dnešním trendům k „mindfulness“ a reakcím s plným uvědoměním. I neuropsychoterapie vidí jedinou cestu z problému v nepátrání spolu s pacientem po „příčinách“ onemocnění v minulosti. Neboť své kořeny mají nejpravděpodobněji stejně v období před nejranějšími vzpomínkami nebo v genech. Takže řešením je soustředit se na vytváření nových, pozitivně motivovaných a prožívaných zážitků. Jen tak okruhy vyhasínají a hyperaktivní amygdala se zklidňuje (Grave, 2004).

V mnohém podobný náhled na „normálnost“ jako u Junga nalezneme u psychiatra českého původu Stanislava Grofa, který vysvětluje různé vize, i například stav tzv. osobní spirituální krize, takto: *„Zážitky z minulých životů mohou člověku různým způsobem komplikovat život. Před tím, než se jejich obsah plně vynoří ve vědomí a stane se zjevným, může být jedinec obtěžován silnými emocemi, tělesnými vjemy a vizemi, aniž by věděl, odkud přicházejí a co znamenají. Jelikož jsou prožívány bez zřetelných souvislostí, jeví se přirozeně jako nesrozumitelné a naprosto iracionální“* (Grof, 2004, str. 163).

V současné době si na základě naší zkušenosti s klienty vysvětlujeme tyto zážitky jako archetypální nebo rodové vzpomínky, které se přes buněčnou paměť předávají přes ženské vajíčko, které vzniká pro další generaci již v těle embrya matky, tedy každý jsme byli už v těle

své babičky. V životě člověka, zejména pod vlivem intenzivních a emočně naléhavých událostí, může dojít k tzv. psychospirituální krizi. Grof ji nazývá „emergency“ – tedy zároveň naléhavost, krize, ale i vynoření. Thuja se neposouvá sama, je stále stejná. Ke změně dochází pouze, když se něco totálně rozbije nebo zhroutí, pak teprve požádá o pomoc.

Příklad: Mladá žena v 38 letech dosud není vdaná, ač po dětech touží. Zamilovává se zásadně do nedostupných mužů, převážně sociopatů, kteří typicky žijí s více ženami najednou. Je v těžké depresi: posledních 5 let doufala, že se s ní ožení muž, který žil ve společné domácnosti s jinou ženou, a s mou klientkou nespál, jen občas se jí ozval a byl „milý“. Před tím, než se seznámili, žil s psychiaričkou, kterou opustil přesně v jejích 40 letech, kdy její šance počít dítě, po němž toužila, byly zmařeny. I když jí to bylo jasné, nebyla schopna – protože odmítala homeopatii – z tohoto stavu vyjít. Byť si uvědomovala, že tento muž již podobnou cestu připravil více ženám. Celou dobu byla mimořádně nedsílná – Thuja své potíže typicky tají. Patologie u jejího partnera jako „pomsta ženám“ je zjevná – jeho otec byl celý život jeho matce nevěrný a svou matku nenáviděl. Teprve, když jej potkala na ulici s jeho současnou partnerkou, se zhroutila a došlo u ní k akutní krizi. Byla ochotná udělat analýzu rodinného stromu. Po analýze rodinného stromu do více generací se ukázal otec alkoholik s jeho svobodnou matkou, jíž byl zavržen a odložen, pak adoptován do nepříznivého, nepřátelského prostředí. Celý zbytek rodinného kořene byl proto klientce neznámý. Je možné, že thujové miasma se týká nejen kapavky, ale i kumulace pocitů odvržení a ponížení obecně. Protože typickým znakem deprese na neurologické úrovni je okruh vyhýbání a inkongruence cílů a vjemů. Thuja pomohla odstranit nereálný cíl (iluzi), a uvést tak cíl a vjem do kongruence. Teprve homeopatie otevřela cestu psychologickému a karmickému prožitku – tito partneři byli v „minulém životě“ sourozenci v incestním vztahu. Teprve po tomto náhledu byla tato mladá žena schopna vykročit z deprese a začít normálně žít – např. si začít hledat i partnera (to 5 let odmítala). Nejprve musela prožít pád do propasti nejhlubší deprese, potom teprve přijala pomoc.

„Neschopnost rozpoznat potenciál těchto extrémních stavů je výrazem úzkého koncepčního rámce současné psychiatrie, která se omezuje na oblast postnatální biografie a individuálního nevědomí. Zážitky, pro něž tento úzký koncepční rámec nemá žádné logické vysvětlení, jsou pak vysvětlovány jako patologické procesy neznámého původu. Rozšířená mapa psýché, jež zahrnuje perinatální a transpersonální oblast, je schopna přirozeným způsobem vysvětlit intenzitu i obsah těchto stavů“ (Grof, 2004, str. 181).

Grofovy čtyři bazální perinatální matrice (před porodem, počátek porodu před otevřením porodních cest, průchod porodními cestami a příchod na svět) pomáhají značně identifikovat kořeny psychických potíží. Thuja dle mého názoru souvisí s 2. matricí – uvíznutí v infernu.

Podle teorie citové vazby (Attachment Theory) Johna Bowlbyho a Mary Ainsworth poškození citového přilnutí malého dítěte k matce a dalším blízkým osobám vede k duševním chorobám. 90 % vyšetřovaných osob s duševní chorobou mělo potíže v oblasti attachmentu (Grawe, 2004). Deprese, mánie a sebevražedné jednání jsou často odrazem problémů s

„attachmentem“ s matkou – potíže s kojením, citová rejekce a deprivace. Teorie byla formulována v roce 1969 a patří dnes mezi nejlivnější ve vývojové psychologii. (7)

Tato teorie byla později rozvinuta a dostala se do DSM-IV v roce 1994 jako diagnóza Attachment Disorder (AD) a Reactive Attachment Disorder (RAD). Do hledáčku se dostal attachment i v prenatálním věku. RAD se má projevovat extrémní přichylností ke všem dospělým nebo dětem bez rozdílu, nebo naopak extrémním odmítáním podpory, péče a lásky od blízkých dospělých. Dostupné diagnostické testy spojují s touto poruchou povrchnost a nestálost vztahů s dospělými i vrstevníky, nedůvěru a neposlušnost vůči autoritám, záchvaty vzteku, negativismus a impulzivnost, nevyvinuté morální svědomí a empatie, neschopnost projevovat a přijímat lásku a sympatie, vyhýbavost vůči navazování citových vztahů, manipulativní chování, případně krutost a hostilita. Uvažuje se o spojitosti s autismem. (8)

Vzhledem k tomu, že autismus bývá spojován i s očkováním a Thuja v některých případech pomáhá zmírnit následky očkování a může u autistů také značně zmírnit příznaky, čehož jsme byli v naší praxi svědkem, klademe si otázku směřující k souvislostem: Thuja – očkování – autismus – láska – přijetí rodičů, sebe a světa. Thuja je velmi citlivá na jakékoli cizorodé bílkoviny. Zvažujeme, zda třeba očkování, jakožto cizorodá látka, může spustit autismus na základě terénu slabého prenatálního attachmentu. Pro Thuju je charakteristický odklon od druhých, perfekcionalismus, úzkost z nedokonalosti, což je shodné s rysy autismu. Vzhledem k nevyjasněné povaze a vzniku autismu jsou však tyto úvahy naprosto předběžné.

Často problémy klientů sahají až do 2. bazální perinatální matrice: člověk přicházející na svět je podroben velkému tlaku porodních cest a nevyhnutelnosti. Na plod působí velké tlaky, ale cervix ještě není otevřen. Translace těchto pocitů a případně prolongované rané porodní zkušenosti se pak později objevuje v životě jako agonizující muka v podobě beznaděje, zoufalství, návalů pocitů viny a vlastní neschopnosti radovat se ze života. Provází ho hluboká úzkost, ztráta iniciativy i zájmu o cokoli. Život se tak jeví jako zbytečný, emočně prázdný a absurdní. Ztrácíme pojem lineárního času, nevidíme žádné východisko, paralyzující pocit ohrožení může být provázen vizemi nestvůr, tarantulí a obecné nedůvěře hraničící s paranoiou. Projevuje se orální frustrace – žízeň, hlad, zadržování moči, sexuální frustrace, zážitek chladu, bolesti. Přidružené postnatální zážitky jsou: těžká citová traumatizace, utiskující rodinná atmosféra, výsměch, ponižování, tonutí, uvěznění, bolestivá onemocnění, mučení, války, smrt. Všechna tato témata a pocity jsou spjata s Thujou.

Thuja má tyto související příznaky:

- Sny: válka, bitvy a soutěže, smrtelné nebezpečí, vraždy, mrtvolky
- Pocit, že hlava je plná jehel
- *Pocit, že do hlavy někdo tluče hřebík*
- *Hučení v hlavě s přesvědčením, že mu někdo do hlavy pumpuje vzduch*
- *Pocit přítomnosti cizích osob, když je pološero, mlha nebo tma*

- *Obavy z přítomnosti druhých i samoty, zejména po očkování*
- *Pocit, že se za stromem schovává mrtvola*
- *Bojí se, aby na něj někdo nesahal a nepřibližoval se*
- *Depresivní stavy po porodu*
- *Zhoršení problémů během těhotenství*
- *Pocit svědění kůže, pocit, že po kůži běhají brouci, švábi nebo myši*
- *Velké množství symptomů s pocitem cizích předmětů ve střevech, v děloze, v pohlavních orgánech, pocit, že se tam hýbe něco živého, např. že ve vagíně má potkana, v plicích žije nějaká žížala nebo brouk*
- *Standardní je psychická nemožnost vymočit se*

Thuja se vyznačuje potížemi, které se zhoršují v těhotenství a souvisejí s porodem (Bailey, 1995). Jestliže si klient začne stěžovat na matku, jednostrannou či vzájemnou nenávist, ptáme se s úspěchem na porod. Ještě se nám nestalo, že by nebyla zároveň zjištěna porodní komplikace, např. porod koncem pánevním nebo obličejem, případně ručkou napřed, klešťový porod, strangulace, předčasně odloučená placenta nebo tzv. „skok na břicho“. Odpovídá to 2. anebo 3. bazální perinatální matrici.

Zde vycházíme z následujících definic: *„Psychopatie je označením pro poruchy osobnosti. U poruch osobnosti je narušena především vůle, ale poznávací funkce a kontakt s realitou je zde zachován. Naproti tomu je u psychóz narušeno především poznání (např. bludy, halucinace), kontakt s realitou, chybí náhled.“* (9)

Dobré je rozlišovat mezi vidinami a halucinacemi. U vize člověk vidí to, co existuje v nemateriálním světě (pro většinu lidí neviděné). Často se jedná o vidění jiných bytostí, dimenzí a časů. Vzhledem k tomu, že někteří fyzikové předpokládají, že fyzikální veličina času je jen naše kolektivní iluze a že čas běží pozpátku nebo vše existuje vlastně najednou, vize bychom nemuseli pokládat za chorobu. Jejich nositel si navíc uvědomuje, že jde o vizi, nezaměňuje ji s realitou. Halucinace na druhé straně jsou projevem onemocnění – chybí náhled, obraz reality je značně narušen.

Příklad:

Muž, vysoký manažer, finančník, 33 let. Je mu stále špatně od žaludku a má střevní potíže, zejména po jídle, nesnese kávu, čaj, dráždivá jídla jako cibuli a tučné. Miluje sladké, ale je mu po něm zle. Ekzém kolem nosu (nos = sex, osobní síla a moc). Považuje se za hnusného, diví se, že s ním je jeho dívka. V pubertě zneužívání drog – z nudy. Nenávist k matce – ekzém se zhoršuje při návštěvě rodičů. Záchvaty hněvu, citová oploštělost. Zuří, lidi ho štvou, často propustí celý tým a najme si zcela jiné lidi, aniž by je však vedl jinak. Občas se cítí „zbořený“, zničený, jakoby prázdný. Myslí si, že má něco uvnitř střeva, časté klystýry a výplachy střev. Na těle více znamének. Fyziognomie ukazuje na Lycopodium – oteklé břicho, potíže s játry, sebetrestající výplachy střeva, tenké nohy a ruce, slabost. Touha po moci. Někdy začne

hodně pít a kouřit, záchvatovitě, nemůže si pomoci. Když byl meditoval v Norsku (nechtěl nikoho ani vidět, tak odjel), na louce mu v noci na stan házel kameny nějaký „duch“. Cítil úder kotlíkem o plachtu a slyšel kroky. Když vyšel ven, nikdo tam nebyl (halucinace).

Thuja se zhoršuje:

V noci

Za vlhkého a studeného počasí, při změně počasí

Po zpocení a průvanu

Po jídle, hlavně pocity spojené s dutinou břišní a malou pávní

Po čaji, kávě, cibuli, tučném jídle

Při dorůstajícím měsíci

A po očkování – tento jediný aspekt zde chyběl.

Další příznaky Thuja, které volbu potvrdily:

- *Strach z budoucnosti*
- *Strach z rakoviny*
- *Zvukové, čichové halucinace*
- *Depresivní stavy – s nikým nechce mluvit, vyhýbá se lidem, odpor k životu, výbuchy naštvanosti*
- *Ztráta myšlenek, paměti, neumí najít správná slova*
- *Obrovská chuť k sexu se souběžným odporem k sexu*
- *Pocit něčeho cizího v břiše (i pocíťované pohyby plodu, byť muž nebo žena nejsou gravidní)*
- *Pocit, že v hlavě je někdo jiný*
- *Neklidné spaní*
- *Pocit, že je rozpolcený*
- *Pocit, že do hlavy někdo tluče hřebík*
- *Pocit, že hlava nebo tělo je ze skla*

Podány Thuja a Lycopodium. Ekzém, zažívání i psychika značně zlepšeny již po prvním měsíci užívání. Při koučinku stínu a psychosomatice nahlédnuta spojitost nosu, sexu a osobní moci.

Thuja je lék sebúcty a sebezřetiví. Odstraňuje programy sebenenávisti, bezcennosti, podřadnosti, odlišnosti a zasloužení si odmítání druhými. Román „Šarlatové písmeno“

z klasické americké literatury („A“ bylo původně stigmatem cizoložství – „Adultery“, ta však našla nakonec sama sebe a vybudovala si sebeúctu). V naší praxi se toto téma opakuje velmi často – od matek dcery slýchávaly, že za nic nestojí (Hawthorne, 1969).

Závěry:

- Zdaleka ne každé duševní utrpení je patologie, homeopatie může pomoci obnovit emoční rovnováhu
- „Normalita“ je zavádějící pojem a mezi duševním zdravím a patologií není úplně přesná hranice, spíše široké pásmo „země nikoho“.
- Homeopatie pomáhá převádět na stranu zdraví a podchycuje i velmi specifické a nepříjemné příznaky a představy. Tím značně zlepšuje život.

II. Archetyp Thuja – utajená sexuální vina

Thuja se vyznačuje tím, že drží venkovní fasádu „normality“, svatouškovství. Za vnější „dokonalostí“ se skrývá (často sexuální) vina, a to vede k obsedantně kompulsivním poruchám (OCD), například potřeba si smýt z rukou „krev“ (Shakespeareovo drama) nebo sperma (vina za onanii). Thuja je lékem perfekcionalismu, který často v OCD vyústí (opakované ujišťování se, zda neutíká plyn, že jsme zamkli atd.). OCD mohou být i méně viditelné neodbytné myšlenky – u Thuji bývají na erotické nebo násilné téma.

Jedno z nejvíce „svatouškovsky-pokryteckých“ období bylo období královny Viktorie v Anglii. Pokrytecká morálka vytvořila velký stín – nikdy nikde nebylo tolik domů s červenou lucernou jako v Anglii 19. století, která dávala na odív svou šosáckou morálku. Obraz Doriana Graye od Oscara Wilda je dobrým archetypem Thuji. Pro lék Thuja je podstatné téma ILUZE a života v iluzi, jak dále uvidíme. Rozdíl mezi obrazem vnitřním a vnějším, horečnaté požívání života, zejména jeho temných stránek, propadnutí závislostem, jako jsou drogy, alkohol, tabák a zvrácený sex, je pak typickým pro Thuju a vede Doriana Graye k sebevraždě (Wilde, 2005).

Thuja je i lékem miasmat – tedy znečištění rodu kapavkou. V rodině se může souběžně vyskytovat alkoholismus. V moderní podobě se pak často vyskytují tzv. autoimunitní choroby a homeopatické léky bez předchozího přeléčení Thujou nezabírají. Podle našeho názoru patří miasmata do rukou lékaře, nikoli do rukou psychologa nebo lékárníka.

Kapavka byla v populaci 19. století velmi rozšířena. Také je Thuja lékem vlhka – a Anglie je krajem mlhy a vlhka. Ještě jedno místo je pro Thuju absolutně archetypální: jedná se o Sankt Petersburg. Město postavené na močálech, velmi vlhké a studené, poblíž polárního kruhu. Thuja se zhoršuje v noci a ve vlhku. Noci jsou v zimě v Petrohradě obzvláště dlouhé. Šílenství Raskolnikova, který zabije lichvářku v iluzi, že tím prospívá světu, a pak se zmítá v pocitech viny, je odrazem světa Thuji (Dostojevskij, 1999).

Také zde velmi koušou komáři. Thuja je lékem na cizí bílkoviny, píchnutí hmyzem, těžké záněty a cizorodé látky vůbec – např. antibiotika.

Vrcholným archetypem Thuji jsou ovšem někteří členové Romanovců – dynastie carů vládnoucích v Petrohradu. Rodinné tajemství je tak trochu zahaleno do lesklého hávu a glorioly, ale příznaky jsou poměrně jednoznačné:

Sofie Frederika Augusta, známá jako Kateřina II., prožila mládí v Prusku. V roce 1744 si ji ruská carevna Alžběta I. Petrovna vybrala jako vhodnou manželku pro svého synovce Petra, vévodu holštýnsko-gottorpského, kterého předurčila za dědice ruského trůnu (syn a vnuk Petra I. upadli v nemilost a byli umučeni v pevnosti). Budoucí manželé byli vzdálenými příbuznými, neboť Sofiina matka Johanna pocházela z rodu holštýnských knížat. Synovec Petr ovšem nechtěl plodit dědice, neustále si hrál s vojáčky a věnoval se zvrácenému sexu s milenkami – jejich styl však nevedl k žádnému potomstvu. Prodělal mor, jeho kůže byla nezdravě žlutá a pokrytá boláky. Svou manželku, později Kateřinu II., nenáviděl. Alžběta I. Petrovna podnítila některého z dvořanů, aby si s Kateřinou začal románek s cílem podvrhnout Pjetrovi dítě takto počaté. Jakmile se dítě narodilo, odebrala je Alžběta Kateřině a začala je vychovávat sama. Dítě možná přeci jen bylo Pjetrovo, protože také i v dospělosti utíkalo do hry na vojáky a hluboce nenávidělo svou matku (THUJA – iluze, únik, nenávisť k matce).

Nyní, když kapavka již není díky antibiotikům tolik rozšířena, Thuja dost často trpí genitálními bradavicemi. Dá se říci, že po roce 1989 tu máme téměř epidemii. Podle mého názoru to souvisí s porušeným attachmentem s matkou u celých českých generací (jesle – školka). Lidé mající neuspokojivý vztah s rodiči obtížně vytvářejí uspokojivé partnerské vztahy – a výsledkem bývá promiskuita, oslabení a otevřené dveře virům.

Příklad: Klientka 32 let. Obrovský výsev genitálních bradavic. V historii rodiny neshody mezi rodiči, na svět přišla přenošená, porod trval dlouho a měla přes 4,5 kg, všechny tři sestry velké vztahové problémy s muži, otec despotické Aurum metallicum. Matkou poněkud pohrdá, že žije s otcem i přes otcovy nevěry. Sama dlouho žila s mužem závislým na automatech, ale necítila se silná jej opustit. Časté vypalování znamének, která se obnovovala. Když po psychoterapii tohoto partnera (s pocity viny) opustila, seznámila se přes internet s mužem Aurum metallicum, který ji při jednom výletě znásilnil. Za tři měsíce výsev genitálních bradavic. Po 3 týdnech léčby Thuja AKH bradavice všechny najednou po ránu v posteli odpadly. Po náhledu rodinného stromu a přeléčení homeopatií si našla do měsíce partnera, léčbu přerušila a do roka se vdala. Navenek vše dobré, ale manželství je již 3. rok bezdětné se třemi spontánními potraty. Indikována na léčbu Thujou. (10)

Thuja je lékem závislostí, a proto je řada jejích příznaků blízka deliriu:

- *Pocit, že po něm všude skáčou blechy a ukazuje i jejich štípance*

- *Pocit, že oko vypadlo z oční jamky a dost často přijde a má na oku obvaz - zpravidla stačí 1 tableta Thuji a stav je v pořádku*
- *Pocit, že pod kůží leze žížala nebo brouk, často po cestování v cizích krajích*

Není divu, že s takovými pocity je Thuji připisována hypochondrie.

Thuja jako lék bizarních erotických nebo spirituálních představ:

Ve středověku byly „příznakem“ čarodějnic bradavice na genitálu. Obětí této pověry musela být celá řada Lycopodií (tímto odstranění mocných protivníků), ale hlavně Thují, které bradavicemi trpí – nejen na genitálu. Thuja vzhledem ke svým erotickým snům a nereálným představám byla jistě dokonalým „materiálem“ pro inkvizici. Myslí si například, že jejich krev je jedovatá nebo špinavá. O to více se přetvařují a na odiv stavějí absolutní ctnost. Podle dobových rytin to vypadá, že nečistá pleť, mastné vlasy, žlutá barva kůže a bradavice nechvalně proslulého kněze Bobliga, který pořádal hon na čarodějnice, nás vedou k Thuje jako jeho konstituci. Pocity nesmytelného znečištění mají i oběti znásilnění, proto nakonec mohou upadnout do OCD.

Příklady prožitků Thuji (přizná se k nim pravděpodobně až na mučidlech):

- *Pocit, že se do něj v noci převtělí čert nebo drak*
- *Neslušné erotické myšlenky ve slušné společnosti, např. na poradě se dívá na paní ředitelku a má plnou hlavu erotického myšlení*
- *Odpor k reálnému sexu s tím, že v hlavě má spoustu erotických myšlenek*
- *Nadsazené erotické myšlenky s vidinami bílého prince (Mercedesu)*
- *Velké množství sexuálních problémů, často s pocitem, že partner má obrovský úd nebo ho vůbec nemá*
- *Sny o orgiích, letech na koštěti, účasti v čarodějnických rituálech*
- *Pocit, že je žena těhotná, včetně pocitu těhotenství u mužů*
- *Pocit deja vu*
- *Nymfomanie, hypersexualita*

Dotazování Thuji:

Thuja není sdílná. Je třeba vytvořit raport a klidně některé její „bludy“ chápat a přijímat jako „reálné“. Odstup a pochybování brání v pomoci.

Závěry:

- Vlivem porušeného attachmentu s matkou daného komunistickými školkami, jeslemi a politikou pracujících žen se aspekty Thuja v populaci vyskytují poměrně často a narušují pevnost partnerských vztahů mezi ženami a muži.
- Thuja může pomoci dnešním singles, kteří mají často i lehké drogové zkušenosti, znovu se vrátit z iluzí svého individualizmu k možnostem lidského soužití a vřelosti.
- Moderní pohlavní choroby, např. genitální bradavice, možná vývojově nahradily kapavku a stopy vedou k Thuji.
- Vztah Thuji, autismu, očkování, perfekcionalismu, úzkostí a OCD s attachmentem s matkou by stálo za to dále sledovat.

III. Starověké kořeny archetypu Thuja

Archetyp Thuji přehledně zpracovává dr. David Lilley. (11) Thuja je považována za „strom života“, tedy strom života bez smrti. Tím, že neopadává a jeho dřevo je velmi houževnaté, byl ve starověku používán i na odolné dekorované rakve a umělecké předměty. Jinak se jedná a poměrně jedovatý strom. V Americe, kde se z jeho dřeva vyráběly tužky, se dělníci nedoživali příliš vysokého věku.

Thuja je spojována s rájem a dualitou a pádem do ní (z božského světa). Pocity odtržení těla od duše, duše větší než tělo, obrovských nohou, gigantického nebo chybějícího pohlavního orgánu odpovídají dualitě stromu života a stromu poznání v ráji. Had, který se obtáčí kolem stromu poznání, tedy pádu do duality a smrti je ve vizích Thuji častý. Obdobně patogen kapavky je dvojitý a má dvě části ve tvaru ledvin – symbolizuje tak konflikt posvátného a zvrhlého. Projevy Thuji jsou archetypálně duální nebo kulaté: např. bradavice.

Thuja je spojena s archetypem boha Dionýsa

Thuias, mn. č. thuiades znamená bakchantku, obecný název pro rozvášněnou a ovíněnou ženu oslavující orgastického boha Dionýsa, boha vína a stromů. Zpěv, tanec, požívačnost a sexuální výstřelky, extáze a intoxikace – to charakterizuje Thuju. Její dřevo se kdysi používalo jako rituální očištné vykuřovadlo. Thuja svým tvarem připomíná falický symbol. Svými plody připomíná bradavice, svými větvíčkami, které kryjí kmen (tj. pravou podstatu), ukazuje na tajnůstkářství nositele.

Thuja také ztělesňuje neochotu k inkarnaci (podle řeckého pesimismu, že je snad lépe ani nežít nebo zemřít brzy po narození, když je život tak těžký) – proto je lékem na neplodnost, potrat a předčasný porod, selhání placenty, abnormalitu plodu, příliš dlouhý porod, nestandardní porodní polohy, zranění hlavy při porodu, předčasně odloučenou placentu, úmrtí novorozenců, potíže při kojení, mentální retardaci a autismus. Duše nechce do těla, v poslední chvíli se lekne života – dalo by se říci. Ti, kdo toto přežijí, mají v sobě hluboký hněv

a nenávisť k životu. Pro sykotické dítě je zrození zrozením do podsvětí – a vinu přenáší na matku, kterou pak z duše nenávidí. Poruchy chování, opozice, vzdor, pomstychtivost – Thuja je odpovědí na řadu poruch chování se společným jmenovatelem – „averze k matce“.

Bůh Dionýsos má pohnutou rodinnou historii: Zeus – perverzní a incestní otec zneužil svou dceru Koré (později Persefonu). Ta mu porodila syna Dionýsa, protože Héra objevila zradu svého muže. Poštvala titány, aby dítě rozsekali na kousky (Thuja se cítí defragmentovaná, že jí zmizely kosti, nebo si myslí, že se rozbije) a ty pak rozházeli po světě. Nicméně srdce bylo zachráněno a dostalo se zpět k Diovi. Ten srdce spolknul a vstřebal božskou podstatu Dionýsa. V přestrojení pak svedl Semelé, dceru krále Théb, a Dionýsos byl počat znovu. Ani to však neušlo zlému oku Héry – její žárlivost a nenávisť byly neukojitelné (sykóza, nepřátelské prostředí). Když byla Semelé v 6. měsíci těhotenství, Héra ji v přestrojení za důvěryhodnou služku navedla, aby požádala Dia, aby se jí zjevil ve své božské podobě. Zeus váhal, ale protože jí slíbil splnit jakékoli přání, zjevil se. Jeho božský žár však Semelé sežehl (Thuja je často obětí svých vlastních vášní). Zeus své nenarozené dítě Dionýsa zachránil a voperoval si ho do stehna, odkud ho porodil Hermés (císařským řezem). Ze strachu z Héry Persefona navrhla, aby dítě přestrojil za dívku – Thuja se často poddává zženštilým mužům a ženám mužatkám a také při strachu z homosexuality.

V dospělosti Dionýsos sestoupil do podsvětí, aby hledal stín své smrtelné matky Semelé. Dal Persefoně, své božské matce, nyní královně mrtvých, za Semelé dar – větvíčku. Společně pak vzali Semelé na Olymp, kde dostala jméno Thyone (tj. thuja) a stala se nesmrtelnou bohyní měsíce. Emoční problémy Thuji stoupají s dorůstajícím měsícem.

Když byl Dionýsos dospělý, Héra jej proklela a seslala na něj šílenství Obklopen skupinou zpitých satyrů a bakchantek se vydal na voze do neexistující bitvy. Kdokoli zpochybnil jeho božství (perfekcionalismus), byl roztrhán na kusy (vnímání křehkosti těla). (12)

Závěr:

Thuja je významný antisykotický lék a pomáhá v celé řadě případů v každém věku. Hlavními tématy jsou úzkost, OCD, sebeodmítání, deprese, poruchy chování u dětí, závislosti a autismus. Podle posledních poznatků psychologie, neuroscience a psychoterapie se genetické vlivy míchají již v prenatálním a perinatálním stadiu s emocemi matky a společně s výchovou do roka utvářejí implicitní já, které pak nevědomě ovládá chování člověka v pozdějším věku. Proto je naprosto klíčové pečovat o komfort budoucích matek, edukovat nastávající rodiče i porodní personál, pomáhat matkám malých dětí a hlavně začít v populaci čistit stín sykózy – zřejmě to, čemu se tak příznačně říká „prvotní hřích“ – tedy genetickou dispozici, případně archetyp. Hlavní prací všech homeopatů je pomáhat vychovávat lidi sebevědomé a sebestojné. Aby další generace byly duševně i fyzicky zdravější a šťastnější. S tím vším nám může titánsky pomoci homeopatická Thuja.

Odkazy v textu:

- 1) Lilley D. (nedat.). Thuja. In British Homeopathic Association. Získáno_28. 3. 2016 z <http://www.britishhomeopathic.org/bha-charity/how-we-can-help/medicine-a-z/thuja/>
- 2) Zastřené meze normality - proměnlivá a propustná hranice. (1998). In Revue Prostor. 37. Získáno 28. 3. 2016 z <http://www.revueprostor.cz/index2.php?menu=last&aid=515&vid=37>
- 3) Times, U. (2014). Human beings have 46 chromosomes - 2 less than the common potato. Získáno 28. 3. 2016 z <http://stroudpotatoday.blogspot.cz/2014/01/human-beings-have-46-chromosomes-2-less.html>
- 4) Breuning, L. G. (2014). Don't Medicalize the Ups and Downs of Being Alive. Získáno 28. 3. 2016 z <https://www.psychologytoday.com/blog/your-neurochemical-self/201402/dont-medicalize-the-ups-and-downs-being-alive>
- 5) Erikson's stages of psychosocial development. (2015) In Wikipedia. Získáno 28. 3. 2016 z https://en.wikipedia.org/wiki/Erikson%27s_stages_of_psychosocial_development
- 6) Meyers, S. (2014). Normality in Analytical Psychology. Získáno 28. 3. 2016 z <http://steve.myers.co/normality-in-analytical-psychology>
- 7) Teorie citové vazby. (2016). In Wikipedia. Získáno 28. 3. 2016 z https://cs.wikipedia.org/wiki/Teorie_citov%C3%A9_vazby
- 8) Tamtéž
- 9) Diagnostický a statistický manuál mentálních poruch. (2015). In Wikipedia. Získáno 28. 3. 2016 z https://cs.wikipedia.org/wiki/Diagnostick%C3%BD_a_statistick%C3%BD_manu%C3%A1l_ment%C3%A1ln%C3%ADch_poruch
- 10) Lilley D. (nedat.). Thuja. In British Homeopathic Association. Získáno_28. 3. 2016 z <http://www.britishhomeopathic.org/bha-charity/how-we-can-help/medicine-a-z/thuja/>
- 11) Tamtéž
- 12) Tamtéž

Zdroje:

Grawe, K. (2004). Neuropsychoterapie. Praha: Portál.

Goleman, D. (2011). Emoční inteligence. Praha: Metafora.

Novotný, P. (2004). Tajemství hypnózy. Liberec: Dialog.

Seligman, M. (2013). Naučený optimismus: jak změnit své myšlení a život. Praha: Beta Dobrovský.

Grof, S. (2004). Psychologie budoucnosti. Perla.

Wilde, O. (2005). Obraz Doriana Graye. Praha: Alpress.

Hawthorne, N. (1969). Šarlatové písmeno. Praha: Lidové nakladatelství.

Dostojevskij, F. M. (1999) Zločin a trest. Praha: Ikar.

Bailey, P. (1995). Homeopathic Psychology: Personality Profiles of the Major Constitutional Remedies. Berkeley: North Atlantic Books.

Kent, J. T. (1993). Přednášky na téma homeopatická Materia medica. Praha: Alternativa.

Nash, Eugene Beauhermais. (2007). Nejužitečnější léky a symptomy homeopatické Materie mediky. Praha: Alternativa. (v původním znění dostupné též z URL: <<http://www.vithoukas.com/en/books-study/online-materia-medica/3584-sulphur.html>>)

Lilley, D. (nedat.). Thuja. In British Homeopathic Association. Získáno 28. 3. 2016 z <http://www.britishhomeopathic.org/bha-charity/how-we-can-help/medicine-a-z/thuja/>

Zastřené meze normality - proměnlivá a propustná hranice. (1998). Revue Prostor.

37. Získáno 28. 3. 2016 z <http://www.revueprostor.cz/index2.php?menu=last&aid=515&vid=37>

Times, U. (2014). Human beings have 46 chromosomes - 2 less than the common potato. Získáno 28. 3. 2016 z <http://stroudpotatoday.blogspot.cz/2014/01/human-beings-have-46-chromosomes-2-less.html>

Breuning, L. G. (2014). Don't Medicalize the Ups and Downs of Being Alive. Získáno 28. 3. 2016 z <https://www.psychologytoday.com/blog/your-neurochemical-self/201402/dont-medicalize-the-ups-and-downs-being-alive>

Erikson's stages of psychosocial development. (2015) In Wikipedia. Získáno 28. 3. 2016 z https://en.wikipedia.org/wiki/Erikson%27s_stages_of_psychosocial_development

Meyers, S. (2014). Normality in Analytical Psychology. Získáno 28. 3. 2016 z <http://steve.myers.co/normality-in-analytical-psychology>

Teorie citové vazby. (2016). In Wikipedia. Získáno 28. 3. 2016 z https://cs.wikipedia.org/wiki/Teorie_citov%C3%A9_vazby

Diagnostický a statistický manuál mentálních poruch. (2015). In Wikipedia. Získáno 28. 3. 2016 z https://cs.wikipedia.org/wiki/Diagnostick%C3%BD_a_statistick%C3%BD_manu%C3%A1l_ment%C3%A1ln%C3%ADch_poruch

Spánek a jeho poruchy

MUDr. Helena Bartůšková

Abstrakt

Ve svém příspěvku pojednávám nejprve stručně o fyziologii spánku. Další část se týká některých spánkových poruch. Jedná se o noční můry, noční děsy, somnambulismus, poruchy usínání a předčasné buzení. Všechny tyto poruchy mohou být úspěšně léčeny homeopaticky, uvádím nejčastější homeopatika na tyto potíže. Je ovšem nutné si uvědomit, že k úpravě spánku je kromě homeopatik důležitá spánková hygiena. Zmíním proto rovněž některé další tipy pro zdravý spánek pocházející z indické medicíny – ájurvédy. Závěrem uvedu několik krátkých kazuistik ze své praxe.

Klíčová slova: spánek, poruchy spánku, homeopatická léčba, spánková hygiena.

Úvod

Dostatečný a kvalitní spánek je nezbytný pro dobré zdraví. Špatný spánek ovlivňuje nejen duševní činnost – vede k podrážděnosti, únavě, zhoršenému soustředění apod., ale ohrožuje i fyzické zdraví – zvyšuje např. riziko hypertenze, rakoviny, cukrovky a obezity. Přitom poruchy spánku patří k velice častému důvodu návštěvy lékaře. Už u kojenců je to jeden z nejčastěji řešených problémů, v dalším dětském věku sice pomalu ustupuje do pozadí, ale v dospělosti znovu stoupá počet lidí, kteří řeší problémy se spánkem. Uvádí se, že ženy jsou vzhledem k hormonálním projevům k těmto potížím o 30 % náchylnější než muži.

Fyziologie spánku

V průběhu spánku se opakuje několik cyklů různých spánkových fází. Rozlišují se dvě hlavní fáze: non-REM a REM spánek.

Non-REM spánek představuje větší část spánku a probíhá při něm obnova tkání a růst. Non-REM se dělí na další čtyři části. Při usínání nejprve vstupujeme do 1. fáze, kdy se zpomaluje frekvence mozkových vln, dýchání i srdeční činnosti. Tato fáze trvá jen 2-5 minut. V další fázi se dále zpomaluje tep a klesá teplota, uvolňují se téměř všechny svaly, v mozku klesá aktivita v oblastech spojených s myšlením, uvažováním, jazykem a řešením problémů. Tato fáze trvá zhruba 20 minut. Oběma těmito fázím se souhrnně říká „lehký spánek“. Po této fázi se mozek i tělo ještě více uvolní a vstupují do 3. a 4. fáze, která se nazývá „hluboký spánek“. Tyto fáze jsou zásadní pro pocit duševní a fyzické pohody, neboť souvisí s produkcí růstových hormonů, které pomáhají opravit poškozenou tkáň. Jsou důležité pro zpracování podstatných událostí z předchozího dne a dochází během nich k náměsíčnosti, mluvení ze spaní a nočním děsům. Tyto dvě fáze trvají asi 30 minut, poté se spící obvykle krátce vrací do třetího nebo druhého stadia a následuje REM spánek.

REM spánek je kratší. Zvyšuje se při něm průtok krve mozky a mozková činnost, dochází ke ztrátě svalového napětí, zdají se sny. Po každém snu dochází k velmi krátkému mikroprobuzení.

Jakmile skončí první sen, nastávají opět hlubší fáze spánku a tyto cykly se opakují, každý cyklus trvá zhruba 90 minut. Asi 50 % času představuje lehký spánek, 20 % hluboký spánek, 25 % REM a 5 % krátká probuzení. Na začátku noci převládá hluboký spánek, ale s průběhem noci se zkracuje, v druhé polovině noci se již skoro nevyskytuje a prodlužuje se REM spánek.

Poruchy spánku

Insomnie - je porucha spánku vyznačující se nespavostí, přičemž je narušené nejen množství, ale i kvalita spánku. Může jít buď o poruchy usínání, nebo o neschopnost spát bez častého probouzení a nebudit se dříve, než potřebujeme. Příčiny bývají různé. Může jít např. o změny spánkového stereotypu (změna prostředí), tělesné potíže, emočně náročné situace, špatný životní styl, některá psychiatrická onemocnění (deprese). Při homeopatické léčbě můžeme vycházet jednak z konstituce, jednak z případné příčiny, která mohla poruchu spánku vyvolat.

Homeopatika dle etiologie:

Aconitum napellus: u pacienta nastupuje nespavost náhle. Přichází na něj úzkost, neklid, hyperestézie, strach ze smrti, případně nedovede přesně určit, čeho se bojí. Často se probouzí kolem půlnoci, spánek má přerývaný a spojený s akutní bolestí (poranění, operace, studený vítr), s horečkou. Někdy ho trápí noční můry. Nespavost se může projevit také po prožitém šoku.

Bella-donna: příčinou poruchy spánku je horečka nebo přehřátí na slunci. Pacient, obvykle překrvené potící se dítě, je ospalý a zívá, ale nemůže usnout. Jde o neklidný spánek s nočními můrami a děsy.

Coffea cruda: začátek nespavosti je náhlý, eventuálně je spánek křečovitý. Brání mu neustálý přívál myšlenek, nesnášenlivost hluku, pachů, světla, doteků. Patří sem rovněž nespavost z dobré zprávy, výrazná bdělost, cefalea. Zpravidla postihuje děti matek, které měly v těhotenství obrácený režim (spaly přes den a v noci byly vzhůru). Zlepšení přináší teplo nebo cucání ledu.

Gelsemium: nespavost ze strachu a špatných zpráv.

Arnica: neschopnost usnout způsobuje svalová únava s pocitem „rozlámanosti“. Typický je pocit příliš tvrdého lůžka.

Kalium phosphoricum: ke spánkovým poruchám dochází z duševního přetížení (příprava na zkoušky), z úzkosti a neurotického děsu. Pacient je letargický a nechce se setkávat s lidmi. Je extrémně ospalý, depresivní, velmi nervózní, podrážděný, snadno se leká a trpí nočními děsy a ztrátou paměti.

Nux vomica: potíže se spánkem vznikají poté, co se pacient dlouho na něco soustředí. Probouzí se po krátkém zdřímnutí, často také ve 3 hodiny ráno nebo kolem 5. hodiny. Budí se pak s pocitem „naprosté trosky“. Neustále přemýšlí o různých záležitostech, vůči ostatním je vysoce kritický a je přecitlivělý na hluk.

Ignatia: nespavost vyvolaná emocemi, silnou podrážděností. Často ji doprovází spasmus, křeče a dochází k paradoxním jevům – pacient usne při hlasité hudbě apod. Neschopnost usnout doprovází intenzivní zívání a strach, že už se nikdy nevyspí, Mívá pocit „knedlíku v krku“. Typická je rostoucí obava z ulehnutí, rychlé střídání nálad, popřípadě i noční můry.

Chamomilla: k nespavosti dochází u malých dětí po záchvatu vzteku nebo u bolestivých afekcí. Dítě je našťvané a neklidné.

Artemisia: spánkové poruchy nastávají po leknutí nebo šoku. Častý je somnambulismus.

Argentum nitricum: důvodem nespavost je očekávání stresující události, časté močení a průjemy.

Homeopatika dle konstitučního typu:

Pulsatilla: častý lék na nespavost dětí. Ty oddalují okamžik, kdy mají jít spát, protože chtějí zůstat s rodiči. Pozdě usínají a pozdě vstávají.

Phosphorus: dítě disponuje nadměrnou představivostí a večer trpí úzkostí. Bojí se, že zůstane sám, chodí k rodičům do postele, pozdě usíná. Jde o zvědavé děti, které nechtějí spát, aby jim něco neuteklo.

Calcarea carbonica: dítě má strach ze tmy, chce někoho u sebe nebo vyžaduje otevřené dveře. Zhusta usíná při pohádce (ještě je tam někdo, kdo jim čte). Časté noční děsy se horší za úplňku.

Borax: dítě usíná na rukou a budí se při ukládání do postýlky, křičí ze spaní. Může se budit po několika minutách a má velký strach z hluku.

Arsenicum album: dítě se probouzí mezi půlnocí a jednou hodinou. Přichází na něj úzkost, strach ze smrti a ze tmy. Potřebují být s rodiči a uklidňováni. Často u nich nastává nespavost při změně prostředí, během cestování a za chladu.

Thuja: nespavost se projevuje za úsvitu u úzkostných, depresivních lidí.

Lachesis: dítě je ospalé, ale nemůže usnout. Je vzhůru do noci, ráno pak spí dobře. Často v anamnéze nechybí údaj o pupeční šňůře kolem krku při narození. Nejčastější příčinou poruch spánku je narození sourozence.

Natrum muriaticum: nespavost zde bývá následkem smutku. Pacient chce být sám, odmítá útěchu, je spavý během dopoledne. Spánek u něj doprovází záškuby a má sny o zlodějích.

Parasomnie – označuje potíže při spaní. Patří sem noční děsy a somnambulismus, které se vyskytují v hlubokém spánku, a noční můry, které spadají do spánku REM. Proto jsou noční děsy a somnambulismus mnohem častější v dětství, jež je obdobím s delším hlubokým spánkem.

Stramonium: k somnolenci dochází bez skutečného spánku. Doprovází ji úzkost, strach ze samoty a tmy, noční můry a děsy. Pacient potřebuje kontakt, světlo a otevřené dveře.

Bella-donna: viz výše.

Kalium bromatum: parasomnie se vyznačuje depresí, skleslostí, nočními děsy. Obvyklá je psychická přepracovanost a neklidné ruce.

Silicea: somnambulismus a noční děsy se horší za úplňku a novu. Má noční můry, špatně usíná a zpravidla se probouzí kolem 2. hodiny. Má žízeň ve dne i v noci.

Cina: potíže při spaní – somnambulismus – u tvrdohlavých, nepříjemných, vztekklých dětí. Spánek mají neklidný, skřípou zuby. Častá je spojitost se střevními parazity.

Tipy pro zdravý spánek

Základem je spánek v klidném prostředí, ideálně v úplné tmě. Dle staré indické medicíny – ájurvédy – by se mělo ideálně usínat před 22. hodinou, kdy ještě převládá tzv. denní období Kapha, které organismus zklidňuje, a vstávat kolem 6. hodiny v čase Váta, která dodává energii. Často pouhou úpravou režimu spánku dosáhneme ústupu nespavosti.

Důležité je i načasování doby jídla – není ideální jít spát hladoví, ale poslední jídlo by mělo být lehké, nejpozději 3 hodiny před ulehnutím. Před spaním je vhodné teplé mléko s muškátovým oříškem a zázvorem, které navozují spánek, protože podporují tvorbu tryptofanu, z něhož vzniká serotonin nezbytný pro spánek. Z bylinek je účinný heřmánkový nebo meduňkový čaj, kozlík, velice účinná je ájurvédská bylina Brahmi (gotu kola). Z aromaterapie levandule a meduňka.

Účinná je masáž celého těla teplým olejem, ale dostačující je i masáž chodidel (a pokud možno i hlavy).

Kazuistiky

Nina, 2014

Do 8/15 spánek bez problémů, poté se začala budit každou noc, plakala, v té době hodně cestovali, více podnětů, začala chodit do jeslí. Má tendenci ke vzteku, kouše, tahá za vlasy, bouchá hlavou do země. Rodiče zkusili Chamomillu s přechodným zlepšením. Doporučeno **Stramonium 30 CH večer**. Po týdnu výrazné zlepšení, cca po měsíci vysazeno, problémy se již neopakovaly.

David, 2014

Do 3 měsíců spal dobře, i 8 hodin v noci, začátkem 4. měsíce se přestěhovali, spaní se zhoršilo, budí se po hodině, kojen cca po 2 hodinách. Vyržít plakat i hodinu a půl. Plačtivější i přes den. 2krát nespali doma, tam dle matky téměř neusnul. Spíše neklidný, úzkostný, než vzteklý. **Dáno Arsenicum album AKH 2krát denně**, k úpravě spánku došlo během 14 dnů.

Adam, 2012

Vyšetřen ve 3 letech. Vždy spal špatně, zhoršeno v 18 měsících, kdy byl opakovaně nemocen, laryngitidy, otitidy, rodiče ho vzali k sobě do postele, aby byl pod dozorem. Usne sám, ale po 2-3 hodinách se probudí, už neusne, pouze s rodiči. Poslední 3 měsíce noční děsy, křičí o pomoc, volá rodiče, probuzení obtížné, trvá několik minut. Hodný, klidný, ale nesmírně tvrdohlavý. Obrovský strach z bouřky. **Dána Silicea AKH 2krát 1 tbl.**, po měsíci se trochu méně budí, vymizely noční děsy. Stále odmítá po probuzení usnout ve svém pokoji. **Nechána Silicea ráno, přidán Phosphorus 30 CH večer**.

Na této terapii postupná úprava spánku, po 3 měsících pomalu homeopatika vysazena, spí dobře i bez nich.

Jakub, 2009

Přichází v 5,5 letech kvůli nočním děsům. Začaly kolem roku, nahodile – 2krát týdně, pak třeba 2 týdny nic, poté i obden. 1-2 hodiny po usnutí se posadí a začne řvát, odchází, ukazuje ven z pokoje, neprobudí se, končí úplně zpocený, klepe se. Pak usne a spí do rána. Druhý den ráno vypadá zklidněný, jako by něco odešlo. Spí celkově neklidně, mele s sebou v posteli, kňourá. Konstitučně typická **Calcarea carbonica** - jak somaticky, tak psychicky. Doporučena 1 tbl. denně, děsy postupně ubývaly, terapie ponechána celkem cca 4 měsíce, poté již bez potíží.

Jan, 1982

Nespavost delší dobu ze stresu, budí se opakovaně během noci, chodí na WC, chrápe. Nadváha. Má dle svých slov extrémně stresující práci, podniká, má asi 30 zaměstnanců. Do toho malé děti. Konstitučně Sulfur, s doporučenou úpravou životosprávy jsem úspěšná nebyla. Nicméně na kombinaci **Argentum nitricum AKH 3krát 1 tbl., Sulfur AKH 1 tbl. ráno a Nux vomica 30 CH večer** došlo ke zlepšení spánku, budí se méně, je méně unavený.

Karolína, 2006

*Poprvé vyšetřena 2/15, 9 let, od narození sestry před měsícem se v noci bojí, celou noc chodí za matkou, nenechá ji spát. Dříve usínala sama, nyní jen s matkou, potřebuje světlo a otevřené dveře. Vidí strašidelné stíny, vadí hučení lednice. Přes den nespí od roka, hyperaktivní. Problémy v kolektivu ve škole, až šikana. Žárlí na sestru. **Calcarea carbonica AKH 2krát 1 tbl., Stramonium 30 CH večer.***

*Kontrola 5/15. Spí dobře celou noc. Zmírněna žárlivost. Pořád problémy ve škole, porucha soustředění. Začala být hodně negativistická. Neklidná, hraje si s rukama. **Calcarea carbonica dále, ráno Kalium bromatum 30 CH.***

*Kontrola 6/15. Koukala na horor, opět začala chodit za matkou. Zavře oči a něco vidí. Je schopná nespát celou noc. Matka opět přidala Stramonium. Na Kalium bromatu trochu zklidněna, doma neskáče, lépe se soustředí. Ale snadno podlehne impulsům. Je veselejší. Trpí často na roupy, po přeléčení je klidnější. **Calcarea carbonica, Kalium bromatum 30 CH ponecháno, Stramonium dle potřeby, Artemisia AKH 2krát 1 tbl.***

*Kontrola 9/15. Spaní dobré, strachy vymizely. Bere jen Calcarea carbonica. Zhoršeno soustředění, začala si kousat nehty, pořád nespokojená. Zhoršena ve škole, špatné známky. Dle psychologického vyšetření porucha soustředění, ADHD. Nyní fluor, jako malá časté synechie, intertrigo. Matka v těhotenství recidivy močové a gynekologické infekce. Proto zařazeno **Medorrhinum 30 CH po 14 dnech, Stramonium a Kalium bromatum dle potřeby.***

*Kontrola 2/16. Matka nadšena – vše kromě kousání nehtů je zlepšeno. Nové psychologické vyšetření s normálním nálezem, ADHD vyloučeno. Z obrazu Calcarea nezbývá skoro nic, nyní vykazuje známky Sulfuru (nastupující puberta?). **Medorrhinum 30 CH 1krát měsíčně, Kalium bromatum dle potřeby, Sulfur AKH 1krát 1 tbl.***

Veronika, 2006

1. vyšetření 12/15 – od 1/14 úzkostnost, 2x záchvat hyperventilace, paniky, 5 měsíců brala antidepresiva, strach, že neusne, musí u ní být matka, před spaním nutkové pohyby – houpe se, hraje si s rukama, záškuby, třes. Zvažována i epilepsie, vyloučena. Somnambulismus, mluví ze spaní, noční můry - více za úplňku. Dříve noční děsy. Vždy do 2 hodin po usnutí, do

půlnoci. Ráda by ponocovala, ale o to dřív se vzbudí, pak unavená, onemocní z únavy.
Argentum nitricum AKH 2krát 1 tbl., Silicea 2krát 1 tbl.

Kontrola 1/16 – po 5 týdnech. První týden zhoršen neklid, podrážděná, ale ustalo, posledních 14 dnů velké zlepšení, pozitivní, přestaly záškuby, křeče před spaním, začala usínat sama. Terapie ponechána, kontrola za 3 měsíce.

Závěr

Poruchy spánku jsou častým problémem, který negativně ovlivňuje kvalitu života. Homeopatická léčba bývá v těchto případech účinná, bez nežádoucích účinků klasických léků. Její efekt je někdy velice rychlý, jindy zase vyžaduje trpělivost ze strany pacienta i homeopata. Nedílnou součástí úspěšné léčby musí být i úprava životosprávy, hlavně spánkového režimu.

Zdroj

Wiseman, R. (2014). Noční škola. Brno: Emitos.

Frej, D. (2007). Ájurvéda. Praha: Eminent.

Formánková, K., Kabelková, M. Skripta pediatrie 1. část. Praha: Boiron.

Lockie, A. (2011). Encyklopedie homeopatie. Praha: Euromedia group.

Pohled na zlatý věk homeopatie v českých zemích: literárně historická analýza. Rudolf Ambrož a jeho Zlatá kniha praktického lékařství domácího

Mgr. Kristina Kačmarská

Abstrakt

Publikace z roku 1936, která se v českém jazyce jako jedna z prvních věnuje homeopatii. Autor ji představuje a nakonec skutečně předkládá lékařům i široké vrstvě obyvatel jako jakéhosi "rádce", který ukazuje cestu k uzdravení, prevenci či v případě nevléčitelných nemocí alespoň k úlevě pacienta. Čerpá ze tří hlavních léčebných systémů: tedy alopacie, homeopatie a přírodoléčebné metody. Homeopatie tak zde má vedle klasické medicíny zcela rovnocenné postavení. 370 stran textu s dvacítkou barevných a třicítkou černobílých vyobrazení, s rozložitelným modelem lidského těla, pevná celoplátěná zdobená vazba a vysoký náklad dokazuje, že o případného čtenáře a uživatele rozhodně neměla nouzi. Homeopatie ve 30. letech minulého století měla velmi pevnou a respektovanou pozici. Přednáška nabídne recenzi Zlaté knihy praktického lékařství, zasadí ji do historického kontextu a do kontextu soudobých i současných léčebných metod.

Abstract: Homeopathy in Czech lands before 1989: a literary historical analysis

One of the first texts published in Czech that is devoted to homeopathy originates in 1936. The author introduces homeopathy and eventually presents it to doctors and a wide public as a sort of an adviser whose function is to be a 'guide' showing a path to health, prevention and in the case of uncurable diseases to be at least a means of relieving the patient. It draws on the three main medicine systems, namely allopathy, homeopathy and natural medicine practice. Homeopathy hence is here of an equal status with allopathic medicine. 370 pages of text with twenty colour and thirty black-and-white pictures complemented with a decomposable model of the human body, a full-canvas decorated hard cover published in high edition is an evidence that the text was in demand. Homeopathy in 1930s was well-established and highly respected. The lecture will offer a critical review of The Golden Book of Practical Medicine, its place within the historical context and within the context of our contemporary curative methods as well as those used at the time of its origins.

Adolf Ambrož - Zlatá kniha praktického lékařství domácího – Nestranné sestavení všech osvědčených léčebných method (allopathie, homeopathie, přírodního léčení - podle Bilze, Platena, Kneippa, Lahmanna -, elektrotherapie, baunscheidtismu) s uvedením běžných domácích prostředků i léčiv farmaceutických

Základní údaje

Zlatá kniha praktického lékařství byla (a stále je – na naše současné poměry) nákladnou publikací. Vazbu má pevnou, celoplátěnou, barevně zdobenou. Je v celku objemná a z tří set

sedmdesáti stran textu, které jsou černobíle ilustrovány, je dvacet barevných a třicet černobílých celostránkových vyobrazení. Součástí je navíc půvabný rozložitelný model lidského těla a příloha o dvaatřiceti stranách z intimností manželského života.

Datace

Publikaci vydal pražský nakladatel Rudolf Fiala a vytiskly tiskárny A. Procházky v Českém Těšíně. Kniha vyšla dvakrát, ani v jednom případě není uveden rok tisku. V prvním případě šlo o dobu kolem roku 1930, v druhém případě pražská Národní knihovna uvádí, že byla vydána pravděpodobně v roce 1936 – přesto údaj uvádí s otazníkem. Pro tento, nebo jemu velmi blízký rok, hovoří absence knihy v soupisu československé literatury z let 1901 až 1925, který sestavil K. Nosovský a V. Pražák, a pak závěrečná kapitola „Všeobecné poučení o ochraně proti válečným plynům a útoku ze vzduchu“. Právě přidání této kapitoly potvrzuje druhou polovinu třicátých let, kdy se vystupňovala hrozba vojenského útoku na Československo.

O autorovi

Knihu napsal, uspořádal, redigoval Adolf Ambrož za spoluautorství řady odborníků. Žil v letech 1883 (Čejkovice 13. 5.) až 1961 (Praha 14. 7.). Kromě Zlaté knihy praktického lékařství domácího je ještě autorem díla „Více síly vašim nervům (1941), Systém pěstění těla (1946). Centrem jeho výzkumu a odborné činnosti byla bakteriologie: byl asistentem stolice zemědělské bakteriologie ČVUT, docentem všeobecné bakteriologie, asistentem bakteriologického ústavu Lékařské fakulty. Mimoto také působil jako profesor na Univerzitě v Lublani, okresní zdravotní policejní komisař v Praze a redaktor. Zajímal jej význam a praktické upotřebení bakteriologie v národním hospodářství (Prosser, 1998, str. 137).

O čem kniha je a její motto: „Totéž se nehodí pro všechny“

Autor ji představuje a nakonec skutečně předkládá lékařům i široké vrstvě obyvatel jako jakéhosi „rádce“, který ukazuje cestu k uzdravení, prevenci či v případě nevléčitelných nemocí alespoň k úlevě pacienta.

V předmluvě se dočteme o hlavní a cenné přednosti, kterou přeční ostatní, jednostranně zaměřenou literaturu tohoto druhu. Zatímco ty ostatní přihlížejí pouze k jediné léčebné metodě, Zlatá kniha praktického lékařství domácího tento nedostatek odstraňuje tak, že „...všímá si nestranně všech pomůcek, kterými moderní lékařství disponuje“ (Ambrož, 1936, předmluva).

Čerpá ze tří hlavních léčebných systémů: tedy alopacie, homeopatie a přírodoléčebné metody. Neboť jsou „vybaveny znamenitými zbraněmi k boji proti nemocem. Nezřídka se přihodí, že některá z těchto léčebných metod úplně selže, kdežto jiná vede bezpečně

k vyléčení. Prospěch trpících vyžaduje, aby bylo užito všech léčivých prostředků, necht' je jejich původ jakýkoliv, (...)" (Ambrož, 1936, předmluva).

Kromě tří hlavních systémů, bere v potaz byliny, baunscheidtismus, masáže, elektroterapii a lidové a domácí prostředky.

Úvodní kapitolu autor věnuje objasnění podstaty nemocí, příčin jejich vzniku, jejich vyléčení i prevenci. Největší kapitolu tvoří popis a způsob léčení nejčastějších onemocnění. Zvláštní oddíl je zaměřený na ženy (menstruace, těhotenství, početí i život kojence), další na první pomoc, byliny a domácí prostředky nebo na tehdy aktuální, moderní metodu vyšetření moči, jakožto ukazatele choroby a prostředku jejího vyléčení. Nechybí Receptář k léčení podle alopatie, homeopatie a přírodního léčitelství, návod na bylinné směsi a čaje a nejrůznější diety (kupř. hroznová dieta, odtučňovací, dieta pro diabetiky nebo pro pacienty s onemocněním ledvin). To vše doplňuje kapitola o biochemii založené na teorii „systému tkáňových solí“ německého lékaře a homeopata Wilhelma Heinricha Schüsslera.

Homeopatická rada se nachází u převážné většiny nemocí (včetně těch nejzávažnějších jako jsou ty onkologické), které kniha zmiňuje. U některých, jako chudokrevnost, močové kameny nebo zánět spojivek, homeopatický návod chybí.

Náklad

Jak už bylo zmíněno výše, Zlatá kniha praktického lékařství domácího vyšla ve dvou vydáních. První někdy v desetiletí někdy okolo roku 1930 (1926 až 1935). Druhé vydání se datuje do roku 1936. (Bylo nově doplněné o kapitolu biochemie a kapitolu, která dává instrukce, co dělat, když se ovzduší zamoří válečným plynem). Podruhé tedy vyšla pouhé dva roky po vyvrcholení hospodářské krize u nás. S přihlédnutím k právě zmíněným faktům je s podivem, že si nakladatel troufnul na tak nákladnou vazbu a vysoký náklad. Musel předpokládat, že si kniha najde dostatek čtenářů a uživatelů.

Už jen dvojí vydání, s tak malým časovým rozestupem, představuje vysoký náklad. Že bylo k dispozici mnoho exemplářů, o tom svědčí nejen dvojí vydání, ale také její – do dnešní doby – snadná dostupnost, včetně velmi příznivé ceny. Antikvariáty, popř. soukromé zdroje, publikaci nabízí v cenové relaci od 100 do 350 Kč (většinou podle míry zachovalosti exempláře). Stále se očividně nachází v mnoha českých knihovnách, domácích i těch institucionalizovaných. Jistý antikvář Milo, který má svůj blog, se v jednom ze svých příspěvků zmiňuje o pošetilcích, kteří se na obchodním internetovém portálu – Aukru snaží knihu prodat za cenu mnohem vyšší. Někteří odvážlivci se ji nebojí nabízet za 2000 Kč. Avšak i cena 500 Kč se ukazuje jako značně nadsazená a neadekvátní, za níž si kniha svého kupce rozhodně nenajde. „Pokud vás zajímá cena, tak jsem ji určil na 350 Kč. Určitě se tato cena bude zdát majitelům této knížky hrozně nízká. Bohužel je odpovídající, slovy zákona obvyklá. Několik zoufalců se snaží prodat tuto knížku na Aukru za ceny od 500-2000 Kč, avšak jak si pamatují tak téměř nikdo neuspěl.“ (1)

Historický kontext

Zlatá kniha praktického lékařství vyšla dvakrát. V obou případech ve třicátých letech. 30. léta 20. století se nesla v duchu velké hospodářské krize, epidemií sebevražd a nástupu těžké agrese nacismu a fašismu a počátku 2. světové války. Světová deprese počíná Černým pátkem na burze v newyorském Wall Streetu v roce 1929. V Československu však vrcholila až v roce 1934, kdy devalvovala koruna a nezaměstnanost dosahovala 17,4 % (Čapek a kol., 1993). Pokles exportu, pokles mezd, bída, hlad, žebračenky, tj. potravinové poukázky na chleba, celková nespokojenost, stávky, střídání vlád v rámci parlamentního systému.

V roce 1934 krize tedy kulminovala a její důsledky měly dopad především na roky následující záhy po jejím absolutním vrcholu. V roce 1935 se stavěla jen polovina bytů v porovnání s rokem 1929 a soudy stále nařizovaly exekuce na továrny, pole, domy a další majetky (v letech 1931 až 1935 povolily 7 200 000 exekucí). Vývoz se v polovině třicátých let v porovnání s rokem 1929 snížil na pouhých 57 % a podíl na světové produkci byl o dost nižší než v posledním roce prosperity. Zatímco v roce 1937 se republika stačila vzpamatovat jen na 91,7 procent předkrizové produkce (Vodička, 2009).

Krize tak postupně vrhla Československo na některých místech zpět o čtvrtstoletí, někde až na úroveň 19. století. "*Propad hospodářství byl srovnatelný s devastací, kterou způsobila první světová válka,*" napsal historik Zdeněk Kárník (Vodička, 2009).

Politická situace navíc zapříčinila, že ani překonání krize v druhé polovině třicátých let nepřinesl růst zahraničních investic, protože Československo se stává zemí pro investice rizikovou. Československo bylo celkově v nepříznivé situaci, v mezinárodní izolaci. Německo v té době vyhlašuje agresivní plány, Británie a Francie nereagují. Do ČSR prchají němečtí antifašisté. A náš stát začíná budovat opevnění a modernizuje armádu.

Nehledě na to, že do pražského ústavu pro duševní nemoci přijímali v tehdejší době až 1 300 pacientů ročně (Vodička, 2009), možná není úplně od věci zmínit také epidemii sebevražd, která se prohnala naší zemí v roce 1934 a která si s sebou odnesla životy 4007 osob. (2)

A lidé řešili tyto těžké časy i jinými způsoby, oproti sebevraždám méně destruktivními. Milan Vodička se zmiňuje o tom, že například pro jídlo obětovali své zdraví. Napomohli třeba tomu, aby dostali kapavku. Na její chronickou fázi se dívali jako na dobře zajištěnou existenci. V nemocnici totiž vedle čistého lůžka dostávali bílé maso, nudle, květákovou polévku a jiné lahůdky.

Literární kontext

Z rešerše, kterou vypracovala Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, vyplynulo, že v devatenáctém století vyšla jediná dvě česky psaná díla o homeopatii, a to v roce 1858 od Josefa Šota maličká brožurka o 16 stranách s názvem „*O homeopatickém léčení a jak se při něm zachovati*“, další 15stránková knížečka „*Úvod do homeopatie*“, která byla přívazkem

„Zdravovědy“ Duchoslava Panýrka z roku 1896. V první polovině 20. století to pak byla v roce 1903 drobná studie o pouhých 18 stranách „*Medicinské kacířství o homeopatii*“. Vedle Zlaté knihy praktického lékařství domácího existovala v první polovině 20. století jediná konkurence schopná česky psaná publikace – a to z roku 1934 „*Náš rádce v nemoci a zdraví: nepostradatelná kniha pro každého, obsahující pravidla přirozené životosprávy a rady zdravotnické*“ od A. Kunce o 452 stranách (včetně alba anatomických rozkladných modelů mužského a ženského těla). Vedle homeopatie se zaměřovala na klasickou i alternativní medicínu, na fytoterapii, bylinky. Opět je na místě připomenout, že v témže roce (1934) u nás vrcholila hospodářská krize.

Co se týče německy psané literatury o homeopatii, tak se v našich zdrojích objevuje velké množství knižních děl věnujících se homeopatii. Z 19. století jich rešerše zaznamenala 22, ve 20. století 9. Přičemž pouze v jednom případě šlo o menší knížečku o 54 stranách. Z převážné většiny šlo ale zpravidla o objemné knihy. Jako například v případě publikace z 30. let (1931 a 1932) učebnice „*Homeopatická terapie*“ od Reinharda Planera. („*Homöopathischen Therapie nach dem gegenwärtigen Stande der Medizin unter Benutzung der neueren homöopathischen Literatur des In- und Auslandes nebst einem Abriss der Anatomie und Physiologie des Menschen und einer Anleitung zur klinischen Krankenuntersuchung und Diagnostik, sowie zur Krankenpflege und Diätetik*“). První díl čítá 639 stran, druhý díl až 1373 stran. Převaha německy psané literatury je naprosto pochopitelná, vzhledem k tomu, že němčina byla u nás úředním jazykem až do roku 1918.

Kontext soudobých i současných léčebných metod:

Do 19. století byla převážná část medicíny organická. To se změnilo nástupem klinického lékařství a chemické vědy. Rozvíjely se laboratoře, nemocnice, v Německu i zdravotní pojišťovny, lékařské praktiky a postupy se standardizovaly. Homeopatie, nebo chcete-li organické lékařství, vznikla v 19. století jako protiklad ke klasickému a profesionalizovanému lékařství. Na jedné straně se tak zformovala skupina profesionálních lékařů, kteří svou praxi stavěli na laboratorních a chemických metodách a měli univerzitní diplom a licenci, a na druhé straně tu byla skupina bez vysokoškolského vzdělání, bez licence, povětšinou využívající postupy ne moderních věd, ale ty předávané z generace na generaci.

Alternativní směr pocítil nutnost své metody začít regulovat a dát jim punc exaktnosti. Vědecký charakter tak nastolil ve své homeopatii Samuel Hahnemann, na přírodoléčebné metody (zdravá strava, léčivé byliny, cvičení) se zaměřil Sebastian Kneipp a Vinzenz Priessnitz zpracoval metodu využití chladné vody (k tomu, aby chronickou formu nemoci změnil v akutní, vyvolal krizi, a tak dosáhl vyléčení). Samuelu Hahnemannovi, respektive jeho stoupencům, se podařilo v roce 1829 založit spolek, ze kterého se později vyvinula hlavní homeopatická organizace v Německu – Deutsche Zentralverein homöopathischer Ärzte (Proctor, 2009).

S homeopatií jako vědou přišel Samuel Hahnemann na přelomu 18. a 19. století. Zájem o ni se rychle šířil, vznikaly a vydávaly se postupně další a další vědecké práce zaměřené veskrze na homeopatii, vznikaly homeopatické spolky i periodika. Homeopatie se šířila do celého světa. Ze všeho nejdřív samozřejmě dospěla do Rakousko-Uherské monarchie. Böhm a Rýc uvádí, že „v roce 1816 pracoval v Praze na Invalidovně státní lékař Dr. Matthias Marenzeller, který horlivě studoval i prakticky používal homeopatické léčebné metody s velkými úspěchy. Pražská invalidovna se tak stala prvním homeopatickým léčebným a experimentálním ústavem nejen v Praze a tehdejší monarchii, ale i celé Evropě“ (Rýc, Böhm, 1991, str. 41-42).

Záhy na to, r. 1819 však císaři František I. homeopatické léčení zakázal. Homeopatie však byla nadále poptávána, žádána a provozována. Měla mnoho fanoušků a nadšených pacientů. Především příslušníci nejvyšších společenských kruhů zákaz ignorovali. V roce 1837 ji znovu oficiálně povolil Ferdinand I.

Alternativní léčebná hnutí nabyla obrovské popularity zejména na počátku 20. století. A nešlo jen o důsledek romantismu, jakožto opozice vůči průmyslové revoluci. Autor Robert Proctor ve své publikaci „Rasová hygiena. Lékařství v době nacismu“ hovoří o *“pocitu, že se medicína možná umírá špatným směrem. Ve 20. a 30. letech 20. století lékaři často mluvili o “krizi” moderní medicíny. Kritizovali posun lékařského zájmu od individuálního pacienta na jednotlivé orgány i extrémní specializaci, která provázela rozvoj vědeckého lékařství. Někteří lékaři varovali před tím, že krize medicíny je také krizí lidského zdraví. Lidé si začínali všímat rostoucího počtu případků rakoviny a srdečních chorob i mnohých dalších onemocnění (pohlavních chorob, sebevražd, záškrtu)”* (Proctor, 2009, str. 248).

Právě kvůli této všeobecně rozšířené nedůvěry vůči ortodoxní medicíně byla ve 30. letech zejména německá přírodní medicína velmi dobře organizovaná a v podnikání se jí dařilo. Na konci roku 1930 připadal jeden registrovaný léčitel na každé čtyři lékaře. V Bavorsku byl jeden léčitel na pět lékařů a v Sasku dokonce na každé dva. Alternativním směrům se věnovalo na 70 různých časopisů. V Německu bylo léčitelů více než lékařů s licencií. British Medical Journal v roce 1936 uvedl, že více než polovina obyvatel Německa využívá nějakou formu *“přírodní medicíny”*. Neobvykle vysoká byla tehdy popularita léčitelství i podle dnešních měřítek. *„Během jediného měsíce, listopadu 1934, například přes 270 000 lidí dalo před řádnými lékaři přednost přírodním léčitelům, které si zaplatili z vlastní kapsy, zatímco za služby lékařů by platila vláda.“* (Proctor, 2009, str. 250). V Německu ale vůbec přírodní léčitelství zažívalo ve třicátých letech zlatý věk, bylo totiž podporováno nacismem. Jeho služeb využívali nejvýše postavení nacističtí představitelé. Byly zřizovány homeopatické nemocnice řízené vládou, pořádány přednášky, výstavy, zakládány časopisy zaměřené na přírodní léčitelství.

Pro úplnost možná není od věci zmínit se ještě o Kongresu nové německé léčitelské vědy, na níž se 20. dubna 1936 ve Wiesbadenu poprvé (a naposled) setkaly 2000 lékařů, nacistů a přírodních léčitelů na Kongresu nové německé léčitelské vědy. Německý lékař Gerhard

Wagner prohlásil, že se z lékařů musí stát “allopati” a zároveň “homeopati”, takže by v budoucnu neměl být žádný rozdíl mezi školskou a organickou medicínou. (Proctor, 2009)

Homeopatická léčba tehdy a dnes – názor MUDr. Alexandra Fesika na aktuálnost a účinnost homeopatického návodu k léčbě ve Zlaté knize praktického lékařství domácího

Je vidět, že autor má celkem bohatý a dobře propracovaný arzenál homeopatických léků. Opírá se o ověřené, v praxi vyzkoušené a zásadní léky a stejně tak o archetypální populační homeopatii. V úvodu zmiňuje a představuje všechny tři hlavní léčebné metody, na něž se soustředí. V souvislosti s homeopatií se neodvolává na žádného současného homeopata, homeopatickou instituci či školu, ale na Samuela Hahnemanna, o kterém hovoří jako o velkém lékaři a mysliteli.

V knize uvedené návody na homeopatickou léčbu konkrétních onemocnění jsou velice stručné a krátké. Jsou heslovité především v porovnání s alopatickou či přírodní částí. Do jisté míry můžeme předpokládat, že v té době byla klasická medicína na nižší úrovni, a proto potřebovala vysvětlit a doplnit její návody jinými léčebnými možnostmi. I přes stručnost je patrné, že při volbě léku autor vychází z klíčových zákonů homeopatie, zejména z principu podobnosti. Zřejmé je zároveň také to, že oslovuje čtenáře, kteří jsou na homeopatii připravení a v homeopatii vzdělaní.

Nejčastěji nabízí homeopatika způsobem: „*nejčastějším prostředkem k léčbě je*“ a uvede lék (např. kašel – Drosera). Některé předpisy, které nabízí, jsou srozumitelné jen homeopatům s bohatou, dlouholetou praxí. I když se jedná o závažné choroby, které kladou řadu otázek i současné moderní medicíně s vyspělým zařízením a farmakologií, jde přímo k jádru věci a volí ověřené léky. Kupříkladu v kapitole „*Dětská mozková obrna*“ – okamžitě nasazuje přípravek Bella-donna, Apis mellifica a Arnica. V rámci subakutní léčby doporučuje subakutní léky jako Baryta carbonica, Sulfur a Causticum. Zajímavé je, že autor používá na rozdíl od současné doby spíše nízké potence mezi C3 a C6.

S některými nabízenými postupy bych se já sám zcela ztotožnil. Např. u dny volí léky, které jsou aktuální i dnes. Lycopodium, Calcarea carbonica, Silicea. Některé léky, které používá, jsou zajímavé z hlediska možného znovuzavedení do současné běžné homeopatické praxe. Například poměrně často používá homeopatický lék Camphora, který má ověřenou a velmi prakticky zaměřenou patogenezi a byl by jistě velkým přínosem pro moderního lékaře-homeopata.

Zajímavá je rovněž jeho snaha spojit různé léčebné metody a určit hierarchii v jejich aplikování. Vychází nespíše ze svých vlastních zkušeností, uvažuje o správných postupech v rámci jednotlivé léčby i o správném pořadí všech nabízených léčebných systémů.

Tento typ publikací se na knižním trhu povětšinou nachází ve dvou podobách. Buď je to text plný praktických rad s cílem skutečně pomoci jeho uživateli, nebo je to naopak katalog znalostí autora s cílem ukázat, kolik toho ví, přičemž je absolutně neaplikovatelná a nevyužitelná v každodenním životě konzumenta textu. Co se týče Zlaté knihy praktického

lékařství domácího, tak rozhodně platí případ první. Jde o praktickou příručku, která chce sloužit a také slouží jeho čtenáři – pacientovi i lékaři-homeopatovi. Pomoc knihy je skutečná, není virtuální. Homeopatie je v ní představována jako jedna z nejdůležitějších léčebných metod, jako systémová věda. Adolf Ambrož si to moc dobře uvědomuje, stejně jako čtenář roku 1936.

Zlatá kniha praktického lékařství je tak jednoznačně inspirací pro dnešního čtenáře – odborníka i laika. Mohu jen doporučit přenést ji ze zaprášené půdy a poskytnout jí důstojnější prostory – jako je knihovna v obývacím pokoji.

Závěr

Publikace představuje jednu z prvních homeopatických děl, které bylo napsáno v českém jazyce. Homeopatie má ve Zlaté knize praktického lékařství domácího vedle klasické medicíny zcela rovnocenné postavení. Dvojí vydání, četný náklad, pevná vazba, objem i barevné ilustrace dokazují, že si našla na trhu své místo navzdory velké hospodářské krizi a politické nestabilitě. Je víceméně jednoznačné, že homeopatie měla na počátku dvacátého století (respektive ve 30. letech) velmi pevnou a respektovanou pozici. Měla dostatek odborníků vysoké kvality i dostatek vděčných pacientů, kteří byli na homeopatii připraveni (měli informace i zkušenosti s ní). Možná není daleko od pravdy tvrzení, že homeopatie ve 30. letech 20. století v českých zemích zažívala svůj zlatý věk.

Odkazy v textu:

- 1) Burdats, M. (2010). Rady pro zdraví z roku 1930. In Blogující antikvář Milo. Získáno 10. 30. 2016 z http://burdats.blogger.cz/_/Rady-pro-zdravi-z-roku-1930
- 2) Sebevraždy ČSÚ. (2012). In Český statistický úřad. Získáno 10. 3. 2016 z http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sebevrazdy_zaj

Zdroje:

Ambrož, A. (1936). Zlatá kniha praktického lékařství domácího. Český Těšín: Závody tiskařské a nakladatelské Karla Procházky.

Rýc, M., Böhm S. (1991). Úvod do homeopatie. Praha: Českomoravská homeopatická společnost a nakladatelství Vodnář.

Proctor, R. N. (2009). Rasová hygiena. Lékařství v době nacismu. Praha: Academia.

Prosser, V. a kol. (1988). Biografický slovník Pražské lékařské fakulty 1348 - 1939. Díl I. Praha: Univerzita Karlova.

Čapek, V. a kol. (1993). Světové dějiny II. Dějiny lidských civilizací od poloviny 17. století po současnost. Praha: Fortuna.

Vodička, M. (2009). Den, kdy došly prachy. Praha: Práh.

Planer, R. (1931, 1932). Homöopathischen Therapie. Lipsko: Willmar Schwabe.

Sebevraždy ČSÚ. (2012). In Český statistický úřad. Získáno 10. 3. 2016 z http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/sebevrazdy_zaj

Burdats, M. (2010). Rady pro zdraví z roku 1930. In Blogující antikvář Milo. Získáno 10. 30. 2016 z http://burdats.blogger.cz/_/Rady-pro-zdravi-z-roku-1930

Autoři FM Dnes. (2009). Československo sledovalo velkou krizi z dále, pak se v ní téměř utopilo. Získáno 10. 3. 2016 z http://ekonomika.idnes.cz/ceskoslovensko-sledovalo-velkou-krizi-z-dali-pak-se-v-ni-temer-utopilo-1mt-/ekonomika.aspx?c=A091104_151250_ekonomika_spi

Literatura jako základní nástroj homeopata

Mgr. Jiří Čehovský

Abstrakt

Homeopatie je uměním a vědou, jak pracovat s odbornou literaturou. Za 200 let své existence se vyvinula v intelektuálně náročnou metodu využívající velký objem dat. Studium homeopatie z cizojazyčných textů nebo prostřednictvím konkrétních případů (uvedených v cizojazyčných publikacích) léčených osob s sebou přináší četné nevýhody, především stálou nutnost překládat si výpovědi pacientů či klientů z angličtiny nebo němčiny. Studium případů i léků v rodném jazyce je tedy esenciální výhodou, která urychluje a zpřesňuje výběr léku. V tom pomáhá i softwarové zpracování údajů v českém jazyce. Koncepční ediční činnost nakladatelství Alternativa v sobě zahrnuje celých 25 let homeopatické literatury u nás – stojí za prvními homeopatickými publikacemi v češtině a stojí za nimi dodnes. Nakladatelství má na svém kontě desítky odborných titulů, mnoho tisíc stran textů i internetový časopis Homeopatie.cz. Editor nakladatelství Alternativa, který je zároveň homeopatem i autorem, představí ediční profil nakladatelství a promluví o tom, co nabízí pro současnost a budoucnost českých homeopatických praxí a studia metody. Ukáže také možnosti softwarové analýzy v češtině.

Klíčová slova

Odborný překlad, 25 let tradice, Organon léčebného umění, materia medica, repertorium, software Homeo

Abstract: Literature is a basic tool for the homeopath

Homeopathy is art and science as to how to work with specialized literature. In the course of 200 years of its existence it has developed into an intellectually demanding method that uses a large volume of data. Studying homeopathic literature from foreign language texts or through individual case studies (published in foreign language literature) of patients treated homeopathically brings alongside numerous disadvantages - above all the necessity to translate a patients' or a clients' description of their case from English or German. The studying of both case studies and properties of homeopathic remedies in our mother tongue is therefore an essential advantage that speeds up the process and makes a choice of homeopathic remedy more accurate. In this respect also a software processing tool in the Czech language is helpful. The conceptual editorial work of The Alternativa Publishing House represents as much as 25 years of homeopathic literature offered to the Czech market – it is a father of the very first homeopathic literature published in Czech as well as that published nowadays. The Alternativa has published dozens of specialized books, thousands of pages of texts as well as it runs Homeopatie.cz, the Internet journal. The editor of the Alternativa Publishing House, who is both homeopath and author, will present the Publishing House's edition profile and will share what they have to offer for the present and the future of

homeopathic practice and method study. He will also show possibilities of a software analysis in Czech.

Trápím se, pláču a nemohu jíst

MUDr. Miroslava Střížová

Abstrakt

Příspěvek představuje tři kazuistiky věnované homeopatické léčbě psychických potíží dospělých i dětí. Případy spojuje myšlenka *Trápím se a málo jím...* První kazuistika řeší případ dospělé ženy, která si stěžuje na ucpané nosní dutiny a dýchací potíže, její zdravotní stav je ale ovlivněn také péčí o dceru s mentální anorexií. Druhý případ pojednává o 16leté dívce trpící plačtivostí a neurogenní tetanií dlouhodobě léčenou bez efektu v péči psychiatra. Třetí kazuistika je zaměřena na chlapce léčeného homeopaticky od dvou let. Chlapce trápí zadržování v řeči a křečové obrazy v obličeji, pro případ je významná také skutečnost, že maminka je v péči psychiatrů pro maniodepresivní psychózu.

Abstract: I'm suffering, crying and can't eat

This paper introduces three case studies devoted to homeopathic treatment of mental problems in adults and children. All the three cases are interconnected through a thought

I'm suffering and eat little'... The first case study deals with a case of an adult woman, who complains about a congestion of the sinuses and difficult breathing and whose health condition is also influenced by her care about a daughter diagnosed with anorexia. The second case deals with a 16 year-old girl suffering from weepiness and titania and who is in a long-term psychiatrist therapy without any result. The third case study focuses on a boy treated homeopathically since his two years of age. The boy suffers from stammering and facial spasms. What is also relevant for the case is that his mother is in a psychiatrist care treated for manio-depressive psychosis.

Tři kazuistiky spojené myšlenkou: „*Trápím se a málo jím.*“

1. kazuistika: Dospělá žena, matka, svázaná péčí o dceru s mentální anorexií. Tato žena mi děkovala za homeopatickou pomoc, její zdravotní stav se stabilizoval.

2. kazuistika: 16letá dívka byla léčena na psychiatrii bez efektu, během krátké homeopatické léčby je vyléčená.

3. kazuistika: Malý chlapec léčený homeopaticky od svých dvou let, jeho maminka se léčí na psychiatrii pro maniodepresivní psychózu.

1. kazuistika

Paní přišla na léčení ve svých padesáti letech, pracuje v technickém oboru.

Potíže:

- a) ucpané nosní dutiny,
- b) dýchací potíže – "Snaží se to rozdýchat",
- c) v minulosti časté angíny,
- d) především má potíže se svou dospělou dcerou, která trpí mentální anorexií a je léčena na psychiatrii.

Paní má představu, že musí 2krát denně připravit dceři jídlo, zejména snídani, a že musí na dceru dohlédnout, aby se najedla. Má obavu, že dcera zemře hladem, když jí nenachystá snídani. Hlídá dceru, aby se jí nic nestalo. Byla by ráda, kdyby dcera byla stále doma.

Rodinná anamnéza: Matka naší pacientky onemocněla Alzheimerovou chorobou, dříve prý bývala workoholik.

Také pacientka o sobě tvrdí, že je workoholik. V práci je precizní, má dojem nezastupitelnosti. Má ráda teplé jídlo, jí 2krát denně v době, když připravuje dceři jídlo. Jinak nemá na jídlo čas. Váží 55 kg. Ráda pije mléko a smetanu, má ráda polévku, ale tekutiny pije jen málo a jí jen malé porce. Kávu nepije, měla po ní třes rukou. Má ráda teplo, ale hodně se potí. Menstruaci má pravidelnou, avšak hodně silnou.

1. předpis:

Thuya 200CH jednorázově a poté 1krát měsíčně, **Kalium muriaticum AKH** 3krát denně 1 tbl., **Lycopodium 15CH** 5 kul. ob den.

Paní mi pak psala dlouhé emailové zprávy o postupu léčení, velmi zdvořilé a děkované dopisy.

Na podzim začala kašlat, měla obavu o své zdraví a z toho, že bude chybět v práci, kde je přece nenahraditelná, a šla na plicní vyšetření. Na jeho základě dostala předpis na Prednison, antibiotika a další léky.

Když onemocněla dcera a byla hospitalizována, onemocněla i matka a léčila se na plicní ambulanci.

2. předpis:

Apis mellifica AKH, **Carcinosinum LM 10 pulsing**. Také dostala dalších 5 kul. léku **Thuya 200CH**.

Tyto léky si velmi oblíbila, intuitivně cítila, že jí pomáhají. Je velmi aktivní, zvládá práci i za kolegyně. Workoholik. Ale pak nastoupila velká únava. Po roce léčení pomocí homeopatie na

čas odmítla homeopatickou léčbu, protože na ni nenašla čas. Pečovala o staré rodiče, stále připravovala dceři 2krát denně jídlo a dohlížela na ni, denně byla ve svém zaměstnání a poté pečovala ještě o zahradu. Pracuje, dokud jí nedojdou síly.

Na podzim, po smrti jednoho z rodičů, požádala o pokračování homeopatického léčení, "snaží se to rozdýchat." Opět potíže s kašlem a dušností, hodně se potí a jí jen 2xdenně. Z plicní ambulance má diagnózu Astma bronchiale pod nedostatečnou kontrolou. Homeopatické léky si bere podle vlastního uvážení tak, jak si mohla v minulosti vyzkoušet jejich efekt. Elektronickou cestou sděluje, že je jí dobře, chodí do práce a bývá tam přesčas, jak už je zvykem.

2. kazuistika

16letá dívka, studentka střední školy, léčena na psychiatrii pro plačtivost a neurogenní tetanii. Je to hezká dívka se světlými vlasy, ale stále slzí nebo pláče. Ve škole pláč potlačuje za cenu velkého napětí v sobě.

Má bolesti hlavy od svých osmi let, bolí ji spánky a oči, mívala i vysoké teploty při zánětu nosních dutin. Před rokem pro podezření na boreliózu užívala četná antibiotika. Bolesti hlavy má asi od té doby, kdy jí zemřeli oba dědečkové. Byla náměsíčná. Má křeče v nohách, neklidné nohy, byla anemická, brala preparáty železa. Potí se jí ruce a nohy, opocené nohy jsou studené až do bolesti. Nosí zubní rovnátka. Nemá kamarádku, všechno drží v sobě, jediný kamarád je její pes. Je jí úzko, těsno, škola ji baví jen občas, je dyslektik, nemá ráda změny. Málo jí, protože má stažený žaludek ze strachu. Strach nedokáže specifikovat.

Později se rozpovídala o strachu, který má v sobě. Ve dvanácti letech musela jet na přání rodičů na ozdravný pobyt, měla strach, že se rodiče pro ni nevrátí. Měla strach ze samoty a ze tmy, bála se zavřít oči, bála se nočních děsů. Stále plakala, ale při pláči necítila úlevu. Občas mívala stahování v těle, a to bolelo. Kvůli těmto stavům se chtěla zabít, proto začala chodit na psychologii a psychiatrii.

Rodinná anamnéza:

- matka, která ji vždy provází, má zažívací potíže,
- otec je v rodině vzácný, jezdí jen na víkendy, dceru stále bil do zad, ať se vyrovná a nehrbí záda,
- bratr trpí nechutenstvím a má podváhu.

1. předpis:

Silicea AKH 3krát denně 1 tbl., **Pulsatila 15CH** 5 kul. 1krát denně.

Po třech týdnech se cítila lépe, ale měla stále stažený žaludek a nemohla jíst. Tetanie s bolestivými křečemi se už neopakovala.

2. předpis:

Calcarea fluorica 15CH denně 5 kul., **Silicea AKH** beze změny, **Argentum nitricum AKH** podle potřeby, **Stramonium**.

Stav se pomalu zlepšoval, zmizely noční děsy a mohla spát už celou noc, přesto se po probuzení necítla odpočatá. Celkově se kvalita spánku zlepšila, už si nemusela jít lehnout po obědě.

3. předpis:

Lycopodium AKH 3krát denně 1 tbl., **Arsenicum album AKH** 3krát denně 1 tbl.

Stále plačtivá, přiznává strach z učitele, má špatný prospěch ve škole, přestože se snaží. Nemůže ráno jíst a má bolesti hlavy, přes hlavu nosí kapuci.

Tento 3. předpis měl výrazný efekt při léčení, dívka se výrazně zlepšila. Největší strach má z paniky, třes v břiše před písemkou, v autě panický strach z nedostatku vzduchu. Chuť má na slané pochoutky.

4. předpis:

Natrium muriaticum AKH 3krát denně 1 tbl.

Po dvou měsících na konci letních prázdnin přišla na kontrolu, naprosto bez potíží. Našla si přítele a je spokojená.

3. kazuistika

Chlapec narozený roku 2011, maminka ho přivedla na léčení, když mu byly 2 roky.

Chlapec se zadržává v řeči při velké radosti nebo při velkém stresu. Má křečové obrazy v obličeji. Rád na sebe upoutává pozornost.

Narození dítěte: dermoidní cysta, která musela být opakovaně operativně odstraňována.

Chlapec se všechno rychle učil, mluvil již od 1roku, rád zpívá a stále se na něco ptá.

Rodinná anamnéza: matka se léčí na psychiatrii, celkově je kompenzovaná, po porodu byla ale hospitalizována pro zhoršení psychického onemocnění, chlapce nekojila. Děda chlapce má problémy s alkoholem.

1. předpis:

Lycopodium AKH 3krát denně 1 tbl., **Magnesium phosphoricum 5CH** 5 kul. denně.

Kontrola proběhla za měsíc. Homeopatické léky zabírají na koftání dobře, zadržne se výjimečně, ale nyní je problém se zbytky dermoidní cysty, chlapce čeká re-operace. Matka

žádá o homeopatické odstranění, zmenšení cysty. Povahově je chlapec citlivý k bezpráví, cítí s ostatními. Bolí ho nožičky při rychlém růstu.

2. předpis:

Calcarea phosphorica 15CH 1krát týdně 5 kul., **Aurum metallicum AKH** 3krát denně 1tbl.

Po čtyřech měsících od zahájení léčení jsem postřehla, že k zadržování v řeči dochází především tehdy, když se chlapec na něco moc těší.

3. předpis:

k předchozím homeopatickým lékům jsem přidala lék **Coffea cruda AKH** 2krát denně 1 tbl. Výsledek této léčby byl velmi uspokojivý. Chlapec mluví plynule, nezadržává se v řeči a cysta se "sama" začala zmenšovat, je na ústupu, nehrozí operace. Bohužel rodinné zázemí se zhoršilo, chlapec nemá doma klid, dítě je odrazem nesouladu mezi rodiči. Pokud bude mít matka o chlapce zájem, budeme pokračovat v homeopatickém léčení, které bylo doposud velmi úspěšné.

Metoda pozorování u konstitučního typu Pulsatilla

Jaký je svět Pulsatilly?

MUDr. Zuzana Čajková

Abstrakt

V přednášce o typologii léku Pulsatilla se autorka zaměřuje na popis, charakteristiku léku, a to zejména při důkladném pozorování chování, způsobu projevu, gest, řeči. Při pečlivém sledování obrazu léku lze porozumět i protikladnému chování, jeho proměnlivým polohám. A lze i pochopit, proč se právě tak chová. Způsob projevu vypovídá o mentální a emoční úrovni, čili o důležitém niterném světě typologie.

Abstract: Observation method applied on the Pulsatilla constitutional type. How does the Pulsatilla world look like?

In her lecture on the typology of the Pulsatilla image the author focuses on its description and characteristics based on a thorough observation of its behaviour, expression, gestures and the way of speaking. During a careful observation of this homeopathic type we are able to understand also seemingly opposing behaviour and its variables. Also we can understand why they behave like this. Manifestation of the expression reflects both the mental and emotional level, in other words it mirrors the important inner world of typology.

Rubriky

1. *Carried, carressed and, desires to be - nesen a hýčkán, chce být.*
2. *Egotism – egoizmus.*
3. *Timidity – plachost. Cautious – opatrný. Clinging, takes the hand of mother, will always – tiskne se, vždy se drží matčiny ruky. Answer, aversion to answer – odpověď, averze k ní. Answer, monosyllable – odpověď, jednoslabičná.*
4. *Inquisitive – zvědavý.*
5. *Yelding, disposition – přizpůsobit se, sklon k. Mildness – mírnost. Avarice, wants all for him – lakomý, všechno chce pro sebe. Desires, this and that – touží, po tom i onom. Bed, desires to remain in – lůžko, chce zůstat v něm.*
6. *Affectionate – láskyplný Mildness – mírnost.*
7. *Credulous – důvěřivý, lehce uvěří.*
8. *Reverence, for those around him – úcta, váží si těch, kteří jsou kolem něj. Ideas fixed – fixní myšlenky.*

9. *Slowness – pomalost. Carried, desires to be slowly – nesen, touží být zvolna. Fastidious – náročný.*

10. *Bed, desires to remain in – lůžko, touží zůstat v něm. Carried, desires to be slowly – nesen, chce být zvolna – v této rubrice je Pulsatilla jediným lékem!*

11. *Delusions, appreciated, he is not – blud, že není oceněn. Delusions, alone being, world in the – blud, že je sám na světě. Forsaken, feeling – opuštěný, blud, že je opuštěn.*

12. *Reading, passion to read medical books – čtení, vášně číst lékařské knihy. Consolation ameliorates – útěcha zlepšuje.*

13. *Anxiety, warmth from – úzkost, z horka. Anger, answer, when obliged to – hněv, když musí odpovídat.*

14. *Fear, high places of – strach, z výšky. High places aggravates – výška zhoršuje. Fear, position to lose his lucrative – strach, že ztratí své lukrativní postavení.*

15. *Anxiety, walking on open air ameliorates – úzkost, chůze na čerstvém vzduchu zlepšuje.*

16. *Affection – láska, city, náklonnost.*

Jaký je mentální svět tohoto léku?

Pulsatilla v dětském věku

Co můžeme pozorovat:

Dítě Pulsatilla potřebuje od své rodiny velké projevy péče a náklonnosti. Například když ho drží, bylo by nejradši, kdyby to dělali s co největší jemností a laskavostí. Má rádo, když jeho maminka sedí vedle něj a hlavně když jej při tom hladí tak něžně, jak to jen lze. Často se drží jejích šatů, pokud ne, tak pláče. Má úzkost, strach z opuštění. Více než pozornost chce lásku, na rozdíl od Bella-donny, která chce pozornost.

(Carried, carressed and, desires to be - nesen a hýčkán, chce být.)

Chová se slušně i mimo domov. U lékaře nedělá nejmenší potíže či mrzutosti. Trvá na tom, aby sedělo na své vlastní židli, nechce se o ni s nikým dělit. Nejradši by mělo všechno to, co mají ostatní. Chce jim ukázat, že je jedinečnou bytostí a v žádném případě není horší, nežli ostatní.

(Egotism – egoismus.)

Během vyšetření se chová tiše, klidně a dává si pozor na to, aby se příliš nevzdálilo od matky. Je-li si jisté matčinou přítomností, pohybuje se volněji, ale když ji ztratí z očí, hned ji začne

hledat. Je přirozeně plaché. Když se ho lékař na něco zeptá, neodpoví. Místo toho se podívá na maminku. Anebo odpoví jen ano, či ne.

(Timidity – plachost. Cautious – opatrný. Clinging, takes the hand of mother, will always – tiskne se, vždy se drží matčiny ruky. Answer, aversion to answer – odpověď, averze k ní. Answer, monosyllable – odpověď, jednoslabičná.)

Dítě se zajímá o mnoho věcí, které ho baví. Je inteligentní a bystrý pozorovatel. Rodiče jsou někdy velmi překvapeni, jak si to všechno může zapamatovat, vždyť je tak malé.

(Inquisitive – zvědavý.)

Pulsatilla nerada bojuje s ostatními dětmi, ani se s nikým nehádá, nemá ráda konflikty. Lehce dělá kompromisy a je ke každému laskavá. Nemá ráda nátlak, líbí se jí jemné chování. Většinou se sama chová k dětem pěkně, jen někdy se odmítá podělit s hračkami a chce je mít

jen pro sebe. Má plno přání. Pokud onemocní, touží zůstat v lůžku. Bude neklidná zejména v dusném prostředí, v horku, někdy bude dokonce i plakat. Čerstvý vzduch jí velmi uleví.

(Yielding, disposition – přizpůsobit se, sklon k. Mildness – mírnost. Avarice, wants all for him – lakomý, všechno chce pro sebe. Desires, this and that – touží, po tom i onom. Bed, desires to remain in – lůžko, chce zůstat v něm.)

Pulsatilla v dospělém věku

Co můžeme pozorovat:

Tento pacient je jemný, laskavý a soucitný ke každému. Snaží se zůstat klidný i v nepříjemných situacích. Je láskyplný nejen vůči blízkým, ale i vůči druhým.

(Affectionate – láskyplný. Mildness – mírnost.)

Kohokoliv potká, věnuje mu projevy náklonnosti, obejmě ho, přátelsky se zajímá o něj či o jeho potřeby. Je důvěřivý, lehce uvěří druhým.

(Credulous – důvěřivý, lehce uvěří.)

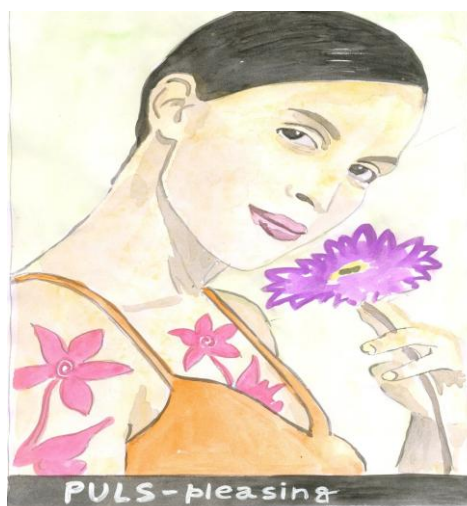
Vyhýbá se konfliktům a respektuje názory lidí. Jakmile mu však někdo řekne, aby udělal něco proti svým přáním, tak ho Pulsatilla upozorní, že se s ním přestane bavit, bude-li tak naléhat.

(Reverence, for those around him – úcta, váží si těch, kteří jsou kolem něj. Ideas fixed – fixní myšlenky.)

Obvykle je pomalý. I v práci má rád, když ho nikdo nevyrušuje. Ale pokud mu někdo řekne, že je pomalý, dotkne se ho to. Chce se prostě pohybovat svým vlastním tempem, bez jakéhokoliv stresu. Přeje si, aby i ostatní s ním jednali příjemně a mile tak, jak jedná on s druhými. Má rád klid, pokud jde o problémy, myslí si, že je nejlépe je vyřešit diskuzí a ne vzájemným osočováním. Má sklon se podřídít.

(Slowness – pomalost. Carried, desires to be slowly – nesen, touží být zvolna. Fastidious – náročný.)

Pokud onemocní, nejradši zůstává v posteli, aby brzy získal zase sílu, energii. Pokud leží déle, začne mít obavu o svou práci, začne se zajímat o dění v domácnosti. Začne sledovat výdaje kvůli obavám z budoucnosti. Peníze je třeba utrácet opatrně. Mohou mít obavy z toho, že se kvůli své chorobě stanou závislími na druhých. Lékaři třeba řekne: „Chtěl bych se cítit lépe, ale nespěchám, vím, že musím být trpělivý. Věci, které začaly tak dávno, se nemohou vyléčit jen tak brzy. Anebo: „Vím, že se jednoho dne můj problém úplně vyléčí.“ Čili neočekává rychlou úlevu.

(Bed, desires to remain in – lůžko, touží zůstat v něm. Carried, desires to be slowly – nesen, chce být zvolna - v této rubrice je Pulsatilla jediným lékem!)

Může se urazit, pokud jiní nerespektují to, co si myslí či způsob, jak pracuje. Místo toho, aby se na ně rozzlobil, pomyslí si, že se nehodí pro tento svět, že není schopen splnit povinnosti tak, jak se od něho očekává. Proto má pocit, že je na světě sám a nikdo mu nerozumí. Nebude se nikdy dělit o své pocity s někým, kdo na ni nemá čas. Pulsatilla nedělá ani kompromis, ani nebojuje, má ráda klid, mír. Nemá-li na ni manžel víc jak deset minut, nepohovoří s ním.

(Delusions, appreciated, he is not – blud, že není oceněn. Delusions, alone being, world in the – blud, že je sám na světě. Forsaken, feeling – opuštěný, blud, že je opuštěn.)

Rád čte odborné časopisy a knížky. Proč chce Pulsatilla číst? Je velmi zvědavá, také chce udělat dojem na lidi, že něco ví, podobně jako Calcarea nebo Sulfur. Rád přijímá mírnou útechu, nic přehnaného.

(Reading, passion to read medical books – čtení, vášně číst lékařské knihy. Consolation ameliorates – útěcha zlepšuje.)

Náladu Pulsatilly dokážou ovlivnit dva faktory. Jedním je horko, druhým je to, když musí odpovídat či reagovat proti své vůli. Pak cítí hněv, podráždění.

(Anxiety, warmth from – úzkost, z horka. Anger, answer, when obliged to – hněv, když musí odpovídat.)

Chovají-li se k ní lidé srdečně, rozechřeje se, někdy se objeví i slzy. Cítí se dobře, když jsou lidé s ní, pak se necítí osaměle. Tento pacient váhá přijmout vysokou pozici. Má strach z výšky. Obává se, že nezvládne svou úlohu a ztratí úctu nebo postavení, které si dosud získal svou prací.

(Fear, high places of – strach, z výšky. High places aggravates – výška zhoršuje. Fear, position to lose his lucrative – strach, že ztratí své lukrativní postavení.)

Jako je pro ni důležitá cirkulace, tak i myšlenky... potřebuje otevřených lidí, čistých, ne lidí zablokovaných, sevřených. A proč se stará o druhé? Protože ví, že se oni pak postarají o ni. Je svým způsobem náročná, má plno představ, nápadů, někdy je těžké ji uspokojit. Nerada se hádá, jako by se i prostor zašpinil hádkou. Vždy volí klidnou cestu. Potřebuje pozornost lékaře, chce být vyslechnuta, a když ji lékař ubezpečí, že její problém není tak vážný, cítí se pak lépe.

(Anxiety, walking on open air ameliorates – úzkost, chůze na čerstvém vzduchu zlepšuje.)

Je pro ni důležité, abyste se k ní chovali něžně a pěkně. Je křehká, lehce se rozbije, je-li k ní někdo hrubý, drsný. Její potřeba je chránit se. Je velmi starostlivá o druhé, ale také starostlivost o ni musí vycházet ze srdce. Můžeme konstatovat, že Pulsatilla nepotřebuje ani tak léčbu, jako péči – tu především.

(Affection – láska, city, náklonnost.)

Zdroj:

Barthel, H. (1984). Synthetic repertory. Karol Bagh. New Delhi.

Sehnal, S., Sehnal, Y. (2009). Feelings. Karol Bagh. New Delhi.

Homeopatické kazuistiky

Případ č. 1: „Chci konečně žít svůj život“

Koncem června 2015 přišla do mé ordinace žena, narozená roku 1973. Na dotaz, co ji trápí, se spontánně, lehce přerývaně rozhovořila.

Od dětství vždy poslouchala, jak je důležité, aby měli rodiče radost. Matka křičívala a nadávala otci, rodiče nebyli fajn. Ona sama to vždy velmi těžce nesla, neměla nikdy sebedůvěru a vše brala na sebe, v hlavě jí vířily myšlenky plné sebeobviňování. Později v jejím manželství docházelo k neshodám, manžel ji podezříval z mileneckého vztahu, vadilo mu, že chodí do sauny či na masáže. Objevovaly se u ní návaly horka a zimy, hubla a kolabovala... až si v jeden okamžik řekla, už dost, začnu si žít svůj život. Posledních deset let spolu s mužem jen bydlí, cítí se zcela vyčerpaná, pociťuje velkou mentální únavu a doma se necítí dobře. Zjistili jí sníženou funkci štítné žlázy.

Chtěla by cvičit, ale je dýchavičná, vnímá bušení srdce a hodně se potí, ve spánku zejména v zátylí, na hrudi. Ruce plné záděrů, sušší hrubší pokožka. Trpí nadýmáním a zácpou. Jí ráda ovoce, zeleninu, maso přímo nemusí. Preferuje teplo, ale spí raději v chladu. Má plno obav, říct si o něco manželovi, vadí jí křik, bojí se výšek, nemůže plakat, nejde jí to. Stále přemýšlí o své situaci. Byl podán lék **Graphites AKH** a **Acidum phosphoricum AKH**. 2krát 2 tbl. ob den na 6 týdnů.

Při kontrole se cítila celkově lépe, měla více energie, dobře spala, ještě se objevovalo trošku nadýmání. Rozhodovala se, jestli od manžela odejít. Byla týden pryč z domu a bylo jí skvěle. Podána **Calcarea carbonica 200C** jednorázově a doporučena terapie **Calcarea carbonica AKH** 3 tbl. 2krát týdně, **Acidum phosphoricum AKH** 2 tbl. ráno.

Při následné kontrole za dva měsíce mi sdělila, že prodělala vysoké horečky, jednalo se o pyelonefritidu, byla hospitalizována s antibiotickou léčbou. Pohubla, ale již je apetit v pořádku, nepotí se již tolik, nadýmání zmizelo i zácpa se upravila. Psychicky se cítí klidnější, jistější. Zopakována dávka **Calcarea carbonica 200C** a ponechána **Calcarea carbonica AKH** 3 tbl. 2krát týdně, **Acidum phosphoricum AKH** 2 tbl. ob den.

Naposledy jsem ji viděla v polovině listopadu 2015, kdy mi s úsměvem sdělila, že odešla od muže a žije již samostatně, má svou práci a cítí se mnohem lépe, volně a vyrovnaně. Daleko více si věří, protože dokázala provést něco, v co dříve nedoufala. Fyzické potíže nemá žádné. Dostala na závěr dávku **Calcarea carbonica 200C** a rozloučily jsme se s tím, že mě může kdykoliv v případě potřeby vyhledat a slíbila poslat za dva měsíce zprávu o tom, jak se jí daří.

Případ č. 2: Případ hypochondrie

V červenci 2015 mě vyhledala mladá žena, narozená roku 1986, matka dvouletého chlapce. Přišla s problémy ustavičných strachů, panické hrůzy. Na mou otázku z čeho, mi líčila, že z rakoviny, z modřin, prostě z nemocí! Dále jsem se dozvěděla, že sestra její kamarádky zemřela na rakovinu. Velmi ji to zasáhlo.

Ve 14 letech prodělala operaci pro zánět slepého střeva. Od 15 let trpěla na opakované angíny s vysokými teplotami. Ve škole bývala nervní, mívala bolesti břicha, byla plná neklidu, obav – „Co si druzí o mně myslí?“ I teď pozoruje druhé a přemýšlí, co si o ní asi myslí. Vidí černé scénáře, vše kontroluje, i 5krát, vypnutí žehličky, zamčené dveře. Má hrůzu ze zvracení. Spí většinou lehce, často se budí a běží na toaletu. Má ráda teplo, dosti se potí a nohy mívá studené. Ve snech běhá i letí, má strach, že se někomu něco stane. Jednou měla živý sen o lupičích, že chodí v budovách, že bude konec světa. Čte si na internetu a pak vše přečtené na sobě vidí...

Co se jídelníčku týče, miluje maso, ale jí v podstatě vše i sladké. „Jsem velká gurmánka,“ konstatuje s úsměvem. Visela na mně úzkostným pohledem svých velkých černých očí a mnula si v klíně ruce, měkké, chladné ruce jako z alabastru. Dostala dávku **Calcarea carbonica 200C** jednorázově. **Calcarea carbonica AKH** v dávkování 2-0-2 2krát týdně na dva měsíce.

Při kontrole byla mnohem klidnější, byla překvapena, že se spoustou věcí přestává zabírat, hlavně sebou. Zopakována dávka **Calcarea carbonica 200C**, podána následovně po dvou týdnech ještě 2krát.

Na další kontrolu již nepřišla.

Ach, jak je to s archetypy?

Archetypy – jsou jako koryta řek, jež opustila voda, po době blíže neurčené je však může znovu vyhledat. Archetyp se podobá starému vodnímu toku, jehož vody života tekly dlouho a hluboce se vryly do země. A čím déle se toho směru držely, tím je pravděpodobnější, že se tam dříve nebo později znovu vrátí.

Archetypy – jsou věčně děděné, charakteristické základní struktury, zpočátku bez specifického obsahu. Ten vzniká teprve v individuálním životě, kde se osobní zkušenost zachytí právě v těchto formách.

Archetypy – jsou ony veliké rozhodující mocnosti, to ony vyvolávají pravé události a nikoliv náš osobní rozum a praktický intelekt... Nepochybně jsou to archetypické obrazy, jež určují osud člověka.

Jsou to ony archetypy, které určují dráhy veškeré činnosti fantazie. Nemůžeme žít z ničeho jiného, nežli z toho, čím jsme.

Případ č. 3 : „Nikomu nechybím“

V říjnu 2013 přišla mladá žena, narozená 1985, byla v invalidním důchodě. Léčila se od roku 2008 pro schizoafektivní poruchu, kdy se střídaly manické stavy s paranoidními. Trpěla pocitem, že ji chce někdo zabít. Z klasických léků užívala antidepresiva Zoloft a Olanzapin.

V jejích čtyřech letech se rodiče rozvedli, vyrůstala s maminkou, ale vztah k ní je velmi komplikovaný. Její matka chtěla mít jen jedno dítě, ale ještě ona přišla na svět. Její základní životní pocit je takový – že něco s ní není správně, že je odmítaná, že tu neměla být. Vše je zbytečné, nic k ničemu nevede i ona sama je k ničemu, nic nemá smysl... „Jsem spící Šípková Růženka,“ říká o sobě. Řeší stále téma odmítnutí. Sděluje mi, že matka jí odmítla poskytnout bydlení, když ji prosila o pomoc coby studentka.

Šla studovat pedagogiku, ale na praxi zjistila, že nemůže být učitelkou. Měla deprese, přerušila školu a chtěla zjistit, co má vlastně dělat. Odjela na rok do Kanady, aby si zlepšila angličtinu. Tam se však sesypala zcela a musela do nemocnice. Po návratu uvažovala o studiu rekreologie, ale nakonec z vlastního rozhodnutí k tomu nepřikročila. Byla zvyklá podávat ve škole výborné výkony, myslela si: „Dosáhnu skvělých výsledků a budu spokojená.“ Nyní nevěděla, kterým směrem se vydat, byla zcela nerozhodná, nezakotvená, neměla sebevědomí. (Byla labilní, neuměla se rozhodnout, co je pro ni dobré, uvízla mezi strnulostí a poddajností. Měla vnitřní rozpor.) Dostala dávku **Silicey 200C. Acidum phosphoricum AKH** doporučeno v dávkování 2-0-2 tbl. ob den na dva měsíce.

Při kontrole v prosinci mi sdělila, že jí stále chybí motivace. Kolem novu se vždy něco dělo, někdy se jí chtělo povídat, někdy jí povídali druzí. Její temná část – rychlý hněv, zloba, nepříjemné chování ke druhým – se střídala s fází nereálných představ. Potřebovala dlouze spát a ráno neochotně vstávala. Potřebovala pocit bezpečí, aby ta antipsychotika mohla

vysadit! Velmi stála o to, zbavit se chemických léků. Nasadila jsem **Natrum muriaticum 30C** 5 glob. 1krát týdně, **Acidum phosphoricum AKH** 3krát denně 1 tbl.

V lednu 2014 mi telefonovala, že se objevil výrazný erytém na obličeji, s mokváním a otokem. Ekzém mívala i v dětství a nyní si snížila sama dávku Zoloftu na 50mg. Stav pomohl upravit **Graphites** a **Kalium muriaticum**. V polovině února se ekzém zmírnil, zasychal, v teple svědil, blednul a klesal na dolní končetiny. Psychicky se cítila dobře, chystala se jet na ženský seminář na jižní Moravu. Měla více energie, byla akceschopnější. Ponecháno **Natrum muriaticum** 5 glob. 1krát týdně do vody, **Acidum phosphoricum AKH** 2 tbl. 2krát týdně, **Graphites AKH** 3krát denně 1 tbl.

Kontrola v polovině dubna 2014. Cítila se v nebyvalé pohodě, byla vyrovnanější, apetit byl velmi dobrý, spala dobře. Užívá Zoloftu jen ½ tbl. z 50mg. Olanzapin zkusí užívat jen obden.

V červnu 2014 ekzém zmizel zcela, psychicky se cítila lehce jako na houpačce. Z terapie ponecháno **Acidum phosphoricum AKH** a **Graphites AKH** užívat obden na další dva měsíce.

V listopadu 2014 byla komponovaná, spokojená, trošku byly patrné známky suššího ekzému na pravé ruce. Zoloft v dávce 25mg 1krát za tři dny, Olanzapin 1. den večer ½ tbl, – tj.2,5mg, 2. den 1 tbl. 5mg střídat.

V únoru 2015 se cítila dobře, vše O.K. Vysadila zcela Zoloft, Olanzapin 2,5mg ještě večer ponechán. **Graphites AKH**, **Acidum phosphoricum AKH** 2 tbl. ob den, **Natrum muriaticum 30C** 5 glob. 1krát týdně do vody.

V květnu 2015 se cítila dobře, byla už bez antidepresiv. **Graphites AKH** a **Acidum phosphoricum AKH** 1 tbl. 2krát týdně, **Natrum muriaticum 30C** 5 glob. 1krát týdně.

V červenci 2015 Olanzapin 2,5mg jen 1x týdně, homeopat. terapie beze změn. Stav setrvale uspokojivý. Měla plno plánů, navštívila svého otce i matku, vše proběhlo dobře.

V listopadu 2015 zcela bez chemických farmak, cítila se dobře. Terapie – dávka **Natrum muriaticum 200C** jednorázově.

V lednu 2016 spokojená, bez chemické terapie. Zhubla, zcela reálně mě seznamovala se svými plány do budoucna. „Mám přítele, hodného a spolehlivého člověka. Takového jsem si vždy přála,“ prozradila mi s úsměvem. Spala méně, ale necítila se být unavená. Uvedla, že má energii, miluje vycházky do přírody se psy a výhledově by chtěla dělat společnici starým osamělým lidem či opatrovat děti svých kamarádů podle potřeby.

Nicméně, s odstupem několika dní od kontroly mi volali blízcí mojí pacientky, že po vysazení antipsychotik opět u ní shledávají náznaky strachů, bludů, celkového neklidu. Vracíme se zpět k nasazení malé dávky klasického antipsychotika a pacientku doprovázím homeopatickou terapií. O další redukci chemických léků budeme uvažovat až s nástupem slunce v jarních měsících. Z toho plyne velká zkušenost, byt pacienti spěchají na vysazení chemických léků, vyplatí se nespěchat a čas počítat na půlroky, nikoliv na měsíce.

Život... je neustálá dynamická činnost, pohyb. Organismus se snaží udržet si mentální i fyzickou rovnováhu, homeostázu, tj. celistvost živé bytosti.

Podstata choroby je jen změna stavu, je třeba jen napravit *stav chaosu!* **Nezaujatý pozorovatel si všimne jen změny stavu, která se projevuje symptomy, čili jen odchylkami od původního stavu zdraví nyní nemocného člověka.**

Deluzionální parazitóza, blud ničící pacienta i jeho rodinu

MUDr. Eva Jašková

Abstrakt

Do ordinace kožního lékaře přibližně jednou za rok přichází pacient přesvědčený o tom, že jeho kůži napadl neznámý hmyz. Přináší „vzorky“ tohoto hmyzu v krabičce a dožaduje se vyšetření hmyzu i své kůže. Mezitím již doma třikrát vymaloval, vyměnil koberce, pozval 2x Asanu a denně pere své prádlo, včetně ložního. Většinou se jedná o ženy ve věku nad 60 let, ale může se to týkat i mužů (rovněž ve vyšším věku). U mladých lidí se s tím lze setkat spíše výjimečně. I když předložené „vzorky“ podrobně vyšetříme dermatoskopem a najdeme jen kožní šupiny, pacienta nepřesvědčíme. Když pacientům doporučíme navštívit psychiatra, ztratíme jejich důvěru a jdou k jinému lékaři.

Uvádím kazuistiku pacientky, která byla odeslána do psychiatrické ambulance. Psychiatrické léky odmítla brát s tím, že jsou toxické a poukazovala na vše, co bylo uvedeno v příbalovém letáku. Doprovázena byla svou dcerou, zdravotní sestrou, zoufalou z chování matky, které nedokázala pomoci. Po dlouhém vysvětlování nakonec pacientka přistoupila na terapii homeopatiky, o kterých slyšela, že toxické nejsou. Terapie byla zahájena podáváním léku Arsenicum album.

Abstract: Delusional parasitosis, a delusion destroying both the patient and his family: Arsenicum Album or Veratrum

Approximately once in a year a patient comes into a doctor's office convinced that their skin was attacked by unknown insects. They bring 'samples' of the insects in a small packet and ask for an examination of both the insects and their own skin. In the meantime they have painted their house, changed carpets, invited the Asana twice and wash their clothes including the linen daily. Most frequently the patients are women above 60, but also men can be affected (in older age too). Young people are rather an exception. Even though 'samples' brought are thoroughly examined using a dermatoscop and it is only skin scales that is found, the patient does not believe it. When we recommend them to see a psychiatrist, we lose their trust and they leave for another doctor.

The author of the paper introduces the case study of a patient who was recommended and directed to the psychiatrist office. She refused psychiatric medication pointing at its toxicity and all that is written in the medicine instruction. She was accompanied by her daughter, a nurse, desperate to see her mother's behaviour and not being able to help her. After a long explanation eventually the patient agreed to be treated homeopathically as she had heard this treatment is not toxic. The therapy started by administering Arsenicum Album.

Úvod

Pacienti s tímto postižením se objevují v ambulancích dermatologa poměrně často a již ode dveří hlásají, že byli napadeni nějakým hmyzem či parazity. Eventuálně, že se jim pod kůži dostala cizí tělíska. V krabičce přinášejí usvědčující materiál, jde o kousky kůže, vlasy, vlákna textilií. Jejich přesvědčení o napadení je nevyvratitelné a každé naše racionální argumentace je přivádějí k zoufalství, že jim svět nevěří. A tak cestují od jednoho dermatologa k druhému a svou domácnost opakovaně dezinfikují, zvou deratizéra, mění koberce a všechen bytový textil, opakovaně byt malují, a likvidují tak postupně své síly i peněženku. Rodina, která si s nimi neví rady, se od nich odvrací, a tím se cítí ještě osamělejší a domnívá se, že se do nich stále více zavrtávají.

Co je to deluzionální parazitóza

Deluzionální parazitóza má i jiné názvy např. acarofobie, taktilní halucinóza. Jaké faktory vedou k tomuto onemocnění? Je to věk, pohlaví a sociální situace. Typickým reprezentantem je starší žena žijící osaměle. Je to dynamický proces, může odeznívat a slábnout při zlepšené sociální situaci a může se horšit při prohlubujícím se pocitu osamocení.

Deluzionální pocity se mohou objevit téměř u všech psychiatrických onemocnění – u schizofrenie, paranoidních poruch, depresivních poruch, obsedantně kompulzivních poruch ale mohou se vyskytovat i jako samostatná jednotka, tedy monosymptomatická taktilní halucinóza. V terapii je proto nutná spolupráce s psychiatrem. Problém je ale v tom, že pacient nechápe, proč by měl své kožní problémy řešit psychiatr, a psychiatrickou péči odmítá.

Bývají proto nutné nejprve tři až čtyři návštěvy v dermatologické ambulanci, dokud nezískáme důvěru. Věnujeme se pacientovým kožním problémům a postupně si mapujeme jeho sociální situaci. V této fázi i vědecké učebnice připouštějí použití alternativních terapeutických metod – jako je akupunktura a homeopatie. Pokud není podkladový psychiatrický problém příliš hluboký, může tato terapie i dostačovat nebo nám pomůže ke větší vstřícnosti pacienta k další spolupráci s psychiatrem. Z homeopatických léků se u těchto případů nabízí nejspíše:

Arsenicum album – pro strach a obavy z nemoci, pro odmítání léků, pro jejich hypochondrické až paranoidní rysy. K pocitu osamění přispívá i odměřenost těchto pacientů.

Natrum muriaticum – pro pacienty s převahou depresivní symptomatiky.

Stramonium – pro jeho bludy, fobie a sklon k obsesivně kompulzivnímu chování.

Syphilinum – pro obsesivně kompulzivní sklony.

Thuja – pro pocit čehosi v břiše.

Veratrum album – pro strachy a obsese.

Kazuistika

Pacientka T. E., narozena 1938, se od podzimu 2015 opakovaně objevuje v kožní ambulanci SN pro přesvědčení, že je napadena neznámými parazity, které přináší v kapesníčku. Materiál podstupujeme podrobnému vyšetření dermatoskopem (jde o vlákna textilií a kožní šupiny). Mladá lékařka při první kontrole pacientku objednává do ambulance psychiatra. Na nátlak své dcery – zdravotní sestry – tam dorazí, předepsaná antidepresiva ale doma odmítá užívat.

Znovu se vrací do kožní ambulance s četnými rozškrábanými ložisky v obličejí a na zádech, v místech, kam dosáhne. Důrazně pacientce zakazujeme mytí a drhnutí kůže, které provádí několikrát denně, s tím, že kůži vysušuje a dráždí. Pokud se věnujeme kožnímu problému, je ochotna spolupracovat. Laboratorní vyšetření nevykazuje metabolické odchylky ve smyslu jaterního či renálního postižení ani diabetes, hematologické postižení či poruchu funkce štítné žlázy. Nenacházíme ani známky žádné kožní choroby, která by vysvětlovala pocit svědění.

Doporučeno **Arsenicum album AKH** 3krát 2 tbl. Pacientka je informována, že se nám tato terapie osvědčila a pomáhá jiné pacientce.

Při další návštěvě oznamuje, že s homeopatickými léky ještě vyčkala s mazala se jen mastmi, které dostala. Odradila ji informace v brožuře, že je tento lék vhodný pro hypochondrické pacienty, a to ona přece není. Dostala proto **Arsenicum album** přímo do ruky s vysvětlením a uvedením jeho mnohočetných účinků. Na další návštěvu přichází již bez nových rozškrábaných ložisek, ale vítězoslavně ukazuje stěr kůže s nálezem bakterií – za všechno můžou bakterie, které se na kůži namnožily, ona přece není blázen. Dostala antibiotickou mast na kůži a dále pokračuje v terapii **Arsenicum album**. Její sociální situace je dobrá, dcera se o ni stará a pacientka se stále více zklidňuje, celkově i po kožní stránce. **Arsenicum album** máme v plánu dále 2x 2 tbl. denně nejméně 3 měsíce.

Homeopatické řešení „nevyšetřitelného“ pacienta v ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost

MUDr. Lucie Langová

Abstrakt:

Pracuji jako praktický lékař pro děti a dorost v Mohelnici od roku 2011. S homeopatií jsem se seznámila během mateřské dovolené, kdy jsem byla na pediatrické praxi, kde paní doktorka homeopatii používala – ne často, ale zaujal mě zejména její efekt u potíží, se kterými si klasická medicína nedokázala vůbec poradit. 2 roky jsem pak navštěvovala kurzy Boiron, kde jsem načerpala spoustu vědomostí, ty jsem ale nedokázala ve větším zúročit. Od r. 2012 navštěvuji kurzy AKH a homeopatii jsem konečně zařadila do každodenního života i své pediatrické praxe.

Ve svém příspěvku popisuji 2 případy dětí – chlapců ve věku 3 roky a 9 let, jejichž vyšetření při preventivní prohlídce nebylo vůbec snadné. A také uvádím, jak homeopatická léčba pomohla k další zdárné spolupráci a oboustranné spokojenosti. První kazuistika se týká chlapce, kterého mám ve své péči od jeho narození. Ve druhém případě jde o dítě, které se po rozvodu rodičů přestěhovalo s maminkou k babičce /matce matky/ a které jsem poprvé viděla na devítileté preventivní prohlídce.

Abstract:

I work as a pediatrician in Mohelnice since 2011. I was introduced to homeopathy while I was on my maternity leave during which I took my pediatrician practice. The doctor who supervised me had been using also homeopathy – not often, but I was impressed by its impact especially when treating health problems which classical medicine has no results with. For two years I attended Boiron courses, where I had learned a lot, however was not quite able to use what I had learnt on a larger scale. Since 2012 I have been attending AKH courses and finally I have made homeopathy a part of my daily life as well as my pediatric practice.

In my contribution I describe two case studies of children – boys at the age of 3 and 9, whose examination during the annual physical exam was not easy at all. Also I share here how homeopathic medicine helped further successful collaboration and satisfaction on both ends. The first case study is a boy I have had in my care since he was born. The other case study concerns a child that after his parents' divorce moved with his mother to his grandmother (mother's mother) and whom I saw for the first time at the general medical examination at his age of nine.

Případ 1

Tadeáš narozený 8. 10. 2012 přichází se svojí maminkou na preventivní prohlídku ve 3 letech. Má blondáté kudrnaté vlasy, modré oči, je na svůj věk vysoký, hubený. Během vyšetření je vzdorovitý, nespolupracuje, rozkazuje, křičí, vzteká se, mračí, mluví sprostě, vyplazuje jazyk. Maminka je značně vyčerpaná, přiznává, že takový je i doma, dokonce rodiče bije nebo do nich i kopne.

Sociální anamnéza: maminka ročník 1969, rozvedená, z předchozího vztahu má 21letého syna, otec ročník 1981, svobodný, byt 1+1, do ordinace chodí z počátku oba rodiče s dítětem, později jen matka, oba dítě milují, rozmazlují.

Rodinná anamnéza: matka alergik, astmatik, alergie na antibiotika, pyly, otec matky zemřel na rakovinu, alkoholik, ze strany otce zdraví.

Osobní anamnéza: 3. fyziologické těhotenství /2. porod/, v termínu, císařský řez pro astma bronchiale matky, 2970 g / 49 cm, poporodní adaptace dobrá, ikterus 0, kyčle II bil. – široké balení, upraveno, kojen 7 týdnů, dále pro ublinkávání Nutrilon AR, od narození sekrece z levého oka – Kanamycin, Ophthamo-Septonex, masáže slzného vaku – ve 3 měsících vymizelo. Jednotná preventivní prohlídka ve 3 měsících – lehce seborea, při položení křičí, nespokojen, na bříšku se zlobí, nechce být, ale v náruči klidný, spokojený – doporučen Nutrilon Comfort, Nutrilon AntiColics. Jednotná preventivní prohlídka v 6 měsících – přetáčí se na bříško a zpět, plazí se dozadu, chtěl by chodit, maminka ukazuje, jak se staví na nožky, doporučeno nechat volný vývoj, nestavět. Jednotná preventivní prohlídka v 8 měsících – dle maminky hyperaktivní, stále chce chodit, ale sám se nepostaví, plazí se, začíná se houpat na čtyřech. Jednotná preventivní prohlídka ve 12 měsících – chodí kolem nábytku, sám 2-3 kroky, leze po čtyřech, hyperaktivní, nočník občas s úspěchem, stolice hodně tuhá, první zoubky v 11 měsících, řeč adekvátní věku, očkován řádně, reakce neměl.

Jednotná preventivní prohlídka ve 3 letech – výška 100 cm /75.p./, hmotnost 13 kg /10.p./, 20 mléčných zoubků, 4 horní kariézni, fimóza, jinak objektivně bez nápadností, od 2 let se nepomocuje, zná barvy, písmenka, básničku neumí, jezdí na odrážedle, šlapat neumí, stále má cumel, sebeobsluha 0, řeč dětská, ale srozumitelná, mluví ve větách.

Mamince doporučeno podávat dítěti **Chamomilla recutita AKH** 3krát 1/2 tbl., na předkožku Triamcinolon E, kontrola za měsíc.

Za 3 týdny v ordinaci pro nachlazení – dítě jako vyměněné, klidné, hezky spolupracující, ani doma nemluví sprostě, nevyplazuje jazyk, rodiče nebije. Doporučena dále **Chamomilla recutita AKH** do konce měsíce 3krát 1 tbl., další měsíc 2krát 1tbl., pak ponechat 1krát 1tbl. Dítě jsem viděla od té doby několikrát v ordinaci pro respirační infekt, chování zůstává dobré. Maminka spokojená.

Případ 2

Vítek narozený 31. 8. 2006. Maminka volá, že se přistěhovali z Brna, dostala na mne doporučení, protože syn nemá rád doktory, jestli bychom si nemohli na ně nechat více času. Objednán odpoledne na preventivní prohlídku v 9 letech, ponecháváme na vyšetření 1 hodinu času.

16. 9. 2015 přichází s maminkou /drobná, hubená, úzkostná, hnědé vlasy, hnědé oči, přírodní typ/.

Vítek je na svůj věk vyšší, střední postavy, bledší kůže, nějaké pihy na nose, modré oči, hezké kaštanově hnědé vlnité vlasy, ostříhané v horní části, ofina ustříhnutá až u čela, vzadu dlouhé do půli zad /odmítá se stříhat, ale ofinu si ustříhl sám/.

Vyšetření u sestřičky: mluví hodně a nahlas, patrna vada řeči /sykavky/, vše potřebuje vysvětlit, co a jak se bude dělat. Zvládá se změřit, zvážit, vyšetřit zrak a sluch, během měření tlaku však při nafouknutí manžety ruku vytrhne a utíká ven z ordinace, kde je zahrada.

Vyšetření u mne v ordinaci: po několika minutách se vrací ze zahrady zpět, je v bojovné pozici, špinavý od hlíny a jehličí, míří na nás ostrým klackem, pak opět odbíhá, několikrát se vrací zpět, vyšetření odmítá, bojí se, že mu něco uděláme, nevěří nám, odmítá si sundat triko, kalhoty, lehnout na lehátko... Při pokusu o vyšetření dutiny ústní i přes náležité vysvětlení na mě cení zuby a vrčí, pak opět utíká ven, to se několikrát opakuje, nakonec přichází pomočen, špatně si sundal kalhoty. Během 1,5 hodiny, kdy opakovaně odbíhá a kdy s maminkou doplňujeme anamnézu, se postupně nechává vyšetřit, ale vždy jen něco – poslech srdce, poslech plic, břicho, zuby... Vše s problémem, nakonec však zvládne i vyšetření genitálu, které probíhá bez přítomnosti maminky /ta je ve vedlejší místnosti se zdravotní sestrou/. Během vyšetřování si opakovaně chodí mýt ruce. Zbytek těla špinavý od hlíny mu však nevadí. Maminka do vyšetřování nijak nezasahuje aneb: „Doktore, porad si sám, ale rozhodně bez použití jakýchkoliv donucovacích prostředků!“

Rodinná anamnéza: rodiče zdraví, matka otce kolísavý krevní tlak, otec otce klouby, artróza, otec matky zemřel v 70 letech na karcinom tlustého střeva, matka matky hraniční krevní tlak, sestra matky ekzematik.

Sociální anamnéza: matka ročník 1972, otec ročník 1973, rodiče rozvedeni, toho času 3. třída ZŠ /1-2. třída Brno – dle maminky bez problémů, samé jedničky/.

Osobní anamnéza: 1. fyziologické těhotenství, porod v termínu, porod spontánní záhlavím, 3500g / 50 cm (dle dokumentace 3600 g / 52 cm), poporodní adaptace dobrá (dle dokumentace Apgar skóre 5-7-10), subikterus bez FT, kyčle v pořádku, polohový calcaneovalgus vpravo, kojen 2 roky, očkován řádně, navíc 0, po 4. dávce Infanrix Hib /16. 4. 2008/ na pravé dolní končetině mohutný otok se zarudnutím asi 20cm, afebrilní, psychomotorický vývoj v normě, neštovice prodělal v 1. třídě, v MŠ opakované angíny, ve 3 letech impetigo, čínská medicína s dobrým efektem, hospitalizace 0, v kojeneckém věku pád

z židle - RTG hlavy, přechodně bolesti břicha, průjmy, zácpa – detoxikace dle Jonáše, přechodně bezlepková strava, obtížná zvladatelnost, přechodně logopedie, doporučena discize frenulum linguae, neuskutečněno.

Vyšetření v průběžné preventivní prohlídce v 5,5 letech – v MŠ od 5 let věku, obtížně přivyká novému prostředí, fixován na rodiče, dochází pouze na dopoledne, obecně má potíže s přizpůsobováním, s kreslením začal teprve nedávno, často nemocný, přichází na doporučení MŠ, i při zápisu do školy se jevil jako nezralý – neudrží pozornost. Z vyšetření – tělesně vyspělý, odmítá pracovat sám s psychologem, vyšetření je přítomen otec, dyslalie /R, Ř, L/, většině slov jde přitom dobře rozumět. Od počátku je nadměrně živý, nevydrží dlouho u úkolu, je nutno jej neustále usměrňovat a navracet k původní činnosti. Projevuje tendenci ovlivňovat průběh vyšetření – plnit úkoly jinak, než zní instrukce. V základních datech se převážně orientuje, napočítá do 8, barvy zná, zaměňuje pravou stranu za levou, po upozornění se již dokáže zorientovat /ukazuje správně na části těla/, na formátu se neorientuje. Grafomotorika je na nízké úrovni, úchop psací potřeby nesprávný a dosti neobratný, užívá levou ruku. Kresbu postavy nezvládne, napodobení jednodušší předlohy zvládá, obtížnější předlohu se pokusí napodobit, avšak dost neobratně. Lateralita zjištěna neurčitá /nevyhraněná dominance ruky, oko je levé/.

Závěr: zjištěna emoční a sociální nezralost, dále nevyzrálá grafomotorika, nízká práce schopnost, vícečetné vady výslovnosti, dop. odklad školní docházky.

Alergologická anamnéza: 0

Farmakologická anamnéza: Bachovy kapky, **Stramonium** /noční děsy/, Baktevir, Levamin

Jednotná preventivní prohlídka v 9 letech – objektivní nález výška 139,5 cm /75.p./, hmotnost 29 kg /25-50.p./, krevní tlak 112/86, pulz 108, zrak i sluch v pořádku – VODS 5/5, 6m-VS-6m. Eutrofický, páteř přímá, držení těla správné, hrdlo klidné, chrup ve výměně, zdravý, uzliny nezvětšené, štítná žláza nehmatná, akce srdeční pravidelná, dva ozvy ohraničené, dýchání sklípkové bez vedlejších fenoménů, břicho bez patologických znaků, játra a slezina nezvětšeny, kůže čistá bez exantémů.

Závěr: zdravý, sykvavky, četné psychické potíže, obtížná zvladatelnost, nechce stříhat vlasy, depresivní.

Doporučena **Silicea AKH** 3krát 1 tbl., **Aurum metallicum AKH** 3krát 1tbl.

Další vyšetření v ordinaci za 9 dnů s nachlazením. Vítek komunikuje, nechá se vyšetřit, je veselejší, uvolněný, dle maminky lépe spí, není tak smutný, aktivnější. Vyšetření jsme zvládli i za normálního chodu ordinace, bez zdržení dalších pacientů v čekárně!

Podstata role pacientovy psyché při homeopatické diagnostice

Mgr. Jiří Moskala, MPA

Abstrakt

Jádrem příspěvku je popis případů několika pacientů, u kterých i psychické problémy (mnohdy motivované dávnější anebo nedávnou traumatickou minulostí) podstatným způsobem ovlivňovaly jejich zdravotní stav. V jednom případě nebylo možné s pacientem konzultovat jeho problémy při osobním setkání, proto bylo využito elektronické komunikace. Citace z e-mailové korespondence pak slouží i jako názorný případ toho, jakým způsobem se v psaném textu projevuje jeho konstituční typ. Ve všech případech se nasazením vhodné homeopatické léčby podařilo zlepšit zdravotní i psychický stav pacientů.

Abstract:

The essence of the contribution is a description of cases of several patients, whose mental problems were seriously impacting their health condition (often caused by more or less recent traumatic past). In one case it was not possible to interact with the patient in person to consult his problems, that is why we used electronic communication as an option. Citation from an email correspondence serves here as an evidence of how a constitution type can show itself in a written discourse. In all the cases the applying of homeopathic treatment helped to improve health condition and a mental state of the patients.

Úvod

V úvodu prezentace mých případů bych rád vyjádřil svou úvahu a pohled na homeopatickou léčbu, a to s ohledem na téma kongresu „*Původ všech nemocí hledíme v hlavě*“, přičemž svůj názor na tuto věc jsem už naznačil během svého vystoupení v rámci podzimních Homeopatických kazuistik v Ostravě.

Domnívám se, že člověk nemá jen své fyzické a psychické, to je zjednodušeně řečeno tělo a psychiku (v pojetí klasické psychologie), ale je tvořen třemi dimenzemi. Tělem, psychikou a duší, to znamená, že má svou úroveň tělesnou, psychickou a duševní. Podotýkám, že v mých úvahách není pojem „duševní“ totožný s pojmem „psychický“. Duševní úroveň je něco více, je pro léčbu úrovní složitější, ale také i pro léčbu podstatnější. Domnívám se tak proto, že je pro léčbu klienta velmi důležité vždy zjistit, co se u klienta dělo před projevem nemoci zvláště v dimenzi duševní.

Pokud se objeví zdravotní problém pouze na úrovni tělesné, je léčba poměrně jednoduchá, pokud je na úrovni psychické (tréma, stres, klasické psychické problémy apod.), je léčba složitější. Tyto problémy se mohou projevit i na úrovni tělesné. Nejsložitější zdravotní problémy (špatně léčitelné) však vznikají, jestliže je dotčeno duševno, zasažena duše, a to takovými emocemi jako je pocit zrady, křivdy, ponížení, uražení, zlost, smutek, popř. hluboký

smutek z důvodu ztráty milované osoby apod. Odrazem jsou pak zdravotní problémy na úrovni nejen duševní, ale i ty, které mají dopady na úroveň psychickou a tělesnou.

Domnívám se, že jestliže při léčbě právě takovýchto problémů nenajdeme, nezjistíme, co se stalo, co se událo na úrovni duševní, nemůžeme efektivně řešit ani problémy na úrovni tělesné.

A nyní již k mým klientům a jejich léčbě.

Léčba akutního zánětu močového měchýře paní Lidky.

Obrátila se na mne paní Lidka, profesí zdravotní sestra, ve věku 58 let s tím, že má asi zánět močového měchýře, močových cest. Uvedla, že má v moči krev, že ji pálí v močových cestách, že je slabá, vyčerpaná a má teplotu. V telefonickém rozhovoru mi také uvedla, že den před vznikem problémů měla nepříjemný rozhovor se svou dlouholetou kamarádkou, zrovna když vycházely z kostela po mši. Kamarádka jí vyčetla její přístup k ní v konkrétní věci, kterou spolu dříve řešily, a tak ji určitým způsobem ponížila, dotkla se jí. Vše bylo tak nečekané a rovněž nevhodné. Zranila ji její kritika a nečekaný slovní útok, a to zcela neoprávněný. Dále mi řekla, že sama nechtěla na nečekaný výpad reagovat, jelikož to v dané chvíli vnímala jako nevhodné. Nechtěla se hádat a řešit problém, konflikt, zrovna po mši před kostelem. Hrozně ji to mrzelo a bylo jí líto, že kamarádka ji tak nečekaně a nevhodně napadla. Byla ze situace smutná, ale také našťvaná, že nemohla reagovat okamžitě a bránit se.

Když jsem uvažoval o volbě vhodného homeopatického léku, spojil jsem ve svých úvahách jak informaci o fyzických problémech, které mi popsala, tak, a pro mne hlavně, informaci o konfliktní situaci, kterou klientka bezprostředně před vznikem fyzických problémů prožila. Přičemž ona sama na výše popsanou slovní ataku adekvátně a sobě vlastním způsobem nereagovala. Dohodli jsme se na užívání homeopatik **Arsenicum album AKH** 5krát denně 2 tbl. a **Staphysagria 15CH** 3krát denně 5 kul. Už po několika hodinách mi volala, že se cítí lépe, teplota byla na ústupu. Řekla mi, že po dvou hodinách jednoznačně cítila, jak se vše zlepšuje. Za dva dny byla zcela v pohodě. Vrátila svému kolegovi lékaři antibiotika, které jí dal, ale které ona neužívala s tím, že jí pomůžou homeopatika.

Léčba bolesti žaludku pana Václava.

Obrátil se na mne pan Václav (69 let) s tím, že má spoustu zdravotních neduhů, které ho trápí už několik měsíců. Bolel ho žaludek, konkrétně podle jeho vlastních slov „solar plexus“, a to údajně většinou bez souvislosti s požitou potravou. Lékaři vyšetřeními žádný problém nezjistili (sonografie, rentgen, gastrokopie). Pálily ho také nohy, a to lýtká a prsty u nohou. Psychicky se cítil dobře. Mimo jiné uvedl také, že je zimomřivý. Po osobním rozhovoru jsme se dohodli na tom, že si s ohledem na vzdálenost budeme další informace předávat e-mailem a telefonicky. Z rozhovoru i z rozboru e-mailové komunikace jsem usoudil, že se jedná o

konstituční typ *Arsenicum album*. Na správnost tohoto předpokladu poukazovaly rovněž pocity pálení, zimomřivost a pořádkumilovnost klienta. Vše muselo být přesné, pravidelné, dochvilné atd. Proto jsem nasadil **Arsenicum album AKH** a doporučil jsem užívat 3krát denně 2 tbl. Jelikož klient zmínil, že v uplynulém roce užíval několikrát antibiotika a měl problémy se žaludkem, doporučil jsem k tomu užívat **Nux vomica 9CH**, a to 3krát denně. Po několika dnech léčby mi klient napsal e-mailem, že vše je podstatně lepší:

„Dobré ráno Jirko, nechci rušit přes víkend. Dobral jsem arsenicum... a zatím si myslím, že to zabralo. U nohou se výrazně snížila bolest a i s tím žaludkem je to lepší. Teď dobírám "nux" a ozvu se až doberu. Musím konstatovat, že se cítím mnohem líp. Moc děkuji za rady. S pozdravem...“

Po dvou týdnech si už nestěžoval ani na pálení nohou, ani na bolesti žaludku. Celkově se dnes cítí podstatně lépe. Homeopatika **Arsenicum album AKH** poctivě užívá průběžně dále dle aktuálního zdravotního a psychického stavu.

V e-mailových rozhovorech také uvedl, že v předchozích měsících řešil v práci pocit velké křivdy, kdy ho po mnoha letech šéf donutil k ukončení pracovního poměru, a to tak říkajíc „nevkusným“ způsobem. To se ho velmi dotklo a ponížilo, jelikož si to dle jeho názoru nezasloužil. Hodně se tím trápil a vnímal postup svého šéfa jako velkou křivdu na něm spáchanou. Ale nijak to neřešil, nestěžoval si, pouze přijal, včetně zmíněných pocitů křivdy a ponížení. S ohledem na tyto skutečnosti, kdy své emoce šéfovi nikdy nedal najevo a nebránil se, jsem mu doporučil 3krát denně užívat homeopatika **Staphysagria 15CH**. Po měsíci léčby konstatoval pak celkové zlepšení psychiky.

Následně mi sdělil, že by byl rád, kdybych mu pomohl s lipomy, jež měl v různé velikosti a ve větším počtu po celém těle. Vzhledem ke všem okolnostem a hlavně k problému samotnému jsem mu doporučil užívat **Lycopodium AKH**, **Solidago AKH** a **Thuja AKH** vše 3krát denně 2 tbl. Jelikož se jedná o krátkou dobu užívání, věřím, že o pozitivním výsledku léčby budu moci informovat v průběhu kongresu.

Léčba bolesti kolen a astmatu pana Aleše

Kontaktoval mne mladý 21letý muž s tím, že ho několik let trápí kolena a vůbec ho pobolívají velké klouby. Stěžoval si, že mu v nich praská, křupe a také že má astma a několikrát prodělal něco jako infarkt, rozuměj symptomy typické pro infarkt. Přičemž i po vyšetření akutního stavu v nemocnici bylo konstatováno, že se o infarkt nejednalo. Lékaři však nezjistili příčinu stavu a uvažovali, že by snad důvodem mohl být problém s páteří.

Během osobní schůzky s mladým mužem, jsem mohl zjistit, že je vyšší a mohutnější postavy. Nesmělý, uzavřený, nedůvěřivý, přitom jistě hodný a spíše introvert. Všude chodil s maminkou. Doporučil jsem mu užívání léků **Calcarea carbonica AKH** a **Grafites AKH**. Nebyl jsem si jednoznačně jistý konstitučním typem, jelikož jeho matka je *Calcarea carbonica* (znám ji), ale on se mi více jevil jako *Graphites*. Proto jsem nasadil oba léky. Doporučil jsem mu užívat oba léky v dávkování 3krát denně 2 tbl. Jsme denně v telefonickém a e-mailovém

kontaktu. Po jednom dni léčby mne informoval, že se po dlouhé době u něj objevila zmiňovaná „srdeční“ ataka podobná projevům běžně se vyskytujících u infarktu. Naštěstí trvala asi jen 15 minut. Napadlo mne, že homeopatika začínají zabírat, a že se tak začíná skutečně léčit.

Po pěti dnech léčby mi oznámil, že má zápal plic. Navštívil plicní lékařku, která mu zápal diagnostikovala a předepsala antibiotika. Vysvětlil jsem mu, že zřejmě začala homeopatická léčba dýchacích potíží, a že pokud nebude mít teplotu a stav se nezhorší, mohli bychom zkusit nejdříve vyléčit onemocnění homeopaticky a s antibiotickou kúrou počkat, abychom problém, který se dostal do akutní fáze, „nepotlačili zpět“.

Začal užívat **Calcarea carbonica AKH** a **Grafites AKH** 10 tablet rozpuštěných ve 3 dcl vody, kterou popíjel v průběhu celého dne. Postupně s každým dnem se stav zlepšoval. Zmírnil se kašel, dýchání nebylo tak obtížné a teplotu už neměl. Za další čtyři dny pak za mnou přišel s tím, že má stále „chraptivý dech“. Jeho maminka mi řekla, že se jeho problémy s dýcháním zhoršují vždy za vlhkého, sychravého počasí. Ke všem stávajícím homeopatikům jsem mu přidal **Dulcamaru AKH**, kterou měl užívat rovněž rozpuštěnou ve vodě. Jeho stav se nadále zlepšoval a upravoval.

V dalších třech dnech jsme **Dulcamaru AKH** zaměnili za homeopatikum **Allium cepa AKH** které užíval po tři dny opět rozpuštěné ve vodě, co by homeopatický mix. Výměnu jsem provedl na základě další náhodnou získané informace, a to že mu při astmatických záchvatech vždy tekla voda z nosu a kýchal. Tyto symptomy odpovídají přípravku **Allium cepa**, který navíc pomáhá při léčbě plicních onemocnění. Ačkoliv ještě léčba není zcela ukončena, věřím, že o pozitivních výsledcích budu moci informovat na kongresu.

Uvádím ještě poslední mně zaslano SMS zprávu maminky pana Aleše ohledně jeho zdravotního stavu:

„Dobré ráno, mi je dobře. Aleš se cítí taky dobře. Dýchání je lepší, změřil si teplotu a nemá. Je vidět i slyšet, že je lepší. Jsme moc rádi. Děkujeme.“

Paní uvádí: „...mi je dobře...“, protože léčím i ji. Rozpouštíme žlučnickové kameny, aby nemusela na plánovanou operaci. Zatím (po třech týdnech užívání homeopatik) se největší kámen o průměru 4 cm zmenšil na průměr 2,7 cm. Malých kamínků o průměru 0,5 cm podstatně ubylo. Vše odchází stolicí, což bylo a je viditelné. Výsledky léčby sledujeme a prověřujeme prostřednictvím sonografického vyšetření. Operaci má plánovanou na začátek dubna. Věřím, že do té doby problém zvládneme.

Mé zkušenosti s homeopatickou léčbou psychických nemocí

MUDr. Naděžda Stauderová

Abstrakt

Ve většině případů mne vyhledají pacienti s panickou poruchou, depresivními stavy a agorafobií. U těžších případů najdeme genetickou zátěž v anamnéze, ale u mnohých jde o stavy, které vznikly akutně, na základě nepříznivé momentální životní situace. Neshody na pracovišti, v rodině, ztráta práce, životních jistot a podobně.

U dětí se setkáváme nejčastěji s případy agresivity, vzteku a hysterie.

Předkládám tři kazuistiky dětské a sedm dospělých.

V léčbě jsem použila především tyto léky: Aconitum, Argentum nitricum, Ignatii, Carcinosinum, Lachesis, Nux Vomica, Aurum metallicum, Medorhinum, Hyoscyamus, Staphysagria.

U dědičných psychických nemocí jako maniodeprese, schizofrenie, psychopatie se domnívám, že nejdou homeopatií vyléčit, a proto vždy trvám na tom, aby nemocný nadále navštěvoval psychiatra a užíval doporučenou alopatickou léčbu. Samozřejmě se mu ale snažím vyhledat i celkový homeopatický lék, kterým léčbu doplním.

Abstract: My experience with homeopathic treatment of patients with mental problems

In the prevalent number of cases patients with panic disorder, depression and agoraphobia come to my office. In more serious cases there is a genetic burden in family anamnesis, however in a number of cases it is conditions that are acute and originate in adverse life situation as is at the moment. Disagreements at work, in family, a loss of job, a loss of life certainties etc.

In children there are most often cases of aggression, anger and hysteria.

I follow up with three case studies of children and seven case studies of adults.

As to treatment I have used mainly the following remedies, namely Aconitum, Argentum Nitricum, Ignatii, Carcinosinum, Lachesis, Nux Vomica, Aurum metallicum, Medorhinum, Hyoscyamus, Staphysagria.

In the case of hereditary disease such as bipolar disorder, schizophrenia and psychosis I believe it is not curable with homeopathic remedies, so I always insist on the patient to continue his visit with a psychiatrist and to follow a recommended alopatic treatment. At the same time I try to find an adequate constitutional homeopathic remedy, which is to supplement the cure.

Úvod

Ve většině případů jde o panickou poruchu, depresivní stavy a agorafobii. U těžších případů najdeme genetickou zátěž /sebevražedné pokusy, sebevraždy v rodině, podobné potíže, jako má nemocný/. V důsledku životních podmínek, vzrůstajícího strachu ze ztráty práce a neschopnosti se uživit se objevují přechodné depresivní stavy, panické ataky a psychické potíže i u lidí, kteří žádnou dědičnou zátěž nemají.

U těžkých případů léčených psychiatrem, jako je maniodeprese, schizofrenie apod., trvám na návštěvách u psychiatra a na užívání jím doporučených léků. Samozřejmě se snažím vyhledat nemocnému i homeopatické léky, kterými léčbu doplním.

U dětí se setkáváme nejčastěji s příznaky agresivity, vzteku, hysterie a dalších poruch chování.

Předkládám tři případy dětí a pět případů dospělých.

PŘÍPADY DĚTÍ

Případ č. 1

Přišel za mnou s babičkou před rokem a půl. Měl tehdy dva a půl roku. V anamnéze porod spontánní, koncem pánevním, porodní hmotnost 2 400 g, výška 50 cm, po porodu tachypnoe, akrocyanóza, meléna a pervitin ve smolce. Lehká nezralost, hyperbilirubinémie. Matka závislá na pervitinu. Matka abúzus pervitinu. Dítě je v péči babičky asi 1 rok. Spí v genupektorální poloze, koulí hlavou ze strany na stranu, po půlnoci se vzbudí, řve na celé kolo, bouchá hlavou do zdi, noční enuréza. Pomočuje se však i přes den, je negativistický, umíněný, udeřil na chatě starou paní. Vše si "vyřve".

Terapie: jako první lék dostal **Hyoscyamus 200C** ob den.

Chlapeček se zlepšil. Babička mi sdělila, že noční děsy ustoupily a kolébání se zmírnilo. Měl ještě strachy z větru, dělobuchů, deště, hadů a bouřky. Enuréza trvá, koulí hlavou dál.

Terapie: léčbu jsem doplnila o **Medorhinum 200C**.

Chlapeček v současnost bere **Hyoscyamus 1M** 2krát týdně a 1krát za 14 dní **Medorhinum 1M**. Jeho stav se stále, i když pomalu, zlepšuje.

Medorhinum

- strach z neštěstí, z potíží, strach, že se něco přihodí
- strach ze tmy, strach ze smrti
- neklid nohou, celkový neklid

- okusování nehtů, koulení hlavou ze strany na stranu
- spaní v genupektorální poloze
- zlepšení u moře
- pláč při mluvení
- slabá paměť, ztráta nitě hovoru

Hyoscyamus

- strach být sám, pocit akutního strachu a paniky
- delirium se podobá **Bella-donně** i **Stramoniu**, ale střídá se silné blouznění s mírným
- obličej je bledý, je lékem spíše chronické mánie
- je podezřívavý, má strach, že bude otráven, nevezme lék, má podezření, že je to jed
- **Bella-donna** má silné blouznění, je zuřivá v manickém stavu
- oba mají křeče a svalové záškuby, **Bella-donna** má rudý obličej
- **Stramonium** má divoké delirium s rudým obličejem a vedoucím symptomem je upovídánost
- **Hyoscyamus** je nejvíce otupělý, **Bella-donna** je uprostřed nich

Případ č. 2

Holčička přichází s maminkou pro extrémní žárlivost na mladší sestru, přecitlivělost a poruchy chování. Je jí nyní 8 let a sestře je 5 roků. První potíže pozorovali po narození sestry, tehdy měla 3 roky. Nyní s ní není doma "k vydržení". Někdy se chová jako dospělá, jindy jako miminko, šišlá, pláče. Pak zase po nich doma křičí, ječí, chová se jako genius, je náladová, neochotná, pracuje "jen za odměnu", jinak si neuklidí ani hračky. Ve škole to nedělá, nejsou tam problémy. Byla ale vždy trucovitá a bouchala pěstičkami, když nebylo po jejím. Kamarádí se s holčičkou, která uhodila i paní učitelku, jí samotné taky ublížila – topila ji v bazénu, držela jí hlavu pod vodou. V rodině se vyskytují tyto nemoci: cukrovka, nemoci srdce, revmatismus a etylismus.

Terapie: **Nux vomica 1M** 1krát týdně.

Stav se zlepšil, ale přetrvává žárlivost na sestru.

Terapie: **Ignatia amara 200CH** 3x týdně.

Přišla až po roce. Maminka udává, že předchozí potíže nejsou tak zjevné, žárlí trochu, doma už se nechová "jako generál", ale sužuje je řečmi, že se jí nechce žít! Navíc maminka udává, že holčička má strach, že se otráví houbami, bojí se hub i pohledu na ně. Má strach z mimozemšťanů. Pije velké množství studených džusů, stále mluví a mluví a něco trhá. Když dostane vztek, zbledne, ječí a stále někoho kritizuje.

Terapie: **Aurum metallicum 200CH** 2krát týdně.

Naposledy jsem ji viděla vloni v lednu. Nevím tedy, jak se jí daří nyní. Ale v rámci diferenciální diagnostiky možno uvažovat o **Hyoscyamu** a **Veratrum album**.

Veratrum album:

- mánie s touhou trhat a řezat věci
- náboženská i milostná mánie
- studený pot na čele – vedoucí symptom
- křeče, mdloby, ledová studenost, bledost
- strach z otrávení (jako **Arsenicum album**, **Rhus toxicodendron**, **Lachesis mutus**)
- mluví o chybách druhých a přeceňuje sám sebe.
- děti předčasně dospělé a filozofující

Případ č. 3

Holčička, kterou mám v péči více jak 4 roky. Má tiky a dechové obtíže. Přišla ve věku 7 let s maminkou. Potíže začaly ve školce, když děti začaly navštěvovat kurzy plavání. Aby poslouchaly, byly děti strašeny slovy: "Hodíme vás do velkého bazénu a neskočíme pro vás!" Objevily se oční tiky a potíže s dechem, nemůže se "dodechnout" ani zhluboka nadechnout. Holčička je hodná, poslušná, bojí se hluku, křičících žen. Bojí se ve větru, padajících větví, má strach, že spadne strom – Thuja.

Terapie: **Ignatia 30** a **200CH**, poté vymizely dechové potíže. Tiky se vytratil poté, co využívala **Thuja 200CH** 1krát týdně po dobu 3 měsíců.

Po 4 letech přišla s prosbou o pomoc. Má nyní bolesti břicha, všechna vyšetření u paní doktorky vyšla negativně. Tréma, strach ze zkoušek, chtěla by na víceleté gymnázium.

Terapie: **Argentum nitricum 200CH**. Potíže vymizely do 2 měsíců.

Ignatia amara:

- lék paradoxů
- přecitlivělost všech smyslů
- sklon k mdlobám, křečím
- onemocnění ze žalu, z urážky, ze zklamání v lásce
- vzdychá, nemůže se dodechnout
- pocit hroudy v krku
- tiky, cukání kolem úst u dětí, které bývají soucitné, sentimentální, hysterické, mohou mít i křeče ze strachu.
- lék na proměnlivé nálady a tichý smutek

PŘÍPADY DOSPĚLÝCH

Případ č. 1

Tohoto příjemného, upřímného, nemocného mám v péči více jak 10 let. Původně docházel do mé ordinace s vyššími jaterními testy, hepatomegalií. Vše zjištěno u praktického lékaře při preventivním vyšetření. Také glykémie byla vyšší (5,8 – 6,2). Jeho tatínek má cukrovku. Nemocný pracuje v lese. Je typ Sulfur, horkokrevný, snadno se rozčílí, hned to zapomene.

Terapie: **Sulphur 200CH** 1krát týdně a v průběhu 1 roku se stav upravil, vše v normě.

4 roky byl bez obtíží a nic neužíval. Pak opět přišel. "Mám problémy v práci, můj stav se opět zhoršil! Mám vztek, že bych někoho zardousil! Jsem nervózní a pořád křičím," uvedl už ve dveřích.

Terapie: **Sulfur AKH** denně 1 tabletu a do 6 týdnů byl bez obtíží.

Po roce se obtíže vrátily. V zaměstnání se to nelepší, vztahy jsou tam stále napjaté. Už nenadává, ale: "Bil bych se!"

Terapie: **Sulphur 200CH** 1krát týdně a **Lachesis 200CH** 3x týdně. Opět se rychle zlepšil.

Ale počátkem léta minulého roku se objevily deprese. Už se mu vůbec nechce do práce, schovává se v posteli, má pocity strachu z lidí, z pracovních povinností. Firma v prosinci 2015 končí, neví, co bude dál.

Terapie: **Sulphur 1M** u mne 1 dávka, doma **Lachesis 200CH** obden. Při kontrole za měsíc není zlepšení, nespí, bojí se všeho možného, potí se, dostal od lékaře Xanax, ale je také bez efektu. Bolí ho i svaly a klouby.

Terapie: **Sulfur AKH** denně, po vybrání **Sulfur 200CH** 2x týdně, **Rhus toxicodendron 30CH** 2krát denně.

Deprese vymizela do 4 měsíců. Pacient byl dekompenzován při vážných potížích v zaměstnání.

Lachesis mutus:

- nesnáší sevření
- rychle chápe, rychlé změny témat, výřečný
- v depresi smutný, nešťastný, zoufalý
- bolesti hlavy ze slunce, návaly krve do hlavy
- mentální vyčerpání se zhoršením po ránu po vyspání – vyspí se do nemoci
- nesnese sebemenší tlak

Sulphur:

- lokální překrvení, návaly a sklony k městnání
- pálení
- zápasí o "ego a čest"
- má pocit chudoby a touží vydělat peníze, aby chudobu překonal
- zvědavý, citlivý na kritiku
- pohrdání a urážky
- lhostejný k tomu, jak vypadá

Případ č. 2

Je mým pacientem již dvacet let. V roce 1996, když přišel poprvé, trpěl paradentózou a chronickou pravostrannou otitidou. Potíže v průběhu roku byly vyléčeny.

Terapie: užíval **Mercurius solubilis** a **Sulphur**.

Po 4 letech trochu přibral na váze, má vyšší cholesterol a vyšší jaterní testy. Přejídá se, ví, že jí nezdravá jídla a že má málo pohybu. Stav se upravil, držel lehkou dietu.

Terapie: **Antimonium crudum** a **Sulphur**.

V roce 2004 (opět po 4 letech) otitis externa l. dx, ucho svědí, vlhne, je nyní zimomřivý a chce maso.

Terapie: **Graphites 200CH** obden a na další 4 roky se opět uzdravil.

V roce 2008 mne tradičně navštívil, měl opět vyšší cholesterol, lipidy, projevy dny, které léčil Miluritem, opět nadváha, jaterní steatóza. Nejvíce ho ale trápily problémy v práci, byl tam nespokojen, nestačil tempu, v práci fungoval na 100 % a pak byl velmi psychicky unavený.

Terapie: **Kalium phosphoricum 200CH** 2krát týdně a **Phosphorus 30CH** 2krát denně.

Dostavil se po dvou letech, stále užíval **Phosphorus 30CH**, velmi mu pomáhal. Zhubnul a pracuje na zahrádce.

Terapie: **Phosphorus 30CH** dle potřeby.

Kontrola po 3 letech. Nedaří se mu v práci, nezvládá tempo, má panický strach z práce, má svírání na hrudi, v noci se budí strachem z obav, co bude v práci, má pocit, že se udusí. Nejlepší náladu má v pátek odpoledne.

Terapie: **Phosphorus 200 CH** 1x týdně. Zlepšil ho, ale jen na chvíli.

Po půl roce se pacient nervově zhroutil, navštívil psychiatra. Diagnóza: panická porucha, deprese, vypráví, že mu bude v lednu 52 let a že se obává, aby ho nepostihlo to, co jeho otce ve stejném věku, kdy tatínek dostal výpověď z práce a pak byl "ponížen" – musel pracovat jako skladník, přitom byl před tím ve vedoucí funkci.

Terapie: **Staphysagria 50M** a domů placebo.

Při další kontrole sděluje manželka, že další den po podání léku u mne se prudce zhoršila deprese, ale za další 3 dny skokem zmizela. Odešel z práce, která ho stresovala, našel si jinou klidnou práci, musí sice dojíždět, ale je v pohodě. Jen se mu vrátila paradentóza, se kterou ke mně přišel před 20 lety.

Staphysagria:

- snaha zachovat si důstojnost, přestože je urážen a ponižován
- snaha ovládat se za každou cenu
- strach z pádu z "vysokých míst!
- hemiplegie ze vzteku
- může mít dva extrémy: výbuchy vzteku, nebo potlačené emoce

- onemocnění z potlačeného vzteku
- chorobně citlivý
- strach z finanční ztráty

Phosphorus:

- celkový neklid, nervozita, nevydrží stát ani sedět
- pálení (ústa, žaludek, střevo, mezi lopatkami)
- apatický, odpovídá zmateně, snížená vitalita ze zármutku, odpovědnosti nebo zvýšené duševní námahy
- velké úzkosti a neklid
- bojí se zůstat sám

Případ č. 3

Nemocná mne navštěvuje asi 3 roky. Přišla pro panickou poruchu, která začala po smrti tatínka. Dispozice v rodu mají, úzkosti měla její babička i matka. Oba rodiče zemřeli na rakovinu, ale i babička měla karcinom prsu a srdeční onemocnění. Má úzkosti a neví z čeho. Ztěžknou jí nohy, sevře se žaludek, objeví se pocení rukou a strach, že je blázen. Strachy, že by mohla někoho zabít nebo že by mohla skočit z okna. Bojí se tmy, úzkých prostor, duchů a čarodějnic. Miluje sladkosti. Baví ji četba, psychologie, filozofie, duchovní věci, homeopatie. Bere léky předepsané psychiatrem, brala také homeopatika, už neví, která. Má dvě děti, v těhotenství léky nebrala. Bojí se, aby se jí nemoc nevrátila, tak bere léky od psychiatra stále. Po každém porodu měla ataku nemoci.

Terapie: **Argentum nitricum 200CH** denně. Na kontrolu nepřišla.

Přišla až po dvou letech. Byla rok bez léků, jen na homeopaticích, ale pak se jí nemoc vrátila, tak zase rok brala Setralin. Zhoršila ji údajně nemoc dítěte. Má potřebu nějaké činnosti, chce něco smysluplného dělat, být stále v pohybu, baví ji pomáhat lidem a pracovat s dětmi. „Je hrozné být v klidu, když se ty myšlenky na mne tak valí!“ Je pečlivá a starostlivá, pořádkumilovná a teplo ji zlepšuje.

Terapie: **Arsenicum album 200CH** a už jsem ji více jak rok neviděla.

Arsenicum album:

- mučivá úzkost a neklid, které pacienta ženou z místa na místo

- náhlé vyčerpání, žízeň a dušnost
- zlepšení teplem
- má strach ze smrti, ale je přesvědčen, že mu stejně nikdo nepomůže
- neklid, pálení, zhoršení o pľlnoci

Případ č. 4

Pacientka s depresivními stavy. V rodinné anamnéze: sebevražda jejího otce oběšením. Přišla v létě v akutním stavu. Její manžel chodí ke mně více jak 20 let. O manželce se nikdy nezmiňoval. Když přišel poprvé za mnou, léčila jsem jeho zažívací potíže a bolesti páteře v souvislosti s oběšením manželčina otce. Paní přišla, sdělila mi, že se cítí "hrozně", že stále jen civí a nic nedělá. Byla v ústavní léčbě, ale bylo jí tam špatně. Byla sama na pokoji, říkali, že je přecitlivělá. Brala Bachovy esence, ale točila se jí z nich hlava. Doma jde manželovi "na nervy", mravenčí jí ruce a je jí špatně. Dostala Lomotrigin, kdosi jí dal **Gelsemium serpenvirens 9CH**, **Aurum metallicum 15CH**, to jí nedělalo dobře. Psychiatr jí dal také **Natrium muriaticum 15CH**, ale to jí taky nepomohlo. Vadí jí kouř z cigaret, hrozně jí buší srdce a má dechové obtíže.

Terapie: **Ignatia 200CH**, ale nic jí to nepomohlo.

Přišla za týden, tak, jak jsem ji pozvala. Měla stále úzkosti a neklid, stažený žaludek, nemohla jíst, vadil jí hluk. Doma brala Lexaurin. Měla strach, že bude muset do léčebny, nevěděla si rady.

Terapie: **Argentum nitricum 1M** denně a kontrola za týden.

Nepřišla. Manžel se dostavil sám, tvrdil, že se deprese prohlubují, nechce vstávat z postele.

Terapie: **Phosporicum acidum 1M** a návštěva psychiatra. Nešli tam. Manžel přišel až po roce a sdělil, že žena spáchala sebevraždu skokem pod vlak. Byl sám ve špatném stavu, dostal léky. Je to již více jak půl roku, dosud nepřišel. Nevím tedy k případu nic bližšího.

Homeopatická typologie jako praktický rádce v otázkách partnerských vztahů

MUDr. Alexandr Fesik, Mgr. Kristina Kačmarská

Abstrakt:

Po homeopatických lécích sahá převážná většina odborníků i laiků tehdy, když je třeba napravit fyzické, popřípadě psychické zdraví. Potenciál homeopatické vědy je však mnohem větší. Vhodně zvolenou léčbou může homeopatie pomoci v partnerských vztazích. Umožní „pacientovi“ najít vhodného partnera a vytvořit dobrý vztah, zkvalitnit vztah stávající, ukončit vztah destruktivní a nefunkční nebo zabránit rozpadu vztahu (smrt, rozvod, rozchod). Homeopatie totiž umí člověka stabilizovat a kompenzovat po stránce jeho psychických procesů, obsahů i stavů. Může zmírnit vývoj patologické složky osobnosti a vyhrocení rysů jedince do ničivých extrémů. V neposlední řadě je homeopatie obrovským zdrojem informací. Dá člověku možnost poznat sám sebe, svého partnera, zanalyzovat svou situaci, vyřešit ji a dostat tak zdravému, spokojenému životu, plného hezkých a šťastných okamžiků.

Abstract: A homeopathic typology as a practical guide to partnerships

Homeopathic remedies are used by a majority of experts and laymen in those cases when there is a need to make corrections in physical or mental health. The potential of the science of homeopathy is however so much more than that. A well-chosen homeopathic treatment can be of great help in partnerships too. It can enable the “patient” to find a suitable partner and build a fulfilling relationship, it can help to improve an existing one, end a destructive or dysfunctional relationship or prevent an existing partnership from falling apart (death, divorce, break-up). What homeopathy can do is to stabilize a person and to compensate them in terms of their mental processes, content and states. It is able to moderate the development of the pathogenic part of the personality and an escalation of personal traits into extremes that are destructive. Last but not least, homeopathy is an immense source of information. It enables a person to get to know themselves, their partner, to analyze their situation, find a solution and live a life that is healthy, fulfilled and rich in nice and happy moments.

Úvod

O homeopatii většina současníků dovede říct, že může nebo se pokouší vrátit člověku zdraví. Někdo je o tom přesvědčen víc, někdo míň. Někdo se o tom přesvědčil na vlastní kůži, někdo o tom „placebu“ nechce ani slyšet. Je to různé. Ale i ti, kterým homeopatie skutečně pomohla vyřešit – dokonce i velmi závažné zdravotní problémy – ani netuší, že dovede pomoci i v oblasti partnerských vztahů. Právě tato přednáška si klade za cíl čtenáře či posluchače do dané problematiky zasvětit a pobídnout k úvaze, zda a jak homeopatii využít k „uzdravení“ partnerských (a vůbec mezilidských) vztahů.

Homeopatie je vědecká diagnostická a léčebná metoda. Jde o sofistikovaný systém, založený na přesných, exaktních zákonitostech. Je ryze objektivní. K diagnostice jí slouží člověk jako celek – jeho tělesná konstituce, myšlení, cítění, motivace, jeho chování (jak se stravuje, jak se obléká, jak pozdraví, když vejde do místnosti). Všechno má nějaký smysl. A proto má homeopatie obrovský potenciál – dodnes ani zbla využitý. A to je obrovská škoda. Homeopatie je praktickou vědou, velmi dobře aplikovatelnou v každodenním životě a rovněž – jak dokazuje bohatá praxe – velmi účinnou.

Může vyléčit chorobu akutní i chronickou. Nemá vedlejší účinky, je k lidskému organizmu nanejvýš šetrná, nehrozí vypěstování závislosti. A můžeme pokračovat dál. Homeopatický lék totiž nezbaví pacienta jen konkrétní aktuální choroby, ale vyřeší také další zdravotní problémy, kterými může trpět, k nimž může být náchylný. Podle archetypální populační teorie pomůže pacienta správně zvolený konstituční lék zbavit dalších několika různých obtíží, kterými vždy daný (konstituční) typ onemocní nebo kterými onemocnět může. Homeopatie člověka léčí nejen na rovině fyzické, ale také psychické. Stabilizuje jeho psychické procesy (emoční, kognitivní, volní), obsahy (sny, myšlenky apod.) i stavy (nálad), a tím i výsledné chování. Psychika samozřejmě ovlivňuje i duševní dimenzi člověka. Celou osobnost dovede zharmonizovat. Tím zharmonizuje a pozitivně ovlivní celé jeho okolí. Má vliv na jeho zaměstnání, způsob života a schopnost si jej vychutnat. Má efekt na všechny sociální vztahy, ať už formální, nebo neformální.

Potřeby podle Abrahama Maslowa

Vztah mezi mužem a ženou má vždy několik rovin, jejich naplnění a kvalita se pak odráží v kvalitě a naplňování vztahu jako celku. Jednou z nejdůležitějších aspektů vztahu je důvěra a pocit bezpečí. Bezpečí patří k nejzákladnějším potřebám člověka. Zakladatel humanistické psychologie Abraham Maslow bezpečí řadí – co do důležitosti potřeb – hned za **základní fyziologické potřeby**, jako je potřeba utišit hlad, žízeň, potřeba spánku či sexuální potřeba. Teprve po pocitu **bezpečí** má podle něj člověk tendenci uspokojovat svou potřebu **lásky** a náklonnosti – tedy potřebu někam patřit a někomu náležet; **uznání** – tj. potřeba dosáhnout úspěšného výkonu, potřeba prestiže; a potřebu **seberealizace** – kam můžeme zařadit potřeby, které vedou k sebenaplnění, k uskutečnění našich možností, využití našeho potenciálu (potřeba vědění, porozumění, estetické potřeby). Maslow základní pyramidu později doplnil ještě o potřebu **transcendence**, přesahu chcete-li, kdy člověk touží dosáhnout nadosobních cílů, pro které stojí za to přinést i krajní oběti.

Maslowova hierarchie a teorie potřeb má své kritiky a nepopíratelné mezery, především jeho přesvědčení, že lidský tvor stanovené pořadí není schopen porušit a jednotlivé potřeby přeskočit. Tzn. dokud má člověk hlad, nezajímá ho a nesnaží se uspokojit svou potřebu bezpečí nebo seberealizace (toto popřela kupř. Božena Němcová a celá řada dalších umělců a osobností). O to v přednášce však nejde. V této souvislosti je podstatné jen zdůraznit, že nelze popřít, že pocit bezpečí je pro člověka velmi relevantní.

Co je to pocit bezpečí

Objevuje se u dětí bezprostředně po narození a její nedostatečné uspokojení má dlouhodobé, mnohdy nevratné následky. Potřeba bezpečí provází člověka celý život, aktualizuje se při katastrofických událostech, ztrátě zaměstnání, vážném onemocnění. Je to jistota, plné spolehnutí. Vede k důvěře a také intimně, která je pro partnerský vztah nezbytná.

Potřeba afiliace

Potřeba sdružování, přátelství, kontaktování, lásky. Tuto potřebu definoval Henry A. Murray v roce 1938, a jak upozorňuje A. Plhánková, podobnost je tu patrná s pocitem sounáležitosti, na který poukázal Alfred Adler. Jde o základní potřebu člověka někam patřit nebo k někomu patřit, mít ve společnosti své místo, mít místo po boku jiné osoby. Vdovství, single způsob života, rozchody a rozvody velmi výrazně zasahují do života jedince a tvoří nezhojitelné šrámy na duši. Samovazby, izolace jsou pro člověka nejtěžšími tresty. Člověk potřebuje žít ve společnosti, ve vztahu. Často tak činí bez ohledu na kvalitu těchto kontaktů a vztahů. Lepší něco, než nic. Díky za toho vrabce v hrsti. Stačí, když kape, nemusí pršet. Tak důležitý pro něj sociální kontakt je. Jenže nefunkční vztah může mít destruktivní účinky: na naše zdraví, psychické i tělesné, na naše okolí, na naše děti...

Homeopatie je schopná nabídnout cestu k tomu:

- 1) jak vytvořit dobrý vztah, resp. najít vhodného partnera,
- 2) jak vztah zkvalitnit, zlepšit, případně nahradit nefunkční, nekvalitní vztah vztahem funkčním a kvalitním,
- 3) jak kvalitní vztah neztratit (v mnoha případech je schopná odvrátit i smrtelná nebezpečí – ať už tím myslíme vyléčení a uzdravení člověka po fyzické stránce, nebo tím myslíme kompenzaci jeho psychického stavu, např. zbavení člověka jeho případných sebevražedných tendencí a sebevražedného chování).

Co je to kvalitní vztah?

Aby byly vztahy osobní blízkosti funkční, kvalitní a aby byly zejména tím, čím jsou – tedy vztahem intimním a blízkým, musí splňovat tři znaky:

Interpersonalita: jeden na druhého reaguje, komunikují spolu, navzájem berou ohled na vlastnosti toho druhého – respektují je a přijímají.

Vzájemná závislost: navzájem jim na sobě záleží, existuje mezi nimi citové pouto, jeden pro druhého něco znamená, snaží se vztah udržovat, posilovat a chránit.

Uspokojování potřeb: uspokojují potřebu blízkosti, oddanosti, spolehnutí a důvěry, vděčnosti, spolupráce, sdílení společných problémů, poskytování si opory.

Princip podobnosti

Na principu podobnosti je založená celá homeopatická věda a její filozofie. Prvenství ve formulování tohoto zákona patří Hippokratovi: stejné věci, které způsobily zlo, jej i léčí – „similia similibus curentur“. Lidové léčitelství to zná taky: „Napraví tě to, co tě zkazilo.“

Homeopatie ono zlo (v nekonečně malých koncentracích) obrací v dobro. Například: Homeopatikum Bella-donna se vyrábí z rulíku zlomocného. Je to prudce jedovatá rostlina, je výrazná a velmi krásná. Poutá pozornost, museli bychom být slepí, abychom ji přehlédli. Látky, které obsahuje, mají podobný charakter – jsou velmi aktivní, nástup jejich účinku je prudký a rychlý. Otrava způsobuje vysoké horečky, křeče, sucho v ústech, agitovanost, kterou střídá malátnost. Proto, jestliže přijde pacient s tvářemi žhnoucími vysokou horečkou, která mu vyvolává febrilní křeče, je Bella-donna skvělým lékem. Stejně tak je výborným lékem pro typ lidí, kteří jsou stejní jako rulík zlomocný. Jsou krásní, mají výrazné a podmanivé oči, poutají na sebe pozornost vždy a všude, protože chtějí a potřebují být centrem pozornosti. Jsou charismatičtí, rázní, rychlí, výbušní, citliví a inteligentní. A také jsou zákešní, umí být jedovatí právě jako rulík. Když se nedíváme, škodolibě nás pošťouchnou, udělají naschvál, intrikují. Takoví lidé jsou citliví na lék Bella-donna. Ten obsahuje látky, které mají podobné vlastnosti jako zmíněný typ lidí – konstituční typ Bella-donna. Homeopatická věda zjistila, že každá prvotní látka působí jen na určitý typ lidí. Když to zjednodušíme: účinkuje ta látka, která se podobá charakteru, typu, chování daného člověka – tedy stejné stejným.

Protože homeopatie je

komunikace látky s okolním světem, tak každý homeopatický lék pomůže člověku adaptovat se na prostředí, ve kterém žije. Existují různé vzorce, kterými se vůči světu můžeme přizpůsobit. Vzorce se zvolí podle toho, jakou má jedinec genetiku, jakou má imunitu, tělesnou biochemii, jakou má tělesnou schránku, konstituci (tenký, tlustý, malý, velký). Proto někdo potřebuje vyřadit ze svého jídelníčku maso, jiný do něj maso musí nutně zařadit. Homeopatie počítá s individuálními rozdíly každého člověka. Homeopatie ví, že je každý člověk jiný, specifický, a s touto skutečností pracuje.

Na principu podobnosti probíhá i výběr partnera

Pro názornost ještě chvíli zůstaneme u konstitučního typu Bella-donna. Když hledá partnera, snaží se najít někoho, kdo mu poskytne to, co nemá a co potřebuje. Hledá protijed proti svým chybám a nedostatkům. Bella-donna má přirozenou schopnost vládnout. Hledá tedy někoho, komu může vládnout, někoho, kdo je submisivní, komu chybí síla, energie – energie,

kterou mu může Bella-donna dát, protože ji potřebuje dát a daný partner ji potřebuje přijmout. Každý z nás má vrozené funkce. Bella-donna je vedoucí, šéfová, má geneticky daný reflex a chuť řídit společnost i jednotlivé jedince. Tím, že svou funkci – funkci „paní vedoucí“ – realizuje, tak se vlastně nejlépe, jak vůbec může, adaptuje na své prostředí.

Na první pohled to vypadá, že si hledáme protiklady. Silný si hledá slabého a slabý silného. Ale ono jde zase jen o princip podobnosti. Když se postavíme před zrcadlo, vidíme sami sebe, svou dokonalou kopii sebe samého. Obraz v zrcadle je zcela totožný s předlohou. Až na to, že pravá je levá a levá je pravá. Potřeba vládnout a potřeba být veden nebo řízen je jedno a totéž. Jde o dvě strany téže mince. Záleží na tom, na které straně zrcadla se zrovna nacházíme.

Jak se uplatňuje princip podobnosti v partnerských vztazích

Ona a on – Arsenicum album a Sulfur

Scénka „před spaním“:

Ona – Arsenicum album: Než vstoupí do ložnice, důkladně se umyje. Úzkostlivě. Celé tělo. Vlasy. Zuby. Použije všechny doporučené krémy v doporučeném pořadí. Pak po sobě umyje vanu i umyvadlo, úhledně srovná kelímky i použité ručníky. Střídmě si dá kapku parfému na zápěstí, za ušní lalůčky, do loketních jamek. V nažehlené noční košilce hupsne do peřin, kterými se pečlivě přikryje a stejně pečlivě uhladí jejich záhyby. S obavami přemýšlí o sobě, o světě, o tom, jestli zavřít, nebo otevřít okno, jestli udělala vše správně, nebo to mohla udělat jinak, líp... Nemůže usnout.

On – Sulfur: Se vstupem do postele si nedělá velké, respektive žádné starosti. Zamíří do ní rovnou od stolu, od talíře mastného od klobásky, z hospody, ze zahrady, z gauče v obývacím pokoji... Přejde na to, kde se zrovna před dobou určenou ke spaní nachází. Shodí ze sebe oblečení, či jeho část. S funěním se natáhne, ledabyle, na půl nebo vůbec přes sebe přetáhne peřinu. Zuby si možná umyje ráno a možná taky ne. Každopádně si vypomůže svým pánským deodorantem, pokud si ho nesplete s vůní do bytu, a vystříká se jím od hlavy k patě. Spí okamžitě.

Jaká je ona – Arsenicum album:

Dáma s vytříbeným šatníkem, udržovaným stříhem vlasů, pečlivě uspořádanou kabelkou. Spíš bez zaměstnání, nemá na něj kapacitu ani ambice. Důležité je pečovat o dům, domácnost, své hnízdo, aby bylo voňavé, čisté a bez mikrobů. Má spoustu práce s leštěnkou a dezinfekčními prostředky. Je přehnaně čistotná.

Typickým symptomem jsou ruce podrážděné a rozežrané čistícími prostředky a desinfekcí, nikdy není dostatečný pořádek. Myje sebe i vše kolem, protože se bojí infekcí, nemocí, špíny, bacilů. Projít se lesem se pro ni rovná vydat se na křížovou výpravu bez koně a beze zbraně.

Zůstává jen víra v Boha, ke kterému vzhledem k nedostatečné výbavě zamíří jistě velmi brzy. Má sklon k hypochondrii a obává se smrti. Je úzkostná, ustrašená, neklidná, přecitlivělá, lehce se urazí, zimomřivá, šetrná, v jídle vybíravá ve smyslu: spousta pokrmů jí způsobuje zažívací potíže a alergie. Je konzervativní, konvenční. Důležité je zapadnout, naplnit předpisy a zákony. Její biblí je Etiketa Ladislava Špačka.

Velkou pozornost věnuje svému vzhledu ne proto, aby upoutala a byla výjimečná. Ale aby působila upraveně, čistě, dle předpisů, aby její oblečení bylo adekvátní dané příležitosti, aby bylo z kvalitní a drahé látky, protože ona potřebuje mít pocit, že je něco víc než ostatní. Je lepší a navíc ví, jak věci dělat správně. Ve svém repertoáru má především věty typu: „To se musí takhle, takhle to říkali, takhle to psali.“; „Co by tomu řekli lidi?“

Jaký je on – Sulfur:

Velký podnikatel, schopný hospodář, drsný horník, od kterého slýcháváme: „Co je komu po tom, co dělám.“ „Po tom je všem houby.“, „Co je mi do nich.“, „Ať mi dají všichni svatý pátek.“ Trochu nebo trochu víc je hrubián a hulvát, co má stále umaštěnou kravatu, manžety od hořčice a dřevěné ponožky. Neumí se obléknout, stále jde cítit agresivním potem nebo česnekovou pomazánkou. Je hlučný, mnohomluvný, aktivní, horkokrevný, stále žíznivý a hladový. Charakteristický je pro něj chaos, neuspořádanost, netečnost, familiárnost a nekorektnost. S oblibou popírá a ignoruje, popř. porušuje společenská pravidla. Používá sprostá nebo nespisovná slova a obraty. Nebo naopak používá vznešenou mluvu, která naprosto neodpovídá situaci ani prostřední. Kašle a smrká přímo směrem na osobu, se kterou mluví, neobtěžuje si zakrýt ústa nebo nos. Prsty doluje zbytky jídla uvízlého mezi zuby. Hygienické návyky na první pohled a „počich“ chybí, nepotřebuje se mýt, k mytí má odpor, v jeho případě doslova platí: „Správný chlap smrdí i z fotky.“ Bezohledný egoista, bez empatie. Haštěřivý a samolibý.

Jak vypadá jejich soužití, aneb proč jsou vlastně spolu, když...

...ona se za něj neustále stydí, neustále ho omývá, převléká, nutí ho jít se osprchovat? Proč jsou spolu, když by se kolikrát ve společnosti nejraději propadla hanbou za jeho neurvalé chování, hlučnost, nevkusně zvolenou kravatu ke zrovna zvolené košili? Když mu nadává, „špačkuje“, ohrnuje nad tím nos a neskutečně jí leze na nervy? Když on se, v případě že si vůbec toho všeho a své ženy všimne, diví: „Co furt má? Co po mně zase chce? Ať mi dá pokoj. Pošlu ji do kuchyně, ať raději naloží buček.“

Dva naprosto odlišní lidé. Vždy si však jeden druhého neomylně zvolí. Jeden druhému je totiž schopen poskytnout přesně to, co ten druhý potřebuje. Plnění potřeby druhého – zejména co se dominantních potřeb týče – jim jde doslova samo a velmi přirozeně. Potřebu svého partnera totiž naplní už jen tím, jací jsou. Tím, že mají takové vlastnosti, jaké mají.

Dominantní a životně důležitou potřebou ženy typu Arsenicum album je pocit bezpečí a hmotného zajištění. Potřebuje Sulfur, který jí jako schopný podnikatel zařídí dům, naplní lednici i šatník. Jímá ji totiž smrtelná hrůza z bídy, chudoby, nedostatku, ze ztráty střechy nad hlavou a hlavně ze ztráty peněz! Právě z toho důvodu je přehnaně šetrná.

Dominantní a pro muže konstitučního typu Sulfur životně důležitá potřeba je naproti tomu schopnost finančně a hmotně zajistit sebe i druhé. Sulfur potřebuje Arsenicum album, protože Arsenicum mu dovolí se o něj starat, pečovat a zjišťovat jej materiálními statky. Nejen že jí dovoluje být na něm závislá, on chce, aby na něm svým způsobem byla závislá. Nejde o ženu s vysokou potřebou seberealizace, která se zaměřuje na výkon a samostatný, emancipovaný způsob života. Ony nepotřebují a nechtějí pracovat.

Peníze jsou vůbec zvláštní kapitolou. Rozhazovační a šetřiví zároveň. Arsenicum album má rádo vše bohaté, prestižní, drahé, cenné, elitní, vysoce kvalitní, lukrativní – jídlo, šaty, hotely – aby mohlo ukázat, jak je dokonalé a na úrovni. Pozor – nejde pouze o smetánku a „milionářské paničky“. Vždy se snaží působit draze, lépe a elitně v rámci své sociální třídy. Přitom všem jsou ale šetrné, mají strach, že o peníze přijdou. Proto, musí mít pocit, že šetří a že jsou dobří hospodáři. Povel ke koupi je jakákoliv sleva, byť předražených věcí: „No, nekup to.“

Sulfur je často rozhazovačný. Dovolí tak Arsenicu albu koupit si, co ráčí. Pro Sulfur je příjemný pocit, že utratil peníze za hodnotnou věc – a tu hodnotnou věc přece Arsenicum album umí poznat, najít a obstarat. Arsenicum na druhou stranu pohlídá (kvůli své panické hrůze z nedostatku), aby Sulfur nepřišel úplně „na buben“.

Arsenicum má panickou hrůzu z bankrotu, „bezdomovectví“, ze sebemenšího snížení své navyklé životní úrovně, ze ztráty hmotných prostředků a ze ztráty financí. Sulfur je velmi akční a schopný, hmotné statky zajistit vždy a všude a za každých okolností.

Ona je nejistá, pochybuje o sobě a trpí pocitem méněcennosti. Vzhledem k tomu touží po dokonalosti, po pocitu, že je lepší než ostatní, že je chytřejší a věci dělá lépe. Sulfur jí to snadno poskytne. Vedle jeho hrubiánství, hluchosti a neschopnosti se dobře obléknout a ve společnosti se dobře chovat, bude Arsenicum album vždy působit skvěle. Každý den jí dá příležitost, aby ho mohla upravit, poslat ho převléknout, očistit mu klopou kabátu, zvolit správnou barvu na stěny pokoje. Ona totiž ví, co se patří.

Sulfuru to nečiní žádnou potíží, je mu to jedno, není urážlivý, ba co víc, vyhovuje mu to. Je egoista a nestydí se za to. Potřebuje vědět, mít pocit, že má to nejlepší – tedy má tu nejlepší ženu, která je mezi všemi vzácnou květinou, orchidejí. Která je chytrá a vzdělaná, která má přehled a která jej usměrní. Ví, že se ve společnosti a v oblasti módy chová jako slon v porcelánu, není si v této věci sám sebou jistý. Jistotu a průvodcovství (mnohdy směrem k nejvyšším postům) nabídne právě ona – a to velice ochotně a ráda. Pravda, na oko se chová znechuceně, dává najevo, že ji to obtěžuje, ale to je opravdu jen tak na oko.

Sulfur je v páru tou nevzdělanou polovičkou, vzdělanou polovičku představuje ona. Arsenicum album svou méněcennost často kompenzuje studiem jazyků, které pak skutečně ovládá. Má velmi dobré předpoklady pro učení se cizím jazykům. Sulfur naopak na jazyky nemá buňky. Domlouvá se rukama nohama, přesto se nebojí komunikovat – tak jako mnohdy vystrašené Arsenicum. Sulfur se svou partnerkou a jejími znalostmi může chlubit.

Sulfur je schopný, praktický do života, má spoustu energie, drzosti a sebevědomí a dost ostré lokty, aby dobře podnikal, aby se mu dobře vedlo v živnosti, aby postupoval v zaměstnání výš a výš. Arsenicum album nepracuje, žádná práce není dost dobrá, dost dobrá pro ni, pro ženu její úrovně. Pokud zaměstnání má, nemělo by být příliš náročné a neměla by se při jeho provozování příliš ušpinit. Nemá potřebu se seberealizovat, nemá ani dostatečnou víru ve své schopnosti.

Sulfur má v přítomnosti Arsenica absolutní pocit převahy. Zároveň Sulfur Arseniku albu nabízí možnost řídit jeho život. Nechá se dirigovat, usměřňovat, přitom se stále vnímá jako vůdce smečky. Její „šéfování“ je nepodstatné – „Ale to víš, že jo.“ Případně užitečné – „Dostaň mě do lepší společnosti a zaříd', ať v ní jakž takž obstojím.“ To všechno se děje, aniž by docházelo k nějakým systém narušujícím potyčkám. Ona je šťastná, že může rozhodovat. O kravatě, o barvě stěn v jednotlivých místnostech, o tom, jak oslovit na dovolené recepční v hotelu. Ona rozhoduje a vlastně nerozhoduje. Víc než to, nakolik je rozhodování skutečné, je podstatný pocit, že rozhoduje. Oni jsou tak absolutně různí, že se pořádně nemají o co hádat.

Sulfur je otevřený egoista a egoista-konzument, který když má, tak se rozdělí. Arsenicum album je skrytý egoista (ze strachu). Před okolím i sám před sebou (tzn. je o tom naprosto přesvědčen) se prezentuje tak, že rozhodně všechno dělá jen pro ty druhé, na sebe vůbec nemyslí. Svůj egoismus si neuvědomuje. Vše dělá pro Sulfur. A Sulfuru to vyhovuje. Potřebuje tento pocit. A nestydí se za to. Role oběti je pro Arsenicum častou volbou: do puntíku naplňuje přísloví: „Cesta do pekla je dlážděna dobrými skutky.“ Obětuje se pro druhé, může se rozdat, myslí jen na dobro druhých. „Na sebe? V žádném případě! Proboha, já vás to mohlo jen napadnout...“ Brzy však nadejde den zúčtování, přičemž jeho součástí si rozhodně nikdo nepřeje být. Arsenicum album dává, aby dostalo zpátky i s úroky.

Sulfur intuitivně cítí potřebu, aby se děti ze společného manželství s Arsenicem albem dostaly na vyšší vzdělávací, profesionální a sociální úroveň, než jaké kdy sám Sulfur dosáhl. Arsenicum album je ochotno a schopno toto zajistit po věcné i formální stránce.

Sulfur vyznačuje nadbytek životního tepla, o které se může se zimomřivým Arsenicem albem podělit, aniž by mu ho ubylo.

To všechno dává jednomu i druhému pocit bezpečí. Bezpečí – jednu z nejzákladnějších potřeb člověka. Pociť bezpečí u něj navodí právě uspokojování jejich potřeb. Proto jsou spolu. Proto si vybere jeden druhého.

Zajímavá je ještě společná symptomatika obou konstitučních typů. V obou případech platí, že téměř všechny jejich potíže doprovází pocit obrovského pálení a oba jsou neustále žízniví – s tím rozdílem, že přestože Arsenicum album pociťuje silnou žízeň, vypije (na rozdíl od Sulfuru) velmi málo.

Vývoj vztahu bez homeopatické léčby

Scénka „před spaním“:

Než vstoupí do ložnice, důkladně se umyje. Úzkostlivě. Celé tělo dře kartáčem do červena. A ještě jednou. Vlasy. Zuby. Nepoužije všechny krémy, na spoustu z nich má alergii. Necítí se dobře, pálí ji kůže, a taky v krku a na hrudi..., přesto po sobě uklidí. Než vlezde do postele, pro jistotu ji ještě čerstvě povleče. Vždyť tak činila naposledy před čtyřmi dny. Pak prášky. Je jich hodně. Bere léky na všechny zdravotní potíže, které má, nebo které by mohla brzy mít. Chvilí trvá, než je všechny spolyká. Lehne si, ale bojí se zavřít oči, protože už by je nemusela otevřít. Je si naprosto jistá, že brzy umře... a on ji nechal zase samu doma. Ale už slyší v zámku klíč. Zase pil. Křečovitě semkne víčka k sobě a předstírá, že spí. Srdce jí buší, koutky úst cukají, dech se tají...

On rozrazí dveře a s halekáním si to namíří do kuchyně pro kus špeku a „lahváč“, cestou posazuje figurky pečlivě seřazených porcelánových andělíčků, nad linkou srazí poličku s kořenkami, napije se polévky rovnou z hrnce, pocáká podlahu i sám sebe. Heká, pokašlává a pochrchlává, když se s námahou svalí do čistě povlečených peřin, v botách, se špekem v jedné, s pivem ve druhé ruce. A protože Arsenicum album vedle pořád piští, zapálí si cigaretu, popel klepe o vycíděnou mosaznou lampičku. Usne, ještě než dokouří cigaretu... Ona skáče z postele, zhasíná cigaretu, otevírá okno a vyhazuje ji ven. Je jí zima a do pláče. Usne kolem čtvrté ráno.

Při dalším rozvoji rysů a vlastností obou jedinců směrem do extrému a směrem do patologie vztah počíná nabývat skutečně destruktivního charakteru.

Sulfur utratí všechny peníze, propadne abúzu alkoholu, stává se hospodským pijákem a povalečem, kouří o sto šest, zesílí se jeho odpor k mytí, ke vzdělání, ke společenské etiketě – je ještě špinavější, jeho pot agresivnější, je zarostlejší, ve tváři červenější, hrubší a hlučnější. Utíká z domu do hospody, do práce, k milenkám. S Arsenicem albem nemůže vydržet, protože...

...protože se Arsenicum album brání, tedy neustále útočí a uchyluje se do nemocí. Jinak se bránit Sulfuru neumí. Reaguje na chování svého muže tak, že se z ní stává těžká neurotička. Její strach z mikrobů, špíny, bacilů a ze smrti dosáhne podoby fobie, obsese a kompulze. Stále dezinfikuje, stále myje, stále se převléká, stále se nemůže dost dobře rozhodnout, stále není dost reprezentativní. Svou vzrůstající nejistotou se stává paranoidní (výjimkou nejsou těžké psychotické stavy jako deprese, mánie, paranoie). Pochyby o své vlastní osobě a pocity, že je absolutně nedostatečná, nedokonalá a neschopná obstát ve společnosti ji

omezují a izolují od ostatních. Zbývá jí jen její muž. Neustálým brbláním, stěžováním, negativismem, pochybnostmi a popichováním dokáže popudit i takový typ s hroší kůží, jako je Sulfur – „Stokrát nic umořilo vola.“ Oč víc je na dně, o to víc musí ponížovat svého muže. Získat zpátky trochu sebevědomí, jistoty a pocit „mám navrch“ stojí stále víc a víc úsilí a je nutné zintenzivňovat útoky – „Jsi hloupý. Za všechno můžeš. Kdyby ses tak nechoval, kdyby ses choval jinak... Ty mě přivedeš do hrobu.“

Obrovské napětí, které jí sídlí uvnitř, je k nevydržení, umí tenzi uvolnit pouze takto. Je silně konfliktní. Nejhorší však na tom je, že její hypochondrie a dosud iracionální přesvědčení o špatném fyzickém stavu začne nabývat reálných podob. Začne být skutečně, povětšinou vážně nemocná.

Proč se Arsenicum album nerozhodne pro rozvod?

Je pro ni nepřipustný. **Za první:** rozvést se znamená porušení pravidel, což Arsenicum album nestrpí: „To mi raději usekněte ruku.“ **Za druhé:** Arzen je konzervativní a nenávidí změny. Má z nich nebývalý strach. **Za třetí:** má strach být sám, má strach, že se neuživí, má strach, že právník spravedlivě nerozdělí majetek (spravedlivě rovná se všechno připadne Arsenicu). Mimochodem většina opuštěných žen se po přesáhnutí hranice padesáti let stává Arsenicem. Mají silné obavy ekonomického rázu. Dokáží snížit své nároky na muže, jít pod svou úroveň: „Hlavně, ať nejsem sama.“ **Za čtvrté:** volí roli oběti. V roli oběti je přece stále ta lepší. Je lepší v očích společnosti, okolí – nenechá v alkoholismu svého muže, ale pokusí se jej spasit. Nenabízí v tom případě podporu, nemotivuje ho k rozhodnutí: „Už nebudu pít.“ Nenabídne konstruktivní řešení a radu. Ona se pokusí Sulfur spasit svým vlastním, pro Arsenicum album typickým způsobem – onemocní a vydírá: „Okamžitě přestaň pít, nebo mě budeš mít na svědomí a já umřu.“ Prostřednictvím nemoci manipuluje s okolím, upozorňuje na sebe, psychicky vydírá.

Lze partnera změnit?

Lze přejít z jednoho, geneticky vrozeného konstitučního typu, v jiný? Odpověď zní: „Ano.“ Změna je možná. Spočívá v odstranění patologických projevů, zmírnění vývoje směrem k patologii a extrémům, v přesunutí, či přiblížení se jinému konstitučnímu typu. Tato změna pomůže překonat rovněž krizové etapy, které partnerský vztah přirozeně a nutně doprovází. V každém období některá z krizových etap na člověka číhá.

Na počátku může krizi vyvolat hypersexualita. Jedinec si obvykle partnera vybírá podle sexuální přitažlivosti: „Voníme si, nevoníme. Klape nám to v posteli, neklape.“ (Z evolučního hlediska volíme („Voníme si“) partnera s odlišnou imunitou, abychom zajistili zdravého potomka.) V tomto období také zjišťujeme své hranice. Riziko: „Zkoušíme, co můžeme, co už ne.“

Druhé období – kolem 25 let. Sex je stále velmi aktuální a důležitý, ale člověk bere na zřetel i jiné věci, jako zaopatření partnera po ekonomické stránce. Zjišťuje, zda mohou spolu „hnízdit“. Riziko: „Bydlíme spolu.“

Třetí období – kolem 35 let. V té době už většinou několik let trvá manželství, na světě jsou děti. Děti ukáží, zda je náš partner dobrým partnerem i v případě nepohody, starostí, chronického nevyspání, v případě toliko špetky času na zábavu a sex a případě ztráty pohodlí. Riziko: „Máme děti.“

Čtvrté období – 40-45 let. Tady čeká krize středního věku. O tom snad ani netřeba mluvit. V tomto období se většinou rozpadá manželství. Riziko: „Život končí, musím si jej konečně užít.“

Páté období – 55-60 let. Děti odchází z domu, syndrom prázdného hnízda, absence společných témat, ztráta návyku spolu žít a komunikovat. Je třeba se to učit znovu. Zajistit, aby se z toho cizince, kterého člověk najednou vedle sebe v neděli ráno objevil, stal zase jeho milovaný a milující partner. Vyskytují se případy, kdy partneři i deset let zarytě mlčí, nebo naopak je jejich soužití jedna velká, ostrá a neutuchající hádka. Ani zůstat, ani se rozejít. Velmi frustrující situace. Riziko: „Neumíme spolu mluvit.“

Šesté období – pokročilá stáří. Jeden po druhém ječí, protože jeden druhého neslyší. Jeden druhého podezírá, navzájem jsou si nepřáteli. Riziko: „Uvidíme, kdo z koho. Kdo umře dřív.“

Vývoj vztahu s homeopatickou léčbou:

Konkrétně to znamená, že ona dostane homeopatikum *Arsenicum album*, on dostane homeopatikum *Sulfur*. Za půl roku užívání léků by scéna v ložnici mohla vypadat asi takto:

Ona se osprchuje, vlasy mýt nemusí, myla si je včera. Namaže se krémem, vyčistí si zuby, a aniž by vůbec postřehla, že umyvadlo je špinavé od zubní pasty, zhasíná a jde do ložnice. Župan jen tak přehodí přes pelest a vezme si dvě tablety *Arsenicum album* a dvě tablety přípravku *Sulfur* nachystá na noční stolek manželovi. Spokojeně vklouzne do postele. Těší se, že se vyspí. A už je tady on...

Nejprve vchází do koupelny, opláchne si obličej, umyje si zuby. Dostává pokyn, ať použitý ručník laskavě přehodí přes žebřík. Převléká se do pyžama. Když si sundává ponožky, všimne si, že jsou dost cítit, a tak je hodí do prádla a vleze ještě do vany, aby si umyl nohy. Trochu si odkašle, jak přestal kouřit, začaly se mu čistit plíce. Vejde do ložnice, ona jej poprosí, ať otevře ventilačku, a připomene mu, ať si vezme *Sulfur*. On to udělá. Lehne si. Políbí svou ženu na čelo a řekne jí, že dneska na schůzi vlastníků bytu, které předsedala, jí to moc slušelo. Za chvíli na to usnou. Oba dva.

Homeopatie oba vrátí tam, kde se původně nacházeli. Mizí, nebo se alespoň zmírňuje extrém a patologické složky v myšlení, citění a jednání. Patologie je standardní součástí vývoje organismu, jeho involuce, stárnutí. Je nutné počítat s tím, že to, co vám připadá na

partnerovi roztomilé v jeho dvaceti, třiceti letech, nemusí být roztomilé v jeho padesáti, šedesáti letech. Ony „roztomilosti“ nabývají na intenzitě, vyhrocují se, stávají se neúnosnými, obtěžujícími, omezujícími a ničícími daného jedince, lidi v jeho okolí, vztahy. Platí tady obvykle: „A bude hůř.“

Užívání homeopatie může oba zklidnit, nejdou již do extrémů. Muž si sám od sebe převleče košili pobryndanou od kávy, protože si toho všimne. Žena ubere množství spotřebovaného Sava a nepropadne hysterickému zoufalství, když v mužově vousu uvízne během nedělního oběda u rodičů polévková nudle. Jde o to, že se celý vztah sladí, oba partneři jsou ve větší pohodě, dokáží si vycházet vstříc, protože jejich výkyvy – každý na jinou stranu – uberou na intenzitě. Velká vychýlení – patologie, extrém – ohrožují a zkracují životaschopnost vztahu jako takového.

Během užívání homeopatik se u Sulfuru postupně zmenšuje chuť na alkohol. Přehodnotí vztah s okolím světem, začne chápat, že hospodští kamarádi nestojí za to, aby přišel o rodinu, o svou partnerku. Uvědomí si, že pitím ztrácí, to nejlepší, co má. Uvědomí si své povinnosti. Po třech dlouhých letech konečně opraví kapající kohoutek v kuchyni. K narozeninám přinese manželce květinu a višně v čokoládě. Přestává kouřit, přinejmenším doma v bytě. Vrací se mu čich, protože se zbaví chronické rýmy. Přestává mít tak často chuť na slané, mastné a vůbec na pokrmy s výraznou vůní – jako třeba řádně odleželý romadúr naložený v pivu. Mizí kožní problémy, nepotí se tolik, i pot nezapáchá tak agresivně, stabilizuje se střevní mikroflóra, netrpí už na průjemy, ani zácpu, vyrovnává se krevní tlak, přestává bolet hlava (částečně z abstinence, a tím nenastupujících kocovinových stavů). V rámci svých možností akceptuje společenská pravidla, je stále neohrabaný, ale už není takovým hulvátem, nelže, nekrade. S překvapením zjistí, že je vedle něj živá bytost, která má také své city, potřeby, celkem dobré nápady a že ho má vlastně ráda.

Díky užívání Arsenica alba se ona zbavuje astmatu, migrén, ekzémů, alergií, angíny pectoris. Snižuje konzumaci toho ohromného množství léků. Je odolnější vůči okolním vlivům, včetně konfliktů v rodině. Už nemá takový strach. Hypochondrické tendence jsou ty tam. Nemoci už nepotřebuje. Má větší sebevědomí. Už nemusí být dokonalá, aby obstála. Více si věří, je schopna začít pracovat, postarat se sama o sebe, zbavit se závislosti na ostatních (manželovi). Arsenicum album se najednou umí rozhodnout, zbaví se obsese přehnané hygieny, dezinfekce, sterilního prostředí. Najde v sobě najednou dostatečnou sílu, aby manželovi nařídila: „Uklid' si, prosím tě, ty ponožky.“ Celkově je omezená dříve tak výrazná četnost konfliktů, nejiskří to ve vztahu kvůli maličkostem, jako jsou ponožky pohozené, dřevěné, zapáchající, neladící do páru. A v neposlední řadě v sobě najde sílu se rozvést, pokud je Sulfur stále dekompenzovaný a neúnosný.

Postup v praxi, v homeopatické poradně

Partnera si jedinec začíná hledat už ve školce, vážněji pak na druhém stupni. Na střední škole už mohou vzniknout vztahy a svazky, potvrzené svatbou a kupou dětí. Kdo však v osmnácti

letech skutečně zná sám sebe, natož své potřeby, či potřeby své druhé polovičky? V kolika letech toho vůbec jsme schopni? Proč se i ve čtyřiceti dívíme, že si stále nalézáme stejný typ partnera, se kterým vždy vybudujeme nefunkční, destruktivní vztah? (Kupř. Proč neomylně saháme po alkoholikovi?) Nakolik dokážeme neuposlechnout a vymazat nevhodný vzor (program), kterým bylo nefunkční, frustrující či destruktivní partnerství našich rodičů?

Homeopatie a její diferenciální typologie nabízí možnost:

- 1) poznat sebe, jací jsme, jací můžeme být, co chceme, nechceme, co potřebujeme, nepotřebujeme, co nám prospívá, kdy jsme šťastní, kdy ne. Nejtěžší je poznat sám sebe. A netýká se to jen současného stavu. Homeopatie dokáže předvídat, co bude následovat, jak se budeme vyvíjet, jaký člověk se z nás stane, které z nemocí nás s velkou pravděpodobností postihnou...
- 2) totéž nám nabízí zjistit o našem partnerovi – tedy možnost poznat, jaký je partner. Respektive pomůže pochopit, jaký typ partnera bude schopen naše zájmy a dominantní potřeby uspokojit.
- 3) možnost uspořádat si myšlenky, zanalyzovat situaci.
- 4) možnost situaci vyřešit – zvolením a následným užíváním správných homeopatických léků se můžeme ukotvit, stabilizovat, uklidnit rozhozené emoce, kterým můžeme ukázat, kdo je tady pánem. Homeopatie nám může pomoci osvobodit nás od chorob, strachů a pochybností... Dovolí nám konečně se rozhodnout, co se svým životem udělat. Co udělat se svým partnerským vztahem.
- 5) možnost žít spokojeně a ve zdraví.

Když použijeme znovu metaforu se zrcadlem. Homeopatie vám pomůže utřít ze zrcadla prach, který vám brání vidět sama sebe i svého partnera.

Typická kasuistika – Arsenicum album:

Arsenicum album trápí akutní rýma, opakovaně, stává se chronickou a nepříjemně pálivou. Praxe nesčetněkrát dokázala, že jde často o první symptom nastupujících velkých onemocnění (jako je astma, těžké žaludeční vředy, pankreatitida, rozsáhlé ekzémy, lupénka, záněty močových cest nebo i rakovinové stavy). Klasická, alopatická medicína nabízí kapky do nosu. Arsenicum album kape svědomitě (odpovídá to jeho povaze), pravidelně a neustále. Od rýmy uleví vždy jen na moment, za chvíli je nos zase ucpaný. Takže opět kapky. Čím víc kape, tím víc je nemocný – neprobíhá ani skutečná léčba rýmy, ani léčba začínajících vážných chorob. Čím víc kape, tím víc se zhoršuje i psychicky. Necítí se komfortně, je nervózní, plný úzkosti, strachu z nemoci, ze smrti, nemá dobrou náladu (kdo by taky měl), je protivný, negativistický, neustále si stěžuje, téma „nemoc“ naplňuje celý jeho život, jakoby neexistovalo nic jiného.

V homeopatické ordinaci zvolíme vhodný, přesný lék na rýmu i konstituční lék. **Nasadíme Arsenicum album.** Postupně začne opravdová léčba rýmy, souběžně s rýmou se zlepšuje celkový zdravotní stav, mizí příznaky astmatu, zánět močových cest se už neopakuje, slinivka se uklidňuje, ztrácí se pomalu ekzém. A protože jde o homeopatikum, urovnává se nejen rovina fyzická, ale také psychická, tím pádem se urovnají i vztahy doma, v práci. Zmírňuje se strach, úzkost, Arsenicum album má více energie, víc sebedůvěry, nepotřebuje nemoc k manipulaci a z ní vytěžené sekundární výhody: „Litujte mě, všímejte si mě, starejte se o mě, mluvte o mně, nenuťte mě o sebe se postarat, nenuťte mě chodit do práce...“ A nezapomeňme na dimenzi prevence: homeopatie je schopná pomoci zabránit rozvinutí závažných patologií psychických stavů, k nimž má Arsenicum album sklony (mánie, paranoie, deprese).

Celkově jde o nezměrné zkvalitnění života. Arsenicum album bez rýmy, bez psychosomatického astmatu, bez neuróz. Spokojené, usměvavé, sebedůvěrné, bez potřeby být pupkem světa. Je to kompenzovaný jedinec a s takovým se náramně dobře žije. Vyhrčené stavy a vlastnosti homeopaticky zklidňujeme, měníme, obracíme v dobré, adaptujeme. Člověk je pak lépe vybaven ke každodennímu životu, lépe se přizpůsobuje situaci a prostředí. Není limitován nemocemi, patologiemi, extrémními způsoby svého chování, jimiž by mohl narušovat své sociální prostředí.

Závěr

Potenciál homeopatie se dnes využívá minimálně. Z jejích 100 % využíváme nanejvýš 0,0002 %. Tato přednáška podhalila jen špičku ledovce. Homeopatická psychodiagnostika má schopnost nesmírně a užitečně rozšířit obzory a možnosti člověka, prostřednictvím nichž je možné dostat spokojenému životu plnému šťastných chvil. Ten malý podhalený kousek je s to nám ukázat: jací jsme, jaké máme nemoci, jaké nemoci ještě můžeme mít. Totéž nám prozradí o partnerovi.

Když se pro partnera rozhodujeme s pomocí homeopatické typologie, tak zjistíme, co chceme, jaké jsou naše potřeby, nedostatky a přednosti, víme, co můžeme nabídnout a co ne. Víme, do čeho jdeme. Homeopatie nabízí poznání, univerzální systém, lepší orientaci v nás, v lidech kolem, větší bezpečí – víme, co čekat, méně zklamání – víme, co neočekávat. Nemáme strach, nejsme zmatení. Je to velká zbraň, která nám může ulehčit život po všech stránkách. Zároveň homeopatie může zaručit jistou cestu v podobě naší i partnerovy stability, a tím stability vztahu. Stabilní se stáváme chováním, emocemi i zdravím.

Čím méně máme nemocí, tím jsme svobodnější. Čím více máme svobody, tím méně máme zášti, tím víc máme naopak energie, chuti a času k tomu, abychom poznali sebe i toho, na němž nám tolik záleží. Nezřídka si teprve díky homeopatii uvědomíme, že nám na někom vůbec záleží. Homeopatie vás dovede ke skutečným hodnotám. Z virtuálního se stává reálné.

Neradi bychom však, kdyby čtenář nabyl dojmu, že hlavní tezí této přednášky je: „Homeopatie všechno vyřeší, stačí si vzít pár tabletek.“ Ona poskytne informace a pomůže nám poznat sebe, partnera a pak možná i samotnou podstatu vztahu. Pokud ale člověk sám nebude na vztahu pracovat, budovat ho, rozvíjet a investovat do něj, vztahu se příliš dařit nebude – bude pokulhávat, stagnovat a umírat. Tohle proto bude muset člověk udělat sám. Převzít zodpovědnost, obětovat něco ze svého pohodlí. Homeopatie jen pomůže zbavit se omezení a překážek v podobě fyzických a psychických nemocí, špatných návyků, duševní nepohody. A hlavně jakési stereotypního vzorce myšlení: „Já nebo ona.“ Vztah je totiž vždycky: „My. Spolu.“

První příběh ze života

Arsenicum album se rozhodne udělat něco se svou váhou a přejde na dělenou stravu. Její Sulfur si však večer opéká na pánvičce plátky pěkně prorostlého bůčku, a tak tím voní, že nelze odolat. Arsenicum album zhltně horký bůček, samozřejmě bez chleba, vždyť přece teď nesmí přílohy. Nevolnost na sebe nenechá dlouho čekat. Arsenicum album se běží vyzvracet. Zvrací usilovně, všechno musí ven. Žaludeční šťávy však podráždí a poleptají jícnem a hrtan. Krk neskutečně pálí, má ho v jednom ohni, cítí, jak je oteklý a je si stoprocentně jisté, že jestliže zavře oči, už je nikdy neotevře, protože se udusí. Do rána proto třeští oči do tmy.

Druhý příběh ze života

Arsenicum album si ukopne malíček o gauč a okamžitě křičí na Sulfur: „Mirkuuuu! Ty jsi s tím gaučem hýbal! Já mám zlomený prst!“ Sulfur jen zírá a vůbec nechápe, o čem Arsenicum album mluví.

(Jak Arsenicum stárne, začne trpět aterosklerotickými změnami a encefalopatií. Proto mají problém s odhadem vzdálenosti – ukopávají si prsty u nohou, padají, lámou si nohy. A vždy pak za to může někdo z okolí.)

Homeopatie ve světě: Mexiko

Mgr. Gabriela Franková

Abstrakt

Příspěvek představuje vývoj homeopatie v Mexiku od jejích počátků až po současnost. Příchod homeopatie do země charakterizuje inspirace v praxi a úspěch španělských lékařů, kteří šířili své zkušenosti s léčbou epidemií v Evropě a předávali je svým mexickým kolegům. Vývoj homeopatie v zemi je v příspěvku zobrazen rozvojem homeopatických nemocnic, ambulancí a lékáren, ale také pohledem na ucelování systému vzdělávání odborníků v homeopatii a na současné postavení homeopatie v systému moderní medicíny. Přednáška se zaměřuje na kontext složité politické situace, která kladla přirozenému vývoji homeopatie výrazné překážky. I přesto si však získala významné postavení jak v systému vzdělávání lékařů a lékárníků, tak v klinické praxi a jejím výzkumu a vývoji.

Homeopathy in the World: Mexico

Mgr. Gabriela Franková

Abstract

This contribution introduces a development of homeopathy in Mexico from its beginning up to these days. What characterizes the coming of homeopathy into the country is an inspiration in practice and a success of Spanish doctors, who disseminated their experience with the treatment of epidemics in Europe and passed it on their Mexican colleagues. The paper embraces several angles of view. Firstly, it looks into the development of homeopathy in the country as characterized by the development of homeopathic hospitals, outpatient departments and pharmacies, secondly, it shows a process of consolidation of the educational system of experts in homeopathy and thirdly, it casts light on the contemporary position of homeopathy within the system of modern medicine. The lecture focuses on the context of a complex political situation that represented a considerable obstacle to the natural development of homeopathy. Despite all this homeopathy in Mexico has gained an important position both in the educational system of doctors and pharmacists as well as in clinical practice, research and development.

Úvod

Homeopatii přinesli do Mexika španělští lékaři, kteří cestovali za oceán, aby tam uplatnili své homeopatické vědomosti v léčbě nemocí, kterými obyvatelé Evropy netrpěli. Vycházeli při tom z poznatků získaných v léčbě epidemií ve vlastních zemích. Své poznatky předávali mexickým lékařům, které zaujala především rychlá účinnost homeopatických léků. Zároveň se pro ně homeopatie stala lákavou pro své vlastní výzkumné projekty. Nové objevy pro ně byly v zemi s tak bohatou a rozmanitou flórou a faunou velkou výzvou.

Podmínky pro příjem nové léčebné doktríny byly příhodné. Svým evropským charakterem se homeopatie od tradičních léčebných přístupů a zásad péče o zdraví u amerického obyvatelstva značně lišila.

Homeopatické společnosti, asociace a školy se po celou dobu svého vývoje střetávaly s celou řadou překážek, opozičních názorů a polemik, vrcholících často v neporozumění, pronásledování nebo dokonce demonstrace a protesty. Záznamy historie homeopatie v Mexiku dokládají vývoj plný vzletů a pádů, což odpovídá celkovému rázu vývoje politického a společenského dění latinskoamerických států a národů. Přesto však je dnes úroveň vzdělávání lékařů homeopatů v Mexiku na velmi vysoké úrovni. Hahnmennova doktrína léčby je vyučována na prestižních vysokých školách, země hostí národní i mezinárodní lékařské homeopatické kongresy. Laboratoře specializující se na výrobu homeopatických léčiv jsou součástí velkých farmaceutických koncernů a disponují rozsáhlou sítí homeopatických lékáren.

1. Historický kontext počátků homeopatie v Mexiku

Homeopatická medicína se v Mexiku začala prosazovat poprvé v letech 1849 – 1856, kdy její koncepci v zemi poprvé představili španělští, převážně katalánští lékaři. Bylo to v závěru vlády prezidenta a vojenského vůdce, Antonia Lópeze de Santa Anna, který měl velký vliv na vývoj španělské a mexické politiky 19. století. Významnými centry homeopatie v zemi byly zpočátku především státy Veracruz a Puebla, později ale také hlavní město Ciudad de México, oblast Yukatánu, větší města státu Jalisco, stát Gualajara a další.

Země se vzpamatovávala z války se Spojenými státy, ve které ztratila více než polovinu svého území, a navíc byla národní politika oslabena několika vojenskými převraty. Až relativně dlouhé období míru (1876 – 1911) přispělo k výraznějšímu rozvoji homeopatie a otevření prvních homeopatických škol a nemocnic. V období největšího rozkvětu homeopatie v zemi vládl prezident Porfirio Díaz, jehož vláda, nazývána jako „*porfiriát*“, měla spíše konzervativní charakter.

Jednalo se o dobu ekonomické a industriální prosperity. Kvůli nerovnému rozdělení půdy však sílila rolnická opozice, a to vedlo k řadě povstání. Prohlubující se sociální nerovnost navíc posilovala liberály, které naopak podporovali zejména intelektuálové a představitelé střední vrstvy. V roce 1911 vyhlásil Francisco de Madera proti Díazově vládě povstání, ten byl nakonec nucen odstoupit z funkce a Mexiko opustil. Nastalo sedmileté období Mexické revoluce (1911 – 1917), která se vyznačovala liberalizací politiky, zemědělskými reformami, ideami spravedlivého rozdělení venkovské půdy, zlepšováním sociálních podmínek a právního systému.

2. Počátky homeopatie v Mexiku

2.1. Původ homeopatie do Mexika

V první etapě praktikovali lékaři homeopatii izolovaně, v rámci vlastní praxe. První španělští lékaři-homeopaté přišli do Mexika v roce 1849. Vynikali mezi nimi Katalánci **Cornelio Andrade y Baz**, osobní lékař bohaté rodiny Bringasů, nebo Ramón Comellas, který působil na univerzitě ve Valencii.

Ramón Comellas je autorem první homeopatické publikace v zemi nazvané *Reseña sobre la homeopatía dedicada a los mexicanos (Mexičanům věnované pojednání o homeopatii)*. 24stránkový spis krátce shrnuje historický kontext a základní instrukce pro homeopaticky léčené pacienty. Byl také prvním lékařem, který přednášel mexickým lékařům Hahnemannovo pojetí homeopatie.

Salvador Riera, absolvent medicíny v Madridu a v Havaně, přijel do Méridy na Yucatánu v roce 1851 a je autorem prvních kapitol o vývoji homeopatie na Yukatánu.

K významným katalánským lékařům patřil také **José María Carbó**. Do Mexika přicestoval v roce 1854 s cílem čelit epidemii žluté zimnice šířící se v přístavu a věznici v San Jan de Úlua (ve státě Veracruz). Za svou excelentní práci s nemocnými získal nejen uznání prezidenta Santa Any, ale i první úřední povolení praktikovat homeopatii v Mexické republice.

Dr. Pérez Ortiz a **Don Julián González**, horliví propagátoři a obhájci homeopatie, otevřeli v roce 1867 první mexickou homeopatickou lékárnu v Ciudad de México. V jejím rámci Julián González nabízel veřejnosti osobní konzultace, případně konzultace formou korespondence. Byl autorem druhé homeopatické publikace s názvem *Tratado práctico de homeopatía y guía de las familias (Pojednání o praktické homeopatii a rodinný homeopatický rádce)*. Jednotlivé části knihy obsahují Materii mediku, poznatky z klinické praxe a seznam léků, kterými byla zásobena jeho **homeopatická lékárna**.

2.2. První mexická homeopatická společnost

První homeopatickou společnost v Mexiku (*Sociedad Homeopática Mexicana*) založili v roce 1861 lékaři **Fuentes Herrera** a **Pascual Bielsa**.

Hlavním cílem společnosti byl výzkum místní flóry a fauny a vytvoření první mexické Materie mediky. Jen krátce po založení začala společnost vydávat vůbec první odborné spisy o homeopatii, ale také první homeopatický časopis v zemi s názvem *La Gaceta homeopática*.

Společnost představovala ucelené sdružení lékařů se zájmem o homeopatii, nejistá politická situace však omezila její působnost na pouhých několik měsíců.

2.3. Mexický homeopatický institut

V srpnu roku 1870 byl předními mexickými homeopaty založen Mexický homeopatický institut (Instituto Homeopático Mexicano). K založení prvního vědeckého a vzdělávacího centra pro homeopatii dala svolení vláda mexického prezidenta Benita Juáreze. Svou existenci si institut udržel po dobu přibližně 60 let a jeho působení hrálo pro rozvoj mexické homeopatie klíčovou roli. Iniciátory vzniku institutu byli lékaři Fuentes Herrera a Julián Gonzáles.

Členové institutu se soustředili na pečlivé studium a šíření myšlenek homeopatie, překlady klasických homeopatických děl, ale také na vědeckou diskuzi, jejíž závěry byly publikovány v novinách *El Propagador Homeopático* a ve vědeckém časopise *La Reforma médica*, jejímž redaktorem byl Ignacio Fernández de Lara. Odborníci z institutu spolupracovali s dalšími významnými homeopatickými centry v Americe i v Evropě. Institut otevřel také homeopatickou ambulance, kde lékaři nabízeli pacientům zdarma odbornou homeopatickou péči.

V roce 1874 vstoupily v platnost nové stanovy institutu. Činnost byla řízena efektivněji, rozšířena byla i přednášková činnost.

2.4. První homeopatické nemocnice

První homeopatickou nemocnici v Mexiku založil v roce 1871 Rafael Degollado ve městě San Miguel de Allende ve státě Guanajuato (centrální část Mexika). Nemocnice byla ale z důvodu nestabilní politické a sociální situace zanedlouho zavřena. Torzo budovy zůstalo dochováno dodnes na ulici Diez de Sollano y Dávalos na popisném čísle 15. Část budovy je od roku 1980 označená pamětní deskou. Druhá homeopatická nemocnice vznikla o několik let později ve státě Puebla.

V roce 1893 otevřela své brány pacientům Státní homeopatická nemocnice (Hospital Nacional Homeopático), jejímž prvním ředitelem byl Ignacio Fernández de Larra. Nemocnice je pacientům otevřená dodnes, sídlí v Ciudad de México a po rozsáhlé rekonstrukci a modernizaci byla znovu otevřena v roce 2014.

V 70. letech 19. století se homeopatie začala výrazněji šířit po ostatních regionech země, výrazný rozvoj byl zaznamenán například v regionech Puebla, Toluca, Yucatán nebo Veracruz. K nové léčebné metodě se po vzoru Ramóna Comellase hlásilo se zájmem stále více lékařů.

3. Vývoj mexické homeopatie

3.1. Mexická lékařská homeopatická společnost

Jedním z nejvýznamnějších kroků vedoucích k rozvoji homeopatie v Mexiku bylo bezpochyby založení Mexické lékařské homeopatické společnosti (Sociedad Médico Homeopática

Mexicana) v roce 1874. Společnost působila dlouhých 49 let. Za jejím vznikem stáli lékaři Enrique Carrera, Antonio Salas a Ramírez Arellano.

Společnost nabízela homeopatickou poradnu pro pacienty a za první rok svého působení poskytla téměř 9 000 odborných konzultací.

Výsledky činnosti členů společnosti byly pečlivě zaznamenávány a byly pravidelně publikovány v časopise *El Faro Homeopático*. První číslo časopisu vyšlo 15. dubna roku 1874.

V roce 1910 se prezidentem společnosti stal Don Manuel de Lagarreta, který do patogeneze Materie mediky zavedl 5 významných léčivých látek místní flóry pro léčbu skvrnitého tyfu a dalších stavů s tyfosním typem horečky.

Ignacio Fernández de Larra působil jako osobní lékař Francisca de Madery, velkého zastánce demokracie. Fernández de Larra byl prvním mexickým homeopatem, který ve své praxi experimentoval s vysokými potencemi.

3.2. Mexický homeopatický klub a časopis La Reforma Médica

Okolo roku 1885 se na mexické homeopatické scéně objevili lékaři Cresencio Colín a Seguro y Pesado. Do zvolna rozvíjející se homeopatické tradice místních lékařů přinesli nové myšlenky. Seguro y Pesado, lékař šlechtického rodu, představil své zkušenosti, které získal na svých cestách po Německu a Francii. Doktor Cresencio Colín zapůsobil na řadu lékařů a stal se iniciátorem vzniku nového lékařského spolku, nazvaného *Mexický homeopatický klub (Círculo Homeopático Mexicano)*.

Aktivity klubu byly zaznamenávány v časopise *La Reforma Médica*, členové zde publikovali mimo jiné i zkušenosti z praxe a poznatky z vlastních výzkumů a objevů. V prvním čísle, vydaném v roce 1885 se objevil článek doktora Segura y Pesada, pojednávající o využití vysoce potencovaných léků v léčbě respiračních potíží. Jednalo se o vůbec první použití vysokých potencí v Mexiku.

3.3. Mexická Materia medica (*Materia médica homeopática Mexicana*)

Mexiko disponuje bohatými přírodními zdroji – minerály, rostlinami i živočichy. V etapách vývoje homeopatie měli lékaři mnoho příležitostí zkoumat nové léčivé látky a významně tak obohatit obecnou Materii medicu homeopaticu.

První písemné doklady o patogenezi léků se objevily v časopise *La Gaceta*, vydávaným první mexickou homeopatickou společností. Patřily k nim například popisy účinků léků *Pulsatilla*, *Bufo rana*, *Arnica* a další.

V roce 1885 Ismael Talavera, lékař pocházející z města Veracruz, publikoval studii, která představila první homeopatický lék původem z Mexika. Jeho účinnou látkou byla *Magnolia*

grandiflora. Patogeneze Magnolie byla publikována v americkém odborném časopise *The Hahnemann Monthly*.

Ismael de Talavera byl jedním z posledních žáků E. A. Farringtona, jehož přednášky navštěvoval ve Filadelfii po dobu dvou let. Ismael de Talavera patřil k předním propagátorům homeopatie nejen v Mexiku, přispěl také k legalizaci homeopatické medicíny v zemi.

O patogeneze léků *Terebinthina chio*, *Paronicha illecebrum*, *Rajania subsamarata*, *Achyranthes calea* a *Loeselia mexicana* rozšířili mexickou Materii mediku lékaři Manuel de Legarreta a Pánfilo Carranza.

V roce 1899 vydal patogenezi léku *Croatalaria pumila* Pablo Fuentes y Herrera, nové vydání mexické Materie mediky vyšlo v roce 1913 a bylo obohaceno o léky *Cholostrum*, *Antipyrine* a *Malmea depressa* (Yumel) Manuelem Liazameou.

V roce 1961 byla publikováno významné dílo *Homeopatická Materia medica mexických rostlin* (*Materia Médica homeopática de Plantas Mexicanas*), jejímž autorem je mexický vědec Luis G. Legarreta. Významnou a rozsáhlou Materii medicu doplnil o nových 12 léků (*Abelmoschus mochatatus*, *Agave tequilana*, *Argemone ochroleuca*, *Calea zacatechichi*, *Castella texana*, *Cecropia obtusifolia*, *Cynara scolimus*, *Karwinskia humboldtiana*, *Lippia mexicana*, *Persea americana*, *Rawolfia* a *Smilax cordifolia*).

3.4. Lékařská homeopatická akademie

Významným podnětem Mexického homeopatického institutu, který vedl k ucelení postavení homeopatie, bylo založení Lékařské homeopatické akademie. Její důležitou součástí byla katedra zaměřená nejen na výuku všeobecné medicíny, ale také katedra medicíny homeopatické. Iniciátorem byl doktor Segura y Pesado, tehdejší ředitel Homeopatického institutu.

Akademie ve výuce lékařů kladla značný důraz na klinickou praxi, kterou svým studentům zajistila vytvořením sítě zdravotnických pracovišť v blízkém i širším okolí, přičemž pacienti byli ošetřováni zdarma. Průběh a výsledky léčby jednotlivých případů byly pečlivě zaznamenávány a podávaly významné svědectví o účinnosti homeopatie.

Mexický homeopatický institut a jeho Akademie si získali výraznou podporu tehdejšího prezidenta Porfiria Díaze, který se na tamní lékaře s důvěrou obracel.

4. Homeopatie jako oficiálně uznávaný způsob léčby v Mexiku

4.1. Oficiální uznání homeopatie jako léčebné metody

Legalizace provozování homeopatie proběhla v Mexiku v několika fázích. První povolení k provozování homeopatické praxe získali už španělští lékaři, kteří do země přijeli s cílem léčit epidemii žluté zimnice (kupříkladu J. M. Carbó v roce 1854). Jejich úspěchy rozpoutaly

zájem mexických lékařů o novou léčebnou metodu a započaly složitý koloběh vývoje mexické homeopatie.

Podporu prezidenta Benita Juáreze získali zakladatelé Mexického homeopatického institutu v roce 1863. Homeopatický institut byl vůbec první vzdělávací organizací na poli mexické homeopatie.

Státní podporu si homeopatie poprvé získala díky úsilí Francisca Marcheny a Ismaela Talavery v roce 1879. Tito dva skalní propagátoři homeopatie přispěli k vydání vůbec prvních dekretů v zemi, které legalizovaly provozování homeopatické praxe a podpořily regulaci homeopatického vzdělávání pro lékaře. Lékař Francisco Marchena působil ve městě Puebla, hlavním městě stejnojmenného státu v centrálním Mexiku, kde po dobu několika měsíců fungovala druhá mexická homeopatická nemocnice.

Oficiální uznání získala homeopatická medicína a současně i vzdělávání v homeopatii za vlády generála Porfiria Díaze v roce 1895. Sám prezident Díaz byl úspěšně léčen homeopatií poté, co se obrátil na věhlasného lékaře Joaquína Segura y Pesado. Ten jej velmi rychle a úspěšně vyléčil z těžké osteomyelitidy. Na základě prezidentského dekretu vznikla v Ciudad de México Národní škola homeopatické medicíny (*Escuela Nacional de Medicina Homeopática*) a později i Národní homeopatická nemocnice (*Hospital Nacional Homeopático*).

4.2. Národní homeopatická nemocnice (Hospital Nacional Homeopático)

Nemocnice byla založena v roce 1893 v hlavním městě Mexika pod vedením Ignacia Fernández de Larra. Nemocnice vznikla v místě zdravotnického zařízení určeného k léčbě pacientů v době epidemie tyfu. Rychlý rozvoj od samého počátku její existence byl podnětem k vybudování Národní homeopatické školy, protože mnozí lékaři, kteří zde pracovali jako lékaři alopaté, měli zájem o specializační studium v homeopatii. Existence nemocnice tedy měla klíčový význam pro budoucí rozkvět homeopatie v zemi, podpořila rozvoj vzdělávání lékařů.

Nemocnice nabízí své služby pacientům dodnes a je řízená mexickým ministerstvem zdravotnictví. Je členěná do standardních chirurgických i interních oborů, vybavená je také odborníky oboru psychologie a její součástí je také rozsáhlá nemocniční lékárna. V roce 2014 prošla značnou rekonstrukcí.

4.3. Národní škola homeopatické medicíny (Escuela Nacional de Medicina Homeopática)

O otevření Národní školy homeopatické medicíny se zasloužili čtyři členové lékařské akademie, Joaquín Segura y Pesado, Ignacio Fernández de Lara, Ignacio María Montaño a Fernando Gómez Suárez. Vládě v roce 1896 předali petici poukazující na potřebu vzdělávacího centra pro lékaře, kteří svou praxi obohacovali v tehdy nedávno založené Národní homeopatické nemocnici. Prvním ředitelem školy se stal Joaquín Segura y Pesado.

Zřízení nemocnice vycházelo z podmínek dekretu prezidenta Porfiria Díaze z 10. srpna roku 1895. Článek dekretu č. 4 zdůrazňuje rovnost práv a povinností alopatických a homeopatických lékařů.

Otevření školy mělo značný význam pro další rozmach institucí zaměřených na homeopatické vzdělávání. Zanedlouho poté, co začala škola velmi úspěšně vzdělávat lékaře-homeopaty, vzniklo další vzdělávací středisko zaměřené na homeopatii. Konkrétně v roce 1912, a to Soukromá homeopatická škola (*Escuela libre de Homeopatía*).

První studijní program věnovaný vzdělávání lékařů-homeopatů nesl ve volném překladu název Všeobecný lékař a porodník se zaměřením na homeopatii (*Médico homeópata cirujano y partero*), později Lékař homeopat (*Médico-cirujano Homeópata*). Obor byl pětiletý a zahrnoval předměty, které odpovídaly požadavkům vydaného dekretu, a také povinnou nemocniční praxi.

K hlavním všeobecným disciplínám oboru patřila anatomie, histologie, fyziologie, pitva, všeobecná patologie, chirurgie, porodnictví, hygiena a medicínské právo. Rozšířené studium pro lékaře-homeopaty navíc zahrnovalo Materii mediku, postupy homeopatické léčby, teorii homeopatické léčby, klinickou homeopatii a homeopatické postupy v porodnictví. Studium tedy bylo zaměřeno jak na výuku všeobecných lékařů, tak na výuku lékařů-homeopatů.

Destabilizace politické a sociální situace vrcholící revoluční vlnou v letech 1910-1917 silně ovlivnila funkci školy. Lékaři-homeopaté byly pronásledováni a jejich homeopatická praxe omezována.

V roce 1923 byla škola sloučena s Mexickou národní autonomní univerzitou (UNAM) a její věhlas postupně upadal. Během této doby ji řídila různá střediska univerzity, od roku 1928 patřila pod Fakultu veřejného vzdělávání, v roce 1935 byla začleněna do Fakulty technických oborů. Později se stala jednou z institucí, ze kterých se v roce 1937 vyvinul současný Národní polytechnický institut (IPN).

4.4. Soukromá homeopatická škola

Další významné homeopatické vzdělávací středisko bylo založeno 12. října roku 1912 lékařem Higinem Pérezem, v době počátků svobody a demokracie na konci vlády Porfiria Díaze. Doktor Pérez vyučoval v Národní škole homeopatické medicíny, která byla řízena přímo vládou. Absolventi národní školy jej požádali o pokročilejší homeopatické přednášky, na které docházeli přímo k němu domů. Z těchto pravidelných setkání nakonec vznikla myšlenka založení nové homeopatické školy, nezávislé na podpoře vlády, vycházející z vlastních zásad výuky a z vlastních pohledů na homeopatii.

Soukromá homeopatická škola se od národní školy velmi lišila přístupem i koncepcí a působila v souladu s následujícími podmínkami:

1. svoboda ve výuce,

2. možnosti vzdělávání i pro dělnickou třídu,

3. příklon k tradičním přístupům vzdělávání.

Rozvrhy přednášek byly navrženy ve prospěch dálkové formy studia, běžné byly odpolední i večerní kurzy.

Od roku 1917 škola organizovala podle vzoru jiných škol podobného typu také přijímací zkoušky ke studiu a na praxi studenti docházeli na blízkou kliniku. V 50. letech 20. století se poliklinika začala rozšiřovat v dnešní vyhlášenou fakultní nemocnici Dr. Higinia Péreze. Rekonstrukce trvala dlouhých 20 let, v roce 1970 se členové školské rady pustili také do opravy budovy samotné školy.

Rozvoj školy byl právně podpořen v roce 1857 změnou v ústavě, která garantovala svobodu vzdělávání. V roce 1930 prezident Emilio Portes Gil podepsal dekret o legalizaci provozování svobodné školy.

Mezi absolventy figurují lékaři jak alopatické, tak homeopatické medicíny, dnes škola nabízí rovněž obory porodní asistence a ošetřovatelství se zaměřením na homeopatické metody prevence a léčby.

V roce 1918 škola vztyčila vůbec první monument Samuela Hahnmeanna v Latinské Americe, v roce 1929 zorganizovala první mezinárodní kongres homeopatické medicíny na americké půdě a v roce 1943 i první národní homeopatický kongres. Fakultní nemocnice Dr. Higinia Péreze se pyšní také tím, že zde její specialisté provedli první transplantaci rohovky v Mexiku.

Významní absolventi školy

Z významných absolventů Soukromé homeopatické školy je třeba zmínit Eulalia Daría Florese, který přeložil 7 klasických homeopatických děl z angličtiny a francouzštiny, celosvětově uznávaného doktora Procesa Sáncheze Ortega, mimo jiné autora několika publikací, nebo doktora Davida Florese de Toledo, současného prezidenta Národní lékařské homeopatické rady.

5. Mexická homeopatie na ústupu

5.1. Nestabilita a pronásledování

Nestabilní období a napjaté vztahy mezi jednotlivými prestižními školami od roku 1918 citelně oslabilo postavení nejen vzdělávání, ale i samotnou existenci homeopatie. Homeopatické školy a lékaři-homeopaté byli kritizováni a pronásledováni, ve státě Puebla byl vydán dekret limitující legální provozování homeopatické medicíny. V roce 1926 Mexická autonomní univerzita (UNAM) nepovolila absolventům soukromé homeopatické školy

dokončit studium. V poslanecké sněmovně dokonce převládal návrh ústavní úpravy, který by vyčlenil homeopatii ze současného systému medicíny. Některé nemocnice a školy homeopatické doktríny byly uzavřeny, například Homeopatická škola a Hahnmennova nemocnice v na Yukatánu v roce 1936.

Přes nepříznivou situaci si ale homeopatie své postavení udržela. Mnohá vzdělávací centra svou činnost nepřerušila, vznikly také dodnes velmi vyspělé laboratoře specializované na výrobu homeopatických léků. V hlavním městě Ciudad de México započal v roce 1936 výrobu dnes významný farmaceutický gigant *Propulsora de Homeopatía S.A.*, v San Luis de Potosí v roce 1937 vznikly laboratoře Gliser.

6. Současný stav homeopatie v Mexiku

6.1. Stabilizace postavení homeopatie po roce 1940

Přibližně od roku 1940 opět pro mexickou homeopatii nastaly příznivé časy. Školy upevnily svá postavení, stabilizovala se výroba homeopatických léků, zvýšil se zájem veřejnosti o homeopatické postupy léčby. Upevnění postavení homeopatie dokládají také první homeopatické kongresy na mexické půdě.

Národní škola homeopatické medicíny uspořádala v roce 1940 Panamerický Homeopatický kongres, o tři roky později se konal První národní kongres homeopatické medicíny pod záštitou Soukromé homeopatické školy (ELH).

V roce 1951 byla ve městě Irapuato ve státě Guanajuato založena Homeopatická lékařská společnost (*Asociación de Médicos Homeópatas Cirujanos y Parteros*). Jako první v historii mexické homeopatie slučovala stoupence dvou hlavních homeopatických škol - národní školy (ENMH) a soukromé školy (ELH). Asociace velmi stabilně působí dodnes.

6.2. Stabilizace postavení homeopatie po roce 1960

Pro období po roce 1960 je typický rozkvět jak na poli homeopatických kongresů, tak v rozvoji homeopatického vzdělávání, a to především na úrovni vzdělávání postgraduálního.

Přes příznivý vývoj, v podobě zájmu ze strany veřejnosti, však stejně jako v jiných zemích čelí některé homeopatické asociace, spolky či školy nepříznivým reakcím, neporozuměním úřadů i konfliktům, k nimž dochází mezi jednotlivými homeopatickými přístupy a směry. Výrazněji byl oficiální status homeopatie ohrožen v roce 1984, a to úpravou zdravotnického zákona. Po změně zákon homeopatickou léčbu nezahrnoval a stát dokonce plánoval zavřít Státní homeopatickou nemocnici. Vlnou protestů a demonstrací však zastánci zařazení homeopatie do nového zákona dosáhli. Další ohrožení chodu nemocnice se datuje do roku 1985, kdy budovu silně poškodilo zemětřesení.

Státní univerzity nabízejí dvouleté postgraduální studium pro lékaře nebo magisterské studium pro zdravotníky. V Mexiku existuje ale i řada soukromých vysokých škol, které otevírají obor homeopatie magisterského stupně vzdělání.

V průběhu vývoje homeopatie hrály v zemi důležitou roli dvě významné homeopatické školy, *Národní škola medicíny a homeopatie (ENMH)* a *Soukromá homeopatická škola (ELH)*. Zajímavé je, že přes značný rozkvet školství a vzdělávání podpořeného mnoha školskými reformami a vznikem mnoha dalších institucí, tyto školy v homeopatickém vzdělávání dominují dodnes.

Významné homeopatické asociace

Mexická homeopatie, o.s. (Homeopatía de México A.C.)

Občanské sdružení založili 23. září roku 1960 Proceso Sánchez Ortega, David Flores Toledo a Ranulfo Romero Moreno. Jejich cílem bylo a dodnes je zaměřit se na doktrínu Hahnemannovy homeopatie, a to jak z hlediska studia a výzkumu, tak z hlediska klinické praxe. K úspěchům sdružení patří nejen rozsáhlá přednášková činnost, ale také pozdvižení mexické homeopatie na mezinárodní úroveň. V roce 1980 zaštitila organizaci kongresu Mezinárodní lékařské homeopatické ligy (LMHI) ve městě Acapulco ve státě Guerrero a v roce 1995 ve městě Oaxaca.

Postgraduální homeopatické vzdělávání

Národní škola medicíny a homeopatie (ENMH)

Škola je dnes součástí vysokého učení Mexického polytechnického institutu (IPN), který patří v současné době v nejvyhledávanějším vysokým školám v Mexiku. Škola úzce spolupracuje s Ministerstvem práce a Ministerstvem zdravotnictví, které uznává homeopatii jako komplexní terapeutický systém.

Dvouletá postgraduální *Specializace v homeopatii* je obor určený lékařům. Koncepte oboru vychází z požadavků běžné lékařské praxe, kde je homeopatická léčba součástí ambulantní i nemocniční péče.

Zdroj: <http://www.sepi.enmh.ipn.mx/OfertaEducativa/ETH/Paginas/Inicio.aspx>

Soukromá homeopatická škola (ELH)

Postgraduální studium specializované na homeopatii organizuje již tradičně také Soukromá homeopatická škola. Studium je dvouleté a nabízí studentům možnost rozšířit si znalosti všeobecné medicíny o metody homeopatické diagnostiky a léčby.

Příklady dalších homeopatických škol v Mexiku

Vysoká homeopatická škola v Guadalajaře

Jako příklad soukromé školy můžeme uvést Vysokou homeopatickou školu (ESH) v Guadalajaře. Tento typ škol vychází vstříc zaměstnaným lidem a přizpůsobuje své studijní plány distančním a kombinovaným formám studia, které je v Mexiku využíváno velmi často.

Antropologická univerzita v Guadalajaře

Antropologická univerzita v západomexickém městě Guadalajara jako první otevřela magisterské homeopatické vzdělávání. Absolventi magisterského oboru homeopatie jsou schopni poskytovat kvalifikovanou homeopatickou pomoc v nemocnicích, soukromých klinikách či ordinacích. Studium je zaměřeno také na praxe v ústavech sociální péče nebo ve vzdělávacích institucích. Studenty připravuje dokonce pro oblast homeopatického výzkumu.

Stomatologický homeopatický institut (COHMEAC)

K podstatným vzdělávacím střediskům zaměřeným na specializaci lékařů patří Stomatologický homeopatický institut v hlavním městě Ciudad de México, úzce spolupracující s Mexickým polytechnickým institutem (IPN) a hlavně s Národní školou medicíny a homeopatie (ENMH). Institut vznikl v roce 2003 jako vědecké pracoviště určené všem odborníkům na poli stomatologie. Kurzy a kontinuální vzdělávání, které institut pořádá, jsou věnovány všeobecným stomatologům, dětským stomatologům, ortodontistům, stomatochirurgům, parodontologům, ale také expertům v endodoncii nebo zubní hygieně.

Přehled homeopatických laboratoří v Mexiku

Grupo Medicor

Mexická skupina *Grupo Medicor* má v Mexiku dlouhou tradici, vyvinula se z původní Centrální homeopatické lékárny založené v roce 1890 doktorem Ignaciem Fernandem de Larrou. Laboratoře lékárny během své existence spolupracovaly s řadou významných farmaceutických firem (například Willmar Schwabe, dnešní Deutche Homöopathie-Union, Laboratorio Hahnemann S.A. a dalšími). Jako národní laboratoř působí od roku 1970 a o patnáct let později otevírá své lékárny po celé zemi.

Skupina sdružuje společnosti specializující se na výrobu a komercializaci homeopatických léčiv. Výhodou skupiny *Grupo Medicor* je 120 let zkušeností, dodržování tradičních hodnot a vysoká kvalita produktů. Výrobní postupy všech laboratoří striktně dodržují požadované standardy výroby homeopatických léků. Lékárny skupiny *Grupo Medicor* patří k nejprestižnějším v zemi. Sídlo *Grupo Medicor* se nachází v hlavním městě Ciudad de México.

Laboratoře Similia

Similia je společnost, jejíž základy v roce 1936 položil doktor Rafaele López Hinojosa v hlavním městě Mexika. Je součástí laboratoří Propulsora de Homeopatía, S. A. a společnosti Distribuidora Homeopática Nacional, S. A.

Homeopatika stejnojmenné značky se prodávají po celé zemi, firma se také významně podílí na podpoře homeopatického laboratorního výzkumu. Similia vydává známý homeopatický časopis *La Homeopatía de México* a propagační a zpracovává vzdělávací materiály určené především odborné veřejnosti.

Provozování homeopatické praxe v Mexiku

V roce 1998 vstoupil v platnosti zákon, který definuje profesi homeopata. Druhá kapitola článku 5 staví profesi homeopata mimo medicínské profese. Osoby bez lékařského vzdělání, které chtějí praktikovat homeopatii, musí absolvovat minimálně rok studia homeopatie v odpovídající vzdělávací instituci. Naopak lékaři, kteří vystudovali postgraduální studium homeopatie, získají diplom okamžitě po absolvování studia. V Mexiku však existuje spousta škol, které si jako jedinou podmínku pro možnost homeopatie kladou doklad o ukončeném středoškolském vzdělání.

Od roku 1999 působí v Mexiku Akademická rada pro homeopatii (*Grupo Académico de Homeopatía*), která je součástí Komise lidských zdrojů a vzdělávání ve zdravotnictví spravované Ministerstvem zdravotnictví. Homeopatické školy v Mexiku si udržují vysokou úroveň a prestiž, existují ale mnohé, které žádné úředně stanovené požadavky nesplňují. Naopak jsou školy, které všechny požadavky naplňují maximálně, a přesto oficiálně uznány nejsou.

Použité zdroje:

Escuela Libre de Homeopatía:

<http://www.escuelalibredehomeopatia.com.mx/historia.html>.

Similia: <http://www.similia.com.mx/index.php?sec=identidad>.

Grupo Medicor: <http://www.medicor.com.mx/>.

Colegio de la Medicina Homeopática:

<http://colegiodemedicinahomeopatica.edu.mx/historia-homeopatia/49-historia-homeopatia-en-mexico>.

Homéopathe International: <http://www.homeoint.org/articles/spanish/histomexico.htm>.

Salud y Medicina: <http://www.saludymedicinas.com.mx/centros-de-salud/homeopatia/articulos/homeopatia-a-la-mexicana.html>.

Wikipedia: https://es.wikipedia.org/wiki/Escuela_Nacional_de_Medicina_y_Homeopat

%C3%ADa_%28IPN%29.

Instituto Politécnico Nacional: <http://www.ipn.mx/educacionsuperior/Paginas/Medico-Cirujano-Homeopata.aspx>.

La investigación patogenética en México, Dr. Fernando Darío François-Flores, <http://www.homeopatiatexcoco.com.mx>.

Precursores de la experimentación homeopática, Dr. J. ISAIAS BALTAZARJIMENEZ, www.HomeopatasMateo.com

Escuela libre de homeopatía: <http://www.escuelalibredehomeopatia.com.mx/historia.html>

Argentum nitricum versus Arsenicum album

K problematice homeopatické diferenciální diagnostiky hlavních forem strachu

MUDr. Alexandr Fesik

Kdo porozumí strachům, ten porozumí motivaci, kdo rozumí motivaci, ten pochopí homeopatii, kdo chápe homeopatii, ten má šanci pomoci pacientovi.

Abstrakt

Klasická homeopatie nabízí poměrně omezené množství užitečných, jasných a srozumitelných léků pro léčbu závažných psychiatrických stavů. I pro zkušeného homeopata je občas problémem v rámci konstituční nebo archetypální populační terapie rozhodnout o dokonalé strategii léčby pacienta trpícího psychickými poruchami. Příspěvek nabízí cesty, jak zvolit tu nejlepší strategii a jak v jednotlivých případech rozpoznat ten nejlepší lék. Strach, panika a nejistota patří k základním potížím, které spojují a zároveň rozdělují Argentum nitricum a Arsenicum album, dva po tisíciletí užívané léky, které se právem staly součástí homeopatického arzenálu.

Abstract: Differential diagnostics of mental symptoms of Argentum Nitricum and Arsenicum Album

Classical homeopathy offers a considerably limited amount of useful, clear and understandable remedies for treatment of serious psychiatric conditions. Even for an experienced homeopath it is occasionally a problem to make a decision within a constitutional or archetypal population therapy as to choosing a perfect strategy in treatment of the patient suffering from mental problems. This contribution offers ways to choose the best strategy and to identify the best remedy for a particular case. Fear, panic and uncertainty belong to the basic difficulties that represent a common ground and at the same time a divide between Argentum Nitricum and Arsenicum Album, the two remedies indicated for thousands of years that have become a significant part of homeopathic remedy range.

Úvod

Dá se říct, že jen na několik málo výjimek neexistuje psychiatrická diagnóza, jejíž součástí není některý z elementů strachu nebo úzkosti. Strach a úzkost jsou často hlavní podstatou psychické poruchy, a to bez ohledu na to, jaké místo v klasifikaci nemocí psychická porucha zrovna zaujímá. Jedním ze základních principů homeopatie je celostní přístup k organizmu: tedy rovnost mezi fyzickými a psychickými klíčovými symptomy pacienta. Kromě toho homeopatie primárně vychází z maximální individualizace, z preciznosti popisu, hodnocení a klasifikace všech symptomů nemoci a pacienta. Žádný ze jmenovaných východisek

homeopatie není v rozporu se základy moderní medicíny. Lékaři praktikující homeopatii jsou velice opatrní, co se týče prohlášení: „Ano, jsem schopen zcela uzdravit pacienta s psychickou diagnózou.“ Spíše se zmiňují o tom, že mohou nabídnout cestu ke zmírnění průběhu nemoci nebo mohou odstranit, alespoň dočasně, některé projevy symptomů či syndromu choroby. Ve spolupráci s kvalifikovaným psychiatrem může být péče o pacienta s psychickou poruchou mnohem účinnější, šetrnější, průběh a prognóza nemoci jemnější. Argentum nitricum a Arsenicum album jsou ideálními modely pro zkoumání **úzkostných poruch**.

Strach a úzkost: definice, klasifikace, epidemiologie

Úzkost a strach mají společného jmenovatele. Je jím **aktuální a subjektivně nepříjemný prožitek napětí, tísně a vnitřního nepokoje**. V případě strachu je však jedinec často schopen více méně jasně určit, kdo nebo co v něm strach vyvolává. Úzkost oproti tomu bývá obecnějšího charakteru, nevztahuje se ke konkrétním jevům – nemá jednoznačnou příčinu. Úzkostné poruchy až do vzniku MKN 10 byly zařazované mezi tzv. neurózy. Možná není náhodou, že termín „neuróza“ byl poprvé použit v r. 1789 W. Cullenem, který S. Hahnemanna inspiroval k ověření platnosti principu podobnosti. Mnohé školy moderní psychiatrie nabízí klasifikaci, podle níž se strach dělí na reálný a na strach z údajného (předpokládaného) nebezpečí. Strach může být atavistický, tedy vrozený (např. strach z bouře, ze tmy, z některých zvířat) nebo naučený (např. strach ze stárání, osamělosti, ztráty zaměstnání apod.) Osobně vycházím z Jungovy teorie, která úzkostné poruchy definuje jako geneticky vrozené archetypální stavy.

Úzkostné poruchy postihují přibližně **25 % populace vyspělého světa**. Ve Spojených státech amerických trpí některou formou úzkostné poruchy okolo 40 miliónů dospělých jedinců, což představuje závažný medicínsko-sociálně-ekonomický problém. Úzkost, resp. úzkostná porucha je někdy označována také jako jedna z největších neinfekčních epidemií 20. a 21. století.

Porovnání úzkostných poruch a přístup homeopata k nim

Racionální (reálný)

Ke strachu z reálného, předpokládatelného nebezpečí patří strach ze smrti, z nemoci a z bídy (ze ztráty životních prostředků). Jestliže budeme analyzovat strach ze smrti, nemoci nebo chudoby, nelze se vyhnout také každodennímu, modernímu archetypálnímu strachu z bacilů, virů, znečištění, kontaminace, komunikace se zvířaty, se špinavými lidmi, s lidmi s nečistými úmysly (či špatným charakterem), jako jsou podvodníci či zloději. Následkem bývá obsesivní chování, kdy si postižený jedinec neustále umývá ruce, donekonečna si čistí zuby, nasazuje si roušku. V souladu s výše uvedeným je strach ze ztráty životních prostředků, tedy z úbytku a nedostatku peněz, jídla, majetku, partnerovy ochrany, ze ztráty střechy nad hlavou, příbuzných, přátel, postavení a umístění ve společnosti. Strachy tohoto typu jsou

obvykle velmi dobře verbalizovatelné, srozumitelně definovatelné a vypadají velice racionálně. Například: „Nebudu to jíst, protože tam mohou být bacily. Nebudu používat jehlu, protože není jednorázová. Nebudu jíst ten chleba, protože má hraniční dobu použitelnosti.“

Iracionální (údajný)

Strachy z předpokládaného nebezpečí jsou značně rozšířené a mívají globální (všeobecný) charakter. Typickým příkladem je archetypální strach z výšek. Lidé mají hrůzu používat výtah, dívat se z okna, z vyšších pater, letět letadlem. Dále lze jmenovat strach z uzavřeného prostředí, z osobního selhání. Do jisté míry ke strachu z předpokládaného nebezpečí patří také strach z očekávané události. Strachy tohoto druhu jsou často iracionální a působí smyšleně, virtuálně. Jsou hůř definovatelné a nemají dostatečné odůvodnění. Vezměme si třeba strach, jenž u pětiletého kluka, který se bojí jít do školky, kulminuje bolestí břicha a zvracením. Když se ptáme po příčinách, nenabízí se žádná taková, jež by byla racionálně opodstatněná. Paní učitelka je hodná, dětský kolektiv je více méně standardní, úkoly jsou pro obyčejného kluka nebo holku daného věku dobře zvladatelné, hry jsou zábavné, jídlo odpovídá normám a zvyklostem. Pětiletý chlapec vlastně nemá žádný důvod mít strach jít do školky.

„Homeopatizace“ úzkostných poruch

Pro přehled uvádím seznam strachů, se kterými jsem se setkal své homeopatické praxi. Podáním homeopatika *Argentum nitricum* nebo *Arsenicum album* jsem tyto strachy úplně odstranil, a to na delší časové období. Vymizení symptomu (zde jsem velice opatrný k použití sousloví „naprosté uzdravení pacienta“) přitom potvrzuje správnost výběru homeopatika. Příznaky strachu často nenávratně mizely i na 25 až 30 let. Občas se stávalo, že se symptomy, a tím do mé ordinace i pacient, vrátili po roce nebo dvou, přičemž jsem zopakoval stejný lék i dávkování. Někdy se tyto strachy transformovaly do podoby jiných psychických nebo fyzických symptomů, což si pak žádalo užívání obou uváděných léků „na střídačku“ nebo nasazení jiných homeopatických léků, jako je *Kalium carbonicum*, *Natrium muriaticum*, *Arnica*, *Silicea* nebo *Calcarea carbonica*.

Iracionální strachy – Argentum nitricum

Obvykle jsou součástí neurotických stavů z psychiatrického hlediska poměrně zdravých osob. Strach typu *Argentum nitricum* je obvykle málokdy jasně verbalizován:

fobofobie – strach z vlastního strachu

klaustrofobie – strach z uzavřených prostor

akrofobie - též zvána acrofobie, strach z výšky nebo hloubky

agorafobie - strach z otevřených prostranství

aerofobie - strach z létání a proudícího vzduchu

agyofobie - strach z přecházení přes silnici

amaxofobie – strach z dopravních prostředků a především z jízdy v nich

angiofobie – strach z udušení

apeirofobie – strach z nekonečna

aviafobie – strach z létání

basifobie – též zvána basofobie a znamená strach z chůze

neschopnost stát – obava upadnutí

batmofobie – strach ze schodů a schodišť

batofobie – strach z hloubek nebo příkrých svahů

batysiderodromofobie – strach z podzemní dráhy

cenotofobie – strach z čehokoli nového

cyberofobie – strach z počítačů a práce s nimi

decidofobie - strach z rozhodování

deipnofobie – strach z jídelny

demofobie – strach z lidí

dentofobie – též zvána odontofobie – strach ze zubařů a stomatologických zákroků

didaskaleinofobie – strach z chození do školy

dromofobie – strach z ulic

efodiofobie – strach z příprav na cestu

ekleziiofobie – strach z kostela

eremofobie – strach ze samoty

ergofobie – strach z jednání, konání, práce

eufobie – strach z dobrých zpráv

eutyofobie – strach z odpovědnosti

fagofobie – též zvána phagofobie – strach z polykání

fonofobie – strach z mluvení při koktavosti, případně obecně z vlastního hlasu

fotofobie – strach ze světla

fronemofobie – strach z přemýšlení

gefyrofobie – strach z mostů

genofobie – strach ze sexu

hamartofobie – strach z omylů

hylofobie – strach z lesa

hypengyofobie – strach z odpovědnosti

hypsofobie – strach z výšek a pádů z výšek

kainofobie – strach ze změn a novot

kairofobie – strach ze zmeškání správné příležitosti

kakotechnofobie – strach z nemotornosti

katotrofobie – strach ze zrcadel a jejich rozbití

kenofobie – strach z prázdných míst

kremnofobie – strach z pohledu do hloubky

lalofobie, laliofobie – strach z hovoru

logofobie – strach z vlastního mluveného projevu, často provázena koktavostí (spíše u dospělých než u dětí)

marofobie – strach z dlouhého čekání

maniofobie – strach ze zbláznění se

maieusiofobie – strach z porodu

melanchofobie – strach z ticha či prázdnoty

mechanofobie – strach ze strojů

nomofobie – strach ze ztráty či odcizení mobilního telefonu nebo strach ze ztráty mobilního signálu (strach z nedostupnosti, ztráty kontaktů s jinými osobami)

nosocomefobie – strach z nemocnice

neofobie – strach z něčeho nového

nostofobie – strach z návratu domů

nyktofobie – strach ze tmy a nocí

ochofobie – strach z vozidel

ommatofobie – strach z pohledu očí

optofobie – strach otevřít oči

pareunofobie – strach z pohlavního styku

pantofobie – též zvána panofobie – strach ze všeho

paruréza – strach z močení před lidmi

peirafobie – strach ze zkoušky, z veřejného vystoupení

pnigofobie – strach z udušení

primeisodofobie – strach z prvního pohlavního styku

pteromechanofobie – strach z letadel

scopofobie – strach z pohledů druhých

siderodromofobie – strach z vlaků, ze železnice

sociofobie – strach z určitého sociálního, mezilidského kontaktu (jezení, pití, psaní, mluvení, čtení před ostatními atd.) pramenící z vědomých či nevědomých negativních očekávání vlastního selhání v této osobní rovině, je též nazývána „sociální fobie“

strobilodromofobie – strach z jízdy na kolotoči

tafefobie – strach z možnosti být pohřben zaživa

testofobie – strach z testů

tokofobie – ženský strach z porodu

topofobie – strach z určitého místa

traumatofobie – strach z úrazu

uranofobie – strach z nebe

urofobie – strach z moči či pomočení se

Šestero klíčových symptomů Argentum nitricum

- Neovladatelná chuť na sladké
- Uspěchanost
- Sklon k tvorbě aft, vředů
- Třes
- Vznik a zhoršení problémů sluncem, teplem, v létě
- Chaotičnost

U kompenzovaného pacienta Argentum nitricum často symptomy způsobují banální, ze společenského hlediska úsměv vyvolávající příhody, jako například průjem s nespavostí u vysokoškoláka před zkouškou, nebo koktání učitele, který je nucen přednášet před větším množstvím žáků. V případě dekompenzace se u Argentum nitricum naopak vyskytují patologie ve formě těžké epilepsie nebo psychických ekvivalentů epilepsie, popřípadě se projevují jako sklon k panické poruše či k dromománii.

Pacient dostává záchvat strachu, který je součástí epileptické ataky, propadá panice a utíká bez jakékoliv sebekontroly, „bezhlavě“ a bezcílně pryč. Jedinci typu Argentum nitricum mívají děsivý strach z výšek, který sice vypadá iracionálně, přesto je to jen zdání. Strach z výšek je do jisté míry obranný mechanismus pacienta s těžkou epilepsií a se sklonem k velkým epileptickým záchvatům, což Argentum nitricum skutečně je. Když se takový člověk ocitne někde ve výšce, existuje riziko, že pokud zrovna udeří epileptický záchvat, tak spadne a zahyne.

Stavy děsu a paniky mívá Argentum nitricum také z očekávání nějaké události. Na první pohled to vypadá, že strach Argentum nitricum nepředstavuje ohrožení života jako takového. Ale opak je pravdou. Je totiž hlavním lékem paniky, kterou vyvolává nutnost rozhodování o zásadních, zlomových záležitostech v životě člověka – jako je výběr zaměstnání, školy nebo svatba. Strach Argentum nitricum je zaměřen směrem k sobě samému, do vlastního nitra: nemá před sebou kam utéct.

Racionální strachy – Arsenicum album

Arsenicum album mívá strachy, které jsou součástí jak závažných neuróz, obsesivně-kompulzivní poruchy, tak všeobecně schizoidních pacientů i různých druhů paranoi, včetně paranoidní formy schizofrenie. Arsenicum album může být hlavním lékem pacienta, který trpí strachem doprovázejícím reaktivní psychózy. Arsenicum album je součástí strachu a paranoidních stavů u pacientů s delirium tremens nebo s jiným deliriem při toxických nebo infekčních psychózách.

Strachy typu Arsenicum album často probíhají v souvislosti s jeho uzavíráním do omezeného prostoru, s odporem ke komunikaci s okolím. Kupříkladu starší paní se uzavře v některé z částí svého domu a se svými vlastními dětmi mluví pouze prostřednictvím malého otvoru pode dveřmi, přičemž skrze něj přijímá jen několik pečlivě vybraných, jí schválených a podle

jejího názoru nezávadných potravin. Takto je schopná živořit i 10 let. Jiným typickým obrázkem je třeba starší pán, který několik desítek let nadužíval alkohol, a najednou se dostává do stavu, kdy přestává pít a přichází delirium tremens. Je podrážděný, všude vidí pavouky, červy a velký hmyz, který jej ohrožuje svým bodnutím. To mu samozřejmě – dle jeho neochvějné představy – způsobí jistou otravu krve a následnou a nevyhnutelnou smrt.

Paranoidní stavy u pacienta Arsenicum album mohou vyvolávat velký pocit nebezpečí, a tím se stává nebezpečným pro okolí. Mívá strach, že se mu snaží ublížit jeho vlastní příbuzní, kolegové v práci nebo sousedé. Klasickým příkladem takové paranoie u Arsenicum album je představa, že mu někdo otrávil vodu či vzduch, že mu do bytu vpouští jedovaté sklípky a stonohy obrovské. Podezírání doktora, že si schválně nemyje ruce, aby jej nakazil těžkou a smrtelnou nemocí. Svě blízké nebo nemocniční personál obviňuje, že jej chce okrást o všechno jeho majetek. Stále přepočítává peníze, kontroluje šperky nebo stav svého dobytka. Pokud nabude pocitu, že mu na jeho hmotné statky někdo sáhl, okamžitě a agresivně zaútočí na osobu, která je zrovna nejbližší.

Pacienti Arsenicum album jsou ve svých hostilních projevech často velmi konkrétní, takže jejich nepřízeň je cílená a nezáleží na míře blízkosti vztahu. Jeho hněv může pocítit partner nebo tchán, stejně jako zdravotní sestřička. Stává se, že na úřady píše desítky udání o tom, že mu vzali vkladní knížku nebo že mu otrávil mrkvovou polévku. Od takového jedince lze očekávat akty, klasifikované jako lehké a těžké ublížení na zdraví, ale výjimkou nebývá ani vražda. Pacient může být například postižen bludem, že důchodci přenášejí bacily, a proto se jim rozhodne podat smrtelnou dávku heparinu. To všechno způsobí strach, že z epidemiologického hlediska jde o nebezpečné osoby.

Pacienti Arsenicum album, kteří trpí bludem, že přichází o majetek, jsou schopni si majetek získat krádeží, a přitom i vraždit. Člověk, který jistou dobu pracuje v sociálních službách, může napláňovat hned sérii vražd za účelem zmocnit se majetku obětí. Protože jsou však lidé typu Arsenicum album mistry v detailu a génii v pečlivém plánování, provedou většinou zločiny tak, že k jejich následnému odhalení dochází spíš jen za přispění velké náhody.

Strach Arsenicum album je zaměřen ven. Venkovní, okolní svět je nebezpečný a plný nástrah. Proto se mu chce ubránit všemi možnými prostředky a svět kolem sebe změnit tak, aby mu nikdo (a nic) nemohl ublížit. Proto je pro něj tolik typické: mytí rukou roztokem Sava, uzavírání se do nepřístupného prostoru, odmítnutí podávat ruku těm, kdo by mohli nějak poškodit zdraví, majetek nebo život pacienta Arsenicum album.

Velkým zdrojem strachů je pro pacienty Arsenicum album televize, rozhlas, internet, knihy, tiskoviny či příběhy a sdělení lidí kolem. Přejímají cizí strachy, přidávají je k těm svým a vytváří stále hrůzostrašnější a hrůzostrašnější obraz světa. Zajímavé je, že tento typ pacientů je schopen bez větších problémů sledovat hororový snímek, v němž různé mýtické nebo pohádkové – v každém případě však krvelačné – postavy škodí, ničí a mordují lidi, a bere to přitom jako dobrou zábavu. Viděl jsem mnoho lidí Arsenicum album, kteří se při hororu dokázali smát, vtipkovat, chrlit sarkastické komentáře nebo dokonce promyšlené návrhy, jak

ještě lépe vraždu provést. Přihodilo se mi jednou, že jsem byl zrovna na návštěvě svého kamaráda, když zrovna v televizi dávali slavný Hitchcockův film Psycho. Přítomen byl i kamarádův bratr, který se léčí s diagnózou paranoidní schizofrenie. Notoricky známou scénu v koupelně dotyčný komentoval s tím, že kvůli závěsu a danému úhlu by musela být síla úderu zcela jiná, než jaká byla patrná ve filmu. Podle nadšené intonace nešlo jen o vtip.

Racionální strachy – Arsenicum album

acerofobie – strach z kyselosti

afefobie/agerofobie – též zvána haptefobia či hafefobia – strach z dotyků

agyofofie – strach z přecházení přes silnici

ailurofobie – strach z koček

akarofobie – strach z hmyzu a štípnutí hmyzem

akribofobie – strach pisatele, že napsal něco nesprávně či nevhodně

alektorofobie – forma zoofobie, strach ze slepic

algofobie – strach z bolesti vlastní i cizí

amatofobie – strach z prachu

amychofobie – strach z drápů, spárů a poškrábání

androfobie – strach žen z mužů

anginofofie – strach z udušení

antropofobie – strach z lidí

apifobie – forma zoofobie, strach ze včel

arachnofobie – forma zoofobie, strach z pavouků

atefobie – strach ze zničení

autofobie – strach z osamění

bacilofobie – strach z bacilů a mikrobů či nákazy

bakteriofobie – strach z bakterií či nákazy

bibliofofie – strach z knih

cenotofobie – strach z čehokoli nového

cibofobie – strach z jídla

cyberofobie – strach z počítačů a práce s nimi

damnofobie – strach z věčného zatracení či pekelných trestů

decidofobie - strach z rozhodování

defekalgiesiofobie – strach z bolestivých stolic a bolesti střev

deipnofobie – strach z jídla

demofobie – strach z lidí

dentofobie – též zvána odontofobie – strach ze zubařů a stomatologických zákroků

dermatosiofobie – strach z onemocnění kůže

didaskaleinofobie – strach z chození do školy

dipterofobie – strach z dvoukřídlého hmyzu

domatofobie – strach z přebývání v domech

dromofobie – strach z přecházení přes ulici

dysmorfofobie – strach z deformace či vlastní ošklivosti

dysponderomorfofobie – strach z tělesné deformity způsobené obezitou

efebifobie – též zvána ephebifobie, strach z teenagerů

eisotrofobie – strach ze zrcadel

ekleziiofobie – strach z kostela

ekvinofobie – též zvána equinofobie nebo hipofobie – strach z koní

elektrofobie – strach z elektřiny a elektrických spotřebičů

emetofobie – strach ze zvracení

enisofofobie – strach z kritiky

enofobie – strach z alkoholických nápojů

entomofobie – forma zoofobie, strach z hmyzu

eremofobie – strach ze samoty

ergofobie – strach z jednání, konání, práce

erotofobie – strach ze sexu nebo sexuálních témat
etalomichlofobie – strach ze smogu
eurotofobie – strach ze ženských genitálií
eufobie – strach z dobrých zpráv
eutynofobie – strach z odpovědnosti
farmakofobie – strach z léků
fantomofobie – strach z přízraků
febrifobie – strach z horečky
felinofobie – strach z koček
filofobie – strach ze zamilování se
fobofobie – strach z vlastního strachu
ftizeofobie – strach z onemocnění tuberkulózou
fronemofobie – strach z přemýšlení
fungofobie – strach z hub
gamofobie – strach ze sňatku, z manželství
geliofobie – strach ze smíchu
genofobie – strach ze sexu
geomelofobie – strach z brambor
geraskofobie – strach ze stárnutí
germofobie – strach z bakterií
gerontofobie – strach ze starých lidí
gnomofobie – strach z vědců, vzdělavců
gripaviarofobie – strach z ptačí chřipky
gymnofobie – strach z nahoty
gynofobie – strach mužů z žen
hadeofobie – strach z pekla

hamartofobie – strach z omylů

hamaxofobie – strach z vozidel

harpaxofobie – strach ze zlodějů

hedofobie – strach z radosti

heliofobie – strach ze slunečního světla

helmintofobie – forma zoofobie, strach z červů

hematofobie – strach z krve

herpetofobie – strach z plazů

hierofobie – strach z posvátných věcí

hosemofobie – strach z dopravních značek

homofobie – strach z homosexuality nebo homosexuálně zaměřených osob

hoplofobie – strach ze zbraní, zejména střelných zbraní

hydrofobie – strach z vody či koupání

hypengyofobie – strach z odpovědnosti

chrematofobie – strach z peněz

iatrofobie – strach z ordinace lékaře nebo z doktorů

ictofobie – strach z mozkové mrtvice

ideofobie – strach z myšlenky

ichtyofobie – druh zoofobie, strach z ryb

infarktofobie – strach z infarktu, srdeční mrtvice

iofobie – strach z otravy jedem

islamofobie – strach z muslimů a islámu

isopterofofie – strach z termitů a hmyzu ve dřevu

kainofobie – strach ze změn a novot

karcinofobie – též zvána kancerofobie – strach z rakoviny

kardiofobie – strach z onemocnění srdce, či poruch srdce

katagelofobie – strach z výsměchu

katotrofobie – strach ze zrcadel a jejich rozbití

kleptofobie – strach z okradení

kopofobie – strach z únavy

koprofobie – strach z vlastních výkalů

kyberfobie – strach z počítačů

kyesofobie – strach z těhotenství

kynofobie – forma zoofobie, strach ze psů

lachanofobie – strach ze zeleniny

leukofobie – strach z bílé barvy, nebo čehokoli bílého

lepidopterofobie – forma zoofobie, strach z motýlů

linofobie – strach z provazů

lysofobie – strach ze vztekliny

macrofobie – strach z dlouhého čekání

maieusiofobie – strach z porodu

maniofobie – strach ze zbláznění se

melanchofobie – strach z ticha či prázdnoty

monofobie – strach z osamění

monopatofobie – strach z určité choroby

musofobie – forma zoofobie, strach z myší

myrmekofobie – forma zoofobie, strach z mravenců.

mysofobie – též zvána myzofobie – strach ze špíny, nákazy, znečištění

neofobie – strach z něčeho nového

nosofobie – strach z nemocí a jejich následků

nostofobie – strach z návratu domů

nosocomefobie – strach z nemocnice

numerofobie – strach z čísel

obesofobie – též zvána pocrescofobie – strach z tloustnutí

ofidiofobie – forma zoofobie, strach z hadů

odynofobie – strach z bolesti

oenofobie – strach z vína

olfaktofobie – strach z některých pachů

ombrofobie – strach z deště

ornitofobie – strach z ptáků jakéhokoliv druhu

pantofobie – též zvána panofobie – strach ze všeho

parazitofobie – strach z parazitů

pareunofobie – strach z pohlavního styku

patofobie – strach z nemoci, choroby

patriofobie – strach z dědičnosti

peccatofobie – strach z hříchu

pedikulofobie – strach ze vší a zavšivení

pedofobie – strach z dětí

peniofobie – strach z chudoby

pokreskofobie – zvaná též obesofobie – strach z tloustnutí

potamofobie – strach z tekoucí vody

radiofobie – strach z radioaktivity a rentgenových paprsků

rektofobie – strach z onemocnění konečníku

rodentofobie – forma zoofobie, strach z hlodavců

scopofobie – strach z pohledů druhých

sfeksofobie – forma zoofobie, strach z vos

sitofobie – strach z jídla

skabiofobie – strach ze svrabu

sociofobie – strach z určitého sociálního, mezilidského kontaktu (jezení, pití, psaní, mluvení, čtení před ostatními atd.) pramenící z vědomých či nevědomých negativních očekávání vlastního selhání v této osobní rovině, je též nazývána „sociální fobie“

tabofobie – strach z vysychání míchy

tafefobie – strach z možnosti být pohřben zaživa

tanatofobie – též zvána thanatofobie – strach ze smrti

tokofobie – ženský strach z porodu

traumatofobie – strach z úrazu

tuberkulofobie – strach z tuberkulózy

vakcinofobie – strach z očkování

venerofobie – strach z pohlavních nemocí

vermifobie – strach z červů a střevních parazitů

xenofobie – strach či odpor k cizincům, až strach ze všeho cizího

zemmifobie – forma zoofobie, strach z velikých hlodavců, např. krys

zoofobie – strach z určitých nebo veškerých zvířat

Šestero klíčových symptomů Arsenicum album

- Pálení jak oheň
- Žízeň
- Pravidelnost a opakovatelnost
- Vznik a zhoršení problémů chladem, v noci, v zimě
- Únava, celková vyčerpanost
- Anémie

K podstatnému a bezpečnému rozlišení mezi homeopatickými léky *Argentum nitricum* a *Arsenicum album* slouží reakce na placebo. Pacienti *Arsenicum album* se svými **racionálními strachy kupodivu dobře reagují na PLACEBO a částečně i dobře odvedenou psychoterapii. Iracionální strachy *Argentum nitricum* nedávají šanci ani placebo, ani psychoterapii.**

Závěr:

Homeopatie jako praktická a léčebná metoda nabízí jasný a srozumitelný postup v diagnostice i léčbě archetypálního strachu.

Lékaři praktikující homeopatii velice opatrně zachází s prohlášením, že jsou schopní úplně uzdravit pacienta s psychickou diagnózou. Zdůrazňují však, že mohou nabídnout zmírnění průběhu nemoci nebo mohou pomoci alespoň na nějaký čas zbavit pacienta některých symptomů nebo celého syndromu onemocnění. Ve spolupráci s kvalifikovaným psychiatrem může být péče o pacienta s psychickou poruchou mnohem účinnější, šetrnější, průběh a prognóza nemoci jemnější.

Lékaři praktikující homeopatii jsou velice opatrní, co se týče prohlášení: „Ano, jsem schopen zcela uzdravit pacienta s psychickou diagnózou.“ Spíše se zmiňují o tom, že mohou nabídnout cestu ke zmírnění průběhu nemoci nebo mohou odstranit, alespoň dočasně, některé projevy symptomů či syndromu choroby.

Konstituční archetypální homeopatické léky *Argentum nitricum* a *Arsenicum album* mají výrazně odlišné patogeneze, takže pro dobře připraveného lékaře-homeopata není problém s jistotou se zorientovat v diferenciální diagnostice klíčových symptomů. Upozorňuji však, že tento problém může vzniknout v případě úzkostných poruch. Touto přednáškou jsem si dovolil nastínit cestu, díky níž se lze zbavit případných nejasností a nesrovnalostí, a tak přispět k lepší péči o zdraví homeopatických pacientů.

Léčba, nebo raději použijeme slovo „boj“ psychiatrickou diagnózou“ a starost o psychiatrického pacienta je věc velice proměnlivá a nevyzpytatelná a jen málokdy můžeme dosáhnout absolutního vítězství (snad jedině za použití lobotomie). Jde o každodenní bitvu, kterou lékař-homeopat svádí ve své ordinaci. S vytrvalostí a po malých krůčcích však může den za dnem dosahovat malých vítězství: takže „**díky za každé dobré ráno**“.

Zdroje:

Kulísková, O. (2001). Neurotické poruchy vyvolané stresem a somatoformní poruchy – etiologie, diagnostika a terapie. *Neurologie pro praxi*. 2, (3), str. 138-146.

Clarce, J. H. (2005). *Dictionary of Practical Materia Medica*. Londýn: B Jain Publishers Pvt Ltd.

Hering, C. (1990). *The Guiding Symptom of Our Materia Medica*. B Jain Publishers Pvt Ltd.

<http://www.uzis.cz/cz/mkn/index.html>: Mezinárodní klasifikace nemocí MKN 10.

Aktualizovaná přepracovaná verze platná od 1. 1. 2013.

Seznam fobií (nedat.). In Wikipedia. Získáno 25.3.2016 z https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_fobi%C3%AD.

Cena za celoživotní přínos homeopatii

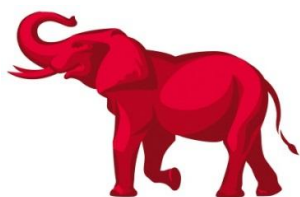
Akademie klasické homeopatie vyhlásila Cenu za celoživotní přínos homeopatii. Její slavnostní předání proběhlo v rámci V. homeopatického kongresu, jenž se konal ve dnech 8. až 10. dubna 2016 v Ostravě.

V prvním ročníku byli mezi nominovanými MUDr. Pavel Běleš, MUDr. Věra Dolejšová, MUDr. Simona Müllerová, MUDr. Naděžda Stauderová, MUDr. Marta Štecová a MUDr. Jana Wankatová. Soutěž probíhala online na webových stránkách Akademie klasické homeopatie (www.budtezdravi.cz).

Nejvíce hlasů, a tím i Cenu za celoživotní přínos homeopatii v roce 2016, nakonec získala MUDr. Naděžda Stauderová.

Děkujeme všem zúčastněným a nominovaným v tomto projektu a vítězce gratulujeme.

Generální partneři V. homeopatického kongresu

ZEMAN ART

Samaritánská 3192/12
700 30 Ostrava

telefon: 595 175 686 / 800 200 600

GSM: 731 609 000

e-mail: r.zeman@za.cz / k.kotaskova@za.cz

www.tiskarna.zemanart.cz

IMPERIAL HOTEL
OSTRAVA

IMPERIAL HOTEL OSTRAVA

Tyršova 1250/6

702 00 Ostrava – Moravská Ostrava

telefon: 599 099 099 / 599 099 599

e-mail: reception.iho@cpihotels.com

www.imperialhotelostrava.com

GALENICKÁ LABORATOŘ OSTRAVA

Obránců míru 234/41

703 00 Ostrava-Vítkovice

telefon: 596 614 587

GSM: 731 444 837

e-mail: gloprodej@seznam.cz

www.glo.cz

Hlavní partneři V. homeopatického kongresu

OLDŘICH HAROK – TISKÁRNA

U Alejského dvora 1516
739 34 Šenov

telefon: 596 887 475

GSM: 777 666 856

e-mail: harok@harok.cz

www.harok.cz

Allianz pojišťovna a.s.

**Bronislav Szymański - pojišťovací
kancelář**

Milíčova 12,
701 00 Ostrava

telefon: 596 116 434

GSM: 603 243 272,

e-mail: bronislav.szymanski@ialliance.cz

www.allianz.cz

**Sborník přednášek z V. homeopatického kongresu:
Psychiatrické nemoci a možnosti homeopatické léčby**

Alexander FESIK (ed.)

Vydává Alexander N. Fesik – Akademie klasické homeopatie

Odpovědný redaktor: Mgr. Kristina Kačmarská

Překlad abstraktů: Sirma Wilamová, PhDr. Lucie Baronová

Počet stran: **180**

Náklad: **1 500** kusů

Tisk: Oldřich Harok – Tiskárna

Vydání 1., Ostrava 2016

ISBN 978-80-906092-0-4

*V. homeopatický kongres byl zařazený do systému celoživotního vzdělávání se souhlasem
Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků, České lékárnické komory a České
lékařské komory.*

Akademie klasické homeopatie

Vás srdečně zve na

IV. homeopatický slunovrat

věnovaný tématu

„Vztahy rodičů a dětí: problémy, typologie, homeopatická řešení“

24. – 26. 6 2016

IV. homeopatické kazuistiky

věnované tématu

„Homeopatie pro zdraví dítěte“

15. – 16. 10. 2016

Další informace:

Akademie klasické homeopatie spol. s.r.o.

Hašlerova 674/9, 724 00 Ostrava – Stará Bělá

Telefon.: 596 113 330 GMS: 776 879 799

e-mail: budtezdravi@budtezdravi.cz

www.budtezdravi.cz

www.studujtehomeopatii.cz